

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Telefony: 144-44, 177-77. Redaktor przyjmuje od godz. 5-ej — 7-ej wieczorem. Cena 30 groszy. Administracja: Piotrkowska 70. Telefon 222-22. Tel. nocny 144-44. Nr. konta P.K.O. 66.155 i 64.730

Atak na „korytarz polski”

Senator Borah otrzymał od premiera kategoryczną odprawę. Premier Laval oświadczył oficjalnie, że o jakichkolwiek zmianach w traktacie wersalskim niema mowy

„Korytarz polski”

WASZYNGTON, 24 października. (PAT.) — Korespondent Havasa podaje:

Przyjmując dziennikarzy, którzy towarzyszyli premierowi Lavalowi w czasie jego pobytu w Waszyngtonie, Borah, przewodniczący komisji spraw zagranicznych senatu, oświadczył iż

osobiście przeciwny jest współpracy Stanów Zjednoczonych z Europą.

Senator uważa, iż rozbrojenie Europy jest niemożliwe bez wprowadzenia zmian do traktatu wersalskiego.

W sprawie „korytarza polskiego”, który jak zaznaczył senator, winien zniknąć, wysunął on myśl konferencji zainteresowanych mocarstw.

LONDYN, 24 października. — Pertinax donosi do „Daily Telegraph”, że nie należy oczekiwać wspólnej deklaracji francusko-amerykańskiej w sprawie utrzymania parytetu złota. Amerykański urząd skarbu i Federal Reserve Bank są zda-

nia, że dolarowi nie grozi żadne niebezpieczeństwo i że pomoc francuska jest niepotrzebna.

Pertinax podkreśla, że w amerykańskich kołach panuje przeświadczenie, że trudności wizyty waszyngtońskiej nie są finansowo-gospodarczej lecz politycznej natury.

Dopóki w centrum Europy istnieje zarodek wojny, nie może być mowy o przywróceniu zaufania i pokoju w Europie.

Kluczem zagadnienia jest porozumienie pomiędzy Francją a Polską z jednej a z Niemcami z drugiej strony.

W przeciwnym razie Ameryka będzie trzymała się jaknajdalej od spraw europejskich.

Osira odprawa Laval

NOWY JORK, 24 października. — Wczoraj późnym wieczorem dziennikarze francuscy przypuścili atak do apartamentów premiera Laval, domagając się wyjaśnień w sprawie rozmów z sen. Borah. Życzeniu dziennikarzy stało się zadość. Premier Laval, przez usta swe-

go sekretarza, złożył oświadczenie następujące:

„Nie po to przybyłem do Waszyngtonu, aby polemizować z sen. Borahem, lecz w tym celu, by uzgodnić politykę Francji i Ameryki, z prezydentem Hooverem. Nie zamierzam zastanawiać się nawet nad tematami, które sen. Borah poruszył na pokładzie „Ile de France” i które w dalszym ciągu mnie niepokoi. O jakichkolwiek zmianach w traktacie wersalskim nie może być mowy.

Prasa francuska nie powinna dać się sugestjonować wywodom sen. Boraha, gdyż są to jego osobiste poglądy, z którymi rząd francuski nie może się liczyć”.

Oficjalny komunikat

NOWY JORK, 24 października. — Urząd do spraw zagranicznych w Waszyngtonie wydał oficjalny komunikat o przebiegu rokowań między premierem Lavalem a prezydentem Hooverem.

Komunikat głosi, że po czterogodzinnej konferencji obaj mężowie stanu

wypowiedzieli się jasno w najistotniejszych sprawach politycznych,

które obchodzą zarówno Francję, jak i Amerykę, gdyż zmierzają do usunięcia kryzysu światowego.

Komunikat zapewnia, iż niema kwestji spornych i wkrótce będzie znaleziona wspólna platforma, na której zostaną opracowane

nowe plany ratowania chorej gospodarki światowej.

Zdumienie w sferach francuskich

WASZYNGTON, 24 października. — Niezwykle i nieoczekiwane wystąpienie sen. Boraha wywołało wśród otoczenia premiera Laval zrozumiiałe wrażenie i zdumienie.

Wynurzenia Boraha wiążą tu

z akcją pewnych amerykańsko-niemieckich kół, które — jak to zresztą w dniu wczorajszym ostrzegł premiera Laval Stimson —

za wszelką cenę dążą do unicestwienia rokowań.

Koła te, widocznie, na swego eksponenta wysunęły sen. Boraha, znanego obrońcą interesów niemieckich.

Niemniej jednak francuzi zostali zaskoczeni stosunkami, panującymi w Białym Domu.

Sen. Borah uprzednio już przy pomocy telegramów na „Ile de France” zabiegał o spotkanie się z Lavalem, a obecnie w sposób niepraktykowany, nie czekając na rozmowę z nim, występuje z nieodpowiedzialnymi oświadczeniami.

Francuzi nie spodziewali się tak wielkiego skrepowania prezydenta.

Prezydent Hoover zasłania się Borahem,

co wygląda na jakąś rozgrywkę wewnątrz polityczną, z drugiej zaś strony

Borah nie posiada kwalifikacji i pełnomocnictw do prowadzenia jakichkolwiek rokowań z Lavalem.

Opinia prasy francuskiej

PARYŻ, 24 października. — Omawiając wystąpienie sen. Boraha „Petit Parisien” twierdzi, że Hoover zdecydował się w ostatniej chwili zaprosić senatora Boraha na obiad, w którym według początkowego planu mieli uczestniczyć tylko Hoover i Laval, aby premierowi francuskiemu

w sposób naczynny przedstawił trudności, wobec jakich stoi w senacie.

Wywody Boraha i jego sposób załatwiania spraw o znaczeniu światowym nazywa dziennik nadzwyczajnymi i wprost naiwnymi.

„Journal” dziwi się, że Borah uznał za stosowne zajmować stanowisko wobec wielkich problemów międzynarodowych, nie czekając nawet na uprzednie spotkanie z Lavalem.

Naogół jednak, zdaniem dziennika, Borah uznaje słuszność francuskiego stanowiska w sprawie bezpieczeństwa i reparacji, gdyby jednak myśl jego urzeczywistnić w pełni, to trzeba by sobie zadać pytanie, co jeszcze pozostało z „pokoju światowego”.

Nowy ustroj pałestry

Pos. Paschalski nie jest entuzjastą projektu

Warsz. kor. „Głosu Porannego” (Fr.) telefonuje:

Wczoraj w izbie adwokackiej warszawskiej odbyło się zebranie nadzwyczajne, poświęcone sprawie projektu rządowego o nowym ustroju pałestry. Wszyscy mówcy, wśród których byli najwybitniejsi adwokaci warszawscy, wypowiedzieli się przeciwko projektowi. Adwokat Pas-

chalski, poseł B. B., obecny na zebraniu, wygłosił przemówienie, z którego wynika, że nie jest również entuzjastą projektu, jednakże uważa, iż pewne zbyt rygorystyczne postanowienia są wynikiem stanowiska zajętego przez korporację adwokacką wobec ministra Michalowskiego.

Demonstracja przeciw Łotwie

zakończyła się pochodem antyrządowym

Warsz. kor. „Głosu Porannego” (Fr.) telefonuje:

Wczoraj na uniwersytecie warszawskim odbył się wiec protestacyjny, urządzony przez młodzież narodową, przeciwko wystąpieniom antypolskim na Łotwie. Po uchwaleniu odpowiednich rezolucji młodzież w liczbie około 1.000 osób zorga-

nizowała pochód, który nabrał charakteru demonstracji antyrządowej. Na rogu ul. Marszałkowskiej i Żórawiej w zakładzie fotograficznym „Studio” wybito szybę, za którą mieścił się portret marszałka Piłsudskiego. Następnie pochód rozproszył się.

Tajemnica 40.000 dolarów

Druga główna wygrana dolarówki nieodebrana

Miało ośm tygodni od ostatniego losowania dolarówki, na której padła główna wygrana 40.000 dolarów. Dotychczas nikt nie zgłosił się po odbiór tej olbrzymiej sumy. Również nie udało się ustalić władzom, komu została ta szczęśliwa obligacja sprzedana. Sprawa przedstawi się tembardziej interesująca, że jest to druga główna wygrana na dolarówki, która nie została odebrana.

Pierwsza nieodebrana wygrana przeszła 1-go stycznia r. 1932 na własność skarbu państwa, wobec tego, że minął pięcioletni okres od chwili wylosowania. Nie może to jednak nastąpić, gdyż do sądu wpłynęły dwa zastrzeżenia osób, które rzekomo były właścicielami obligacji i którym ją skradziono.

Obecnie ten sam tajemniczy los spotkał drugą główną wygraną.

Urząd pożyczek państwowych wyraża przypuszczenie, że albo obligacja znajduje się w ręku mieszkańca któregoś oddalonego zakątka, który nie dowiedział się o swoim szczęściu, albo też została skradziona, podobnie jak poprzednia. W tym wypadku należy przypuszczać, że rabuś obawia się zgłoszenia po odbiór pieniędzy.

W każdym razie zarządzone podjęcie szczegółowego badania źródła pochodzenia tej obligacji, o ile ktoś obecnie zgłosi się po wygraną. Jeżeli to nie nastąpi, skarb państwa na nieodebraniu tych dwóch wygranych zyska 700.000 złotych.

Surowiec czy przedza

Kiedy przed kilku tygodniami poraz pierwszy na łamach „Głosu Porannego” omówiliśmy projekt opracowywanej wówczas reformy podatku obrotowego we włókiennictwie. Zarzucano nam, iż jest on nierealny i brzmi wręcz fantastycznie.

Fakty bardzo szybko potwierdziły nasze doniesienia i dzisiaj stoimy w przededniu niezwykle doniosłej reformy, która dla Łodzi może mieć olbrzymie wprost znaczenie i przyczyni się do uzdrowienia stosunków w przemyśle i handlu tej galezi.

Min. skarbu na konferencjach z przedstawicielami życia gospodarczego uznało podstawy projektu za racjonalne, oczywista uwzględniając momenty budżetowe t. j. warunek, że zreformowany podatek przyniesie skarbowi tyle, ile płacono dotychczas włókiennictwu z tytułu podatku obrotowego.

Aby uprzytomnić sobie, jak olbrzymie znaczenie będzie miała realizacja tego projektu, musimy pokrótce sprecyzować sytuację, jaka panowała dotychczas w tej dziedzinie. Stosownie do przepisów ustawy 1 proc. podatek obrotowy w przemyśle włókienniczym mógł być pobierany jedynie w tych przedsiębiorstwach, które prowadziły prawidłowe księgi.

Jednak i w tym przemyśle istniał szereg powodów do nieporozumienia przy kwestjach potrącalności, bonifikat, zwrotów, przy stosowaniu 1 proc. do obrotów, pochodzących ze sprzedaży gotowych materiałów do dalszej przeróbki itp.

W przedsiębiorstwach nie prowadzących ksiąg wymiar podatku był dotychczas najzupełniej dowolny, bo aczkolwiek opierał się on na materiałach zbieranych przez urzędy skarbowe z całego szeregu źródeł, to jednak sprawiedliwy wymiar tego podatku nie był zagwarantowany, a jednocześnie istniało pole do olbrzymich nadużyć na szkodę skarbu. Jeżeli zaś wziąć pod uwagę olbrzymią ilość przedsiębiorstw, nie posiadających świadectw, a bardzo często i lokalów, występujących przy zakupie przedzy, przy produkcji i wykańczaniu pod zmyślonymi nazwiskami — wówczas uprzytomni sobie ogrom zła, wynikający dla włókiennictwa.

Jeszcze gorzej przedstawia się sytuacja w handlu włókienniczym, gdzie sprawiedliwe opo-

datkowanie stało się niedościęgiem marzeniem.

Jakież były konsekwencje tego stanu rzeczy? Kredyt zagraniczny i wewnętrzny uległ wydatnemu skurczeniu, wobec obawy przed zaskwestrowaniem materiałów za podatki. Wadliwość ustawy i praktyki władz wymiarowych podrywały był przedsiębiorstw, opłacających normalne podatki. To są wszystkie zjawiska dobrze znane, i musiały one nasunąć poważne refleksje władzom skarbowym. Obawa przed zmniejszeniem wpływów podatkowych działała deprymująco na wszelką inicjatywę w sprawie reformy tego szkodliwego podatku. To nastawienie władz

skarbowych oraz czynników miarodajnych w Warszawie musiało jednak ulec zmianie, gdy powstał projekt, który przy uzdrowieniu obecnych stosunków, gwarantuje rządowi dotychczasowe wpływy.

Projekt ten, jak wiadomo wysuwa koncepcję pobierania podatku obrotowego od produkcji przedzy, od przywożonej przedzy i od przywożonych pod wszelką postacią materiałów włókienniczych z jednoczesnym zwolnieniem zupełnym od tego rodzaju podatku pozostałego przemysłu i handlu włókienniczego, z pozostawieniem jedynie świadectw przemysłowych.

Z chwilą więc, gdy min. skar-

bu uznało słusność tej zasady, podjęte zostały prace w kierunku zebrania materiałów, dotyczących się produkcji przedzy, przywożonej przedzy i materiałów włókienniczych, jak również danych, co do wysokości wpływów podatkowych od przemysłu i handlu włókienniczego. Operując powyższymi danymi, można bardzo łatwo określić wysokość podatku, który ma być ściągany.

Ma on być pobierany od kilograma i stawka podatku również określona od kilograma, a wysokość uzależniona od wartości gatunku przedzy.

Projektowi temu, opracowanemu przez Krajowy związek, przeciwstawił wielki przemysł inny projekt, według którego podatek byłby pobierany nie od przedzy, lecz od surowca.

Wiąże się to z koncepcją cła na surową bawełnę względnie, jak to określają projektodawcy podatku wyrównawczego, na surowce.

Projekt ten ma kilka zasadniczych minusów.

Przedewszystkiem wymaga on poważniejszych zasobów kapitałowych,

gdyż byłby płacony jeszcze przed rozpoczęciem produkcji. Przy przedzy natomiast mamy już jedną fazę fabrykacji.

Drugim momentem ujemnym byłoby

wyeliminowanie od opłacania tego podatku surowców krajowych.

Trzecim wreszcie czynnikiem o którym należy pamiętać jest sam problem cła. Cła, jak wiadomo są niezwykle czułym instrumentem polityki traktatowej każdego państwa, z której żaden rząd nie może i nie zechce zrezygnować. Wyłoniłaby się więc może poważna trudność do rozwiązania na tle stosunków z krajami, dostarczającymi nam surową bawełnę, a z którymi Polska związana jest traktatami handlowymi. Realizacja tego projektu wymagałaby pewnych posunięć w naszej polityce traktatowej na terenie międzynarodowym i wątpić należy, czy tego rodzaju zmiany ze względu na ogólną sytuację,

byłyby dla rządu korzystne i celowe.

Przy tej okazji zwrócić należy uwagę, że jeden z wybitnych przedstawicieli wielkiego przemysłu i tak znakomity fachowiec, jakim jest niewątpliwie prezes kartelu przedsiębiorców bawełnianych

p. Wacław Lachert wypowiedział się za uchycieniem podatku obrotowego nie przy surowcu, lecz przy przedzy.

Oczywista jednocześnie musiałby być wprowadzony

dla przedsiębiorców, obowiązek prowadzenia prawidłowych ksiąg. Nie napotkałoby to na żadne trudności, gdyż dotyczyłoby 300 przedsiębiorstw, które ze względu na techniczne urządzenia i używane maszyny nie mogą być zaliczone do drobnych. Dawałoby to 100-proc. gwarancje zapłaty normalnego podatku, gdyż kontrola nie byłaby ułatwiona. Sprowadzane zaś z zagranicy materiały nie mogłyby uniknąć tej kontroli, która opierałaby się na danych dostarczanych władzom skarbowym przez urzędy celne.

Tak więc projekt ten likwiduje dotychczasową konkurencję, polegającą na ukrywaniu obrotów i unikaniu podatków, nierównomierność obciążenia z uszczerbkiem dla solidnego płatnika. Ściąganie podatku od niewielkiej ilości płatników ułatwi całą procedurę, zredukuje olbrzymi aparat i pogrzebie wreszcie gehenną podatkową płatników w postaci tysięcy bezskutecznych zajęć i licytacji.

Są to momenty o dużej doniosłości rozwojowej dla włókiennictwa i sądzić należy, że rząd doceniając je całkowicie, dążyć będzie do tego, aby zgodnie z intencją wiceministra skarbu prof. Zawadzkiego, wypowiedzianą na konferencji z przedstawicielami Łodzi

podatek obrotowy dla przemysłu i handlu włókienniczym w nowej formie obowiązywał już od 1 stycznia 1932 roku.

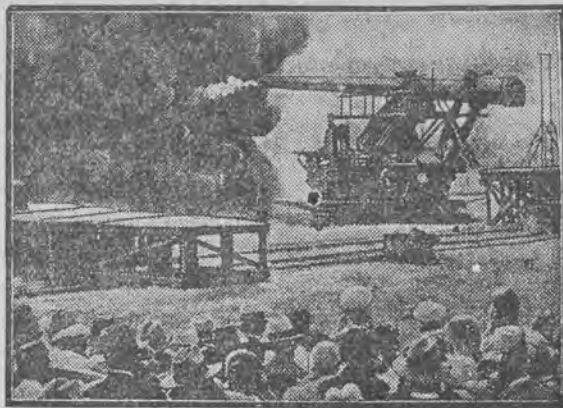
M. K.

Czy był to reumatyzm, czy też co innego

w każdym bądź razie czuję się teraz zupełnie zdrowa i mogę jak dawniej pracować, pisze nam m. i. pani Wł. Susko, Warszawa, Stare Miasto 4/6. W ciągu szeregu lat leczyłam się w najrozmaitszy sposób, chcąc pozbyć się moich dokuczliwych i męczących bólów, które występowały coraz to w innym miejscu: w krzyżu, plecach a czasem znów w stawach rąk i nóg. To z pewnością pogoda, przeziębienie - twierdził jeden i radził trzymać się ciepło, lecz niestety, nie mogłam długo uleżeć w łóżku. To chyba reumatyzm, podagra — utrzymywali inni, zalecając ścisłą dietę. Nie jadłam prawie wcale mięsa i próbowałam ciągle coraz to nowe leki. Lecz skutek był wręcz przeciwny, czułam się coraz gorzej i gorzej. Co też mi do prawdy dolegało to i dziś, rzeczywi-

ście, powiedzieć nie mogę — wiem tylko jedno, od czasu, gdy zaczęłam zażywać Togonal, nie czuję już żadnych bólów i mogę, jak dawniej normalnie pracować. Tysiące udrczonych odzyskało przy pomocy Togonalu swe zdrowie! Przy reumatyzmie, podagrze, łamaniu w krzyżu, rwaniu w stawach, bólach nerwowych i głowy, grypie, przeziębieniach i pokrewnych cierpieniach działają tabletki Togonal szybko i pewnie. Togonal nietylko usmierza bóle, lecz i w zarodku zwalcza te niedomagania. Nawet w chronicznych wypadkach osiągnięto przy pomocy Togonalu pomyślne rezultaty. Nieszkodliwe dla serca, żołądka i innych organów. Przeszło 6000 orzeczeń lekarskich. Spróbujcie sami dziś jeszcze, lecz żądajcie we własnym interesie tylko Togonal. Niema nic lepszego! W aptekach.

Manewry armji amerykańskiej

Olbrzymie armaty nadbrzeżne, które strzelają w kiesunku zupełnie poziomym.

Zyrandole

oraz wszelkiego rodzaju lampy mieszkaniowe i biurowe

poleca na raty i za gotówkę

Sklep Elektrowni Piotrkowska 115. Tel. 134-42.

Sprzedaz wszelkich aparatów elektrycznych i radiowych zelektryfikowanych.

Wszelkie pokazy nie obowiązują do kupna.

Dźwiękowe Kino „APOLLO”

ul. 11 Listopada 16.

Dziś i dni następnych!
Wielki podwójny program!

I film

Arab

Dramat czaru i namiętności rozgrywający się na tle przeszłych czasy Wschodu. W rol. gł. Ramon Novarro i Alice Terry.

II film

Angelita

Film pełen uroku i pięknych melodji. W rol. głównych: Rene Adore i George Duryea. Początek o godz. 4. W sobotę i niedzielę o 12.

Kino Dźwiękowe

Dziś i dni następnych!

Początek seansów o 4 po poł. w soboty i niedziele o 12-iej. Na pierwsze seanse ceny po 50 gr. i 1 zł.

Potężny dramat miłości, nienawiści, podstęp i zdrady p.t.

Dziewczę z nad Wołgi

Wielki film rosyjski, pełen sentymentalnego nastroju i romansów w języku rosyjskim.

W rolach głównych:

urocza EWELINA HOLT jako dziewczę z nad Wołgi.
IGO SYM jako porucznik wojsk rosyjskich.

Czarujące melodje rosyjskie!
Nastrojowe pieśni i tańce rosyjskie!

„Powrót do życia”

to „pieśń nad pieśniami” kochanków ekranu: słodkiej Jeanett Gaylor i męskiego Charlesa Farrella

jutro premiera w kino teatrze

„Splendid”

Tragedja ludności Cypru

Nie chcą anglików, a Grecja ich nie chce

WIENIEN, 24. 10. Powstanie na Cyprze zgasiło również szybko, jak wybuchło. Krajowcy - grecy urządzili olbrzymie demonstracje, pod przewodnictwem biskupa prawosławnego w Limassol. Olbrzymi pochód z biskupem i burmistrzami na czele, ruszył ulicami Limassol z okrzykami przeciw anglikom: „Precz z cudzoziemcami”, „Precz z tyranami”, „Niech żyje unja”.

Demonstranci wzywali swoich rodaków do walki o przyłączenie Cypru do Grecji. Ruch antyangielski ogarnął również stolicę i inne miasta. Olbrzymi tłum w Limassol rozgabił samochody wiozące żywność dla wojska angielskiego, przejechał szoferów, a następnie spalił je przed domem komisarza okręgowego. Anglia zaczęła przewozić na Cypr wojska, przy pomocy okrętów i samolotów.

Premjer Venizelos, w obawie komplikacji międzynarodowych, złożył oświadczenie posłowi angielskiemu w Atenach, że Grecja

nie interesuje się zamieszkami na Cyprze, uważając wyspę tę za integralną część imperium brytyjskiego. Oświadczenie to wywołało wielkie rozgoryczenie wśród powstańców cypryjskich. Rewolucja straciła rację bytu i powstańcy zaprzestali kroków zaczepnych wobec władz angielskich. Na rynku w Nikozji tłum spalił kukłę, wyobrażającą premiera Venizelosa. W rozgoryczeniu spalono również wszystkie sztandary greckie, które przez trzy dni zdobyły domy we wszystkich miastach cypryjskich.

KAIR, 24. 10. (PAT.) Dziś przed świtem do Nicosii wkoczyły wojska, które aresztowały 5 przywódców powstańców. Odesłano ich do Larnaca, gdzie będą umieszczeni na pokładzie jednego z okrętów wojennych. Naogół zapanowało tu uspokojenie. Aresztowań dokonano wychodząc z założenia, że są one konieczne dla utrzymania spokoju. Więźniowie zostaną na pokładzie krążownika do chwili gdy można

będzie użyć jednego z odchodzących statków do portów zagranicznych parowców dla przewiezienia ich. Od dział wojskowe wylądowały wczoraj w Larnaca i szeregu innych miejscowości. Przybyło także 7 samolotów wojskowych.

Grecki dziennik „Kairon”, wychodzący w Kairze, donosi, że konsul grecki na Cyprze został telegraficznie odwołany.

Tragiczna katastrofa Zgon dwu lotników

LWÓW, 24. 10. (PAT.) W pobliżu wsi Łopuszki Wielkie koło Kańczugi spadł dziś w południe samolot wojskowy 6 pułku lotniczego, pilotowany przez sierżanta Kryszkę. Jako obserwator leciał podporucznik Pec. Porucznik Pec poniósł śmierć na miejscu. Sierżant Kryszka po przewiezieniu do szpitala w Jarosławiu zmarł.

Od kamienia nazębnego

próchnienia i innych chorób chroni zęby tylko regularne używanie Kalodontu. Tylko Kalodont zawiera preparat skutecznie usuwający kamień nazębny (Sulforizinoleat pg. Dr. Bräunlich). Wszyscy mogą obecnie zachować mocne i zdrowe zęby.

KALODONT

usuwa kamień nazębny

Japonja chce wystąpić z ligi

niezadowolona z jednomyślnej uchwały rady

Ogniowa próba ligi narodów. -- Bezpieczeństwo świata pod znakiem zapytania

GENEWA, 24 października. (Pat.) — Dziś o godz. 10 rano zebrała się rada ligi narodów na publiczne posiedzenie.

Zabrał głos przedstawiciel Japonji Yoshizawa, który podkreślił, że dla uniknięcia nieporozumień pragnie jeszcze raz powtórzyć, że „zasady podstawowe” wzmiankowane w japońskim projekcie, dotyczą tej kategorii spraw, o których mówił przewodniczący rady, a mianowicie

sprawy bezpieczeństwa w Mandżurji.

Min. Grandi w Berlinie

BERLIN, 24 października. — Dziś rano przybył do Berlina włoski minister spraw zagranicznych, Grandi. Jest to odpowiedź na wizytę kanclerza Brüninga i ministra Curtiusa w Rzymie. Koła polityczne przywiązują do tej wizyty poważne znaczenie, ponieważ w czasie pobytu Grandiego w Berlinie ma być sfinalizowanych wiele gospodarczych spraw włosko-niemieckich.

Matuschka sam jeden dokonał zamachu na pociąg

BUDAPESZT, 24 października. (Pat.) — Przedstawiciele policji niemieckiej, austriackiej i węgierskiej doszli do wniosku, iż Matuschka sam dokonał zamachu pod Bia Torbą. Przedstawiciele policji wiedeńskiej i berlińskiej opuścili dziś Budapeszt.

Zwycięstwo Garbarni w Białogrodzie

BIAŁOGRÓD, 24. 10. (PAT.) — Mecz piłki nożnej rozegrany między krakowską „Garbarnią” a miejscowym „Sokołem” zakończył się wynikiem 2:0 na korzyść „Garbarni”.

Następnie zabrał głos lord Cecil, który ponownie żądał od przedstawiciela Japonji dla uniknięcia wszelkich możliwych nieporozumień, żeby jeszcze raz powiedział radzie, co rząd japoński rozumie pod wyrażeniem

„zasady podstawowe”, co do których pragnie on się porozumieć z Chinami przed rozpoczęciem ewakuacji wojsk. Wyrażenie „zasady podstawowe” uważa lord Cecil za zwrot tajemniczy i podkreśla, że rada nie może debatować nad ustępem projektu rezolucji, który zawiera zwrot powyższy. Jeżeli „zasady podstawowe” obejmują zasady polityczne, rada nie może się zgodzić na włączenie tego ustępu do rezolucji, jeżeli zaś „zasady podstawowe” dotyczą spraw zabezpieczenia spokoju po wycofaniu wojsk japońskich, należy to wyraźnie powiedzieć dla uniknięcia wszelkich możliwych nieporozumień.

Wobec tak wyraźnego postawionej przez lorda Cecila sprawy,

popieranej przez wszystkich członków rady, przedstawiciel Japonji dał jasną odpowiedź na pytanie. Powiedział on mianowicie, że rząd jego, mówiąc o „zasadach podstawowych”, ma na myśli pewne sprawy, o których

przedstawiciel Japonji nie może mówić radzie bez upoważnienia swojego rządu.

W ten sposób stwierdzone zostało wobec rady, że „zasady podstawowe”, o których wielokrotnie wspominał przedstawiciel Japonji,

odnoszą się do spraw ogólniejszego znaczenia

a nie do spraw techniki ewakuacji wojsk oraz objęcia terytorjum przez władze chińskie.

Następnie zabrał głos przedstawiciel Hiszpanji Madariaga, który podkreślił wielkie trudności, przed którymi stoi rada oraz, że sprawa bezpieczeństwa jest punktem centralnym życia ligi narodów.

Bezpieczeństwo to należy wszelkimi sposobami zapewnić.

Jest jednakże rzeczą niezrozumiałą, by jedno z państw, należących do ligi narodów, powoływało się na zasadę bezpieczeństwa, zajmując terytorjum, należące do innego państwa.

O godz. 5 min. 15 popołudniu zebrała się ponownie rada ligi na publiczne posiedzenie.

Na wstępie przewodniczący oznajmił, że po zamknięciu ranego posiedzenia toczyły się dalej układy pomiędzy zainteresowanymi stronami w celu doprowadzenia do porozumienia i opracowania takiego tekstu rezolucji, któryby mógł być przyjęty jednomyślnie.

Próba ta nie dała rezultatu, gdyż przedstawiciel Japonji w dalszym ciągu podtrzymywał swe zastrzeżenia.

Wobec tego istnieją dwa projekty rezolucji. Zgodnie ze zwyczajem przewodniczący poddał pod głosowanie najpierw kontrpropozycję zgłoszoną przez przedstawiciela Japonji. Za tekstem rezolucji japońskiej głosował jedynie delegat Japonji.

W imiennym głosowaniu wszyscy członkowie opowiedzieli się za tekstem rezolucji przedstawionej i opracowanej przez radę ligi. Po głosowaniu przewodniczący zawiadomił radę, iż rezolucja ta przeszła „jednomyślnie, prócz głosu przedstawiciela Japonji”.

Dalej przewodniczący podkreślił trudności, przed którymi stanęła rada roztrząsając ten zażar.

Na tem posiedzenie zamknięto. —

Japonja chce wystąpić

TOKIO, 24 października. — (Pat.) — Rozczarowane i niezadowolone ze stanowiska ligi narodów koła rządowe japońskie nie kryją się z zamiarami wystąpienia z ligi. Uważają one, że nie tylko zostało zlekceważone stanowisko Japonji, ale że liga odstąpiła od swych zasad i ogólnej linii wiążących ją traktatów.

Opozycja prawicowa wystąpiła z prezydjum sejmu

Posel Czetwertwiński (Kl. Narodowy), wicemarszałek sejmu oraz sekretarze izby posłów Kordecki (Kl. Nar.) i Pobożny (Ch. D.) wystosowali listy do marszałka sejmu, w których oświadczają, że, wobec przyjęcia przez większość izby wniosków B. B. w sprawie zmiany regulaminu obrad, rezygnują ze swoich stanowisk w prezydjum sejmu.

Dr. Stanisław Klug przeniesiony w stan spoczynku

Dr. Stanisław Klug, naczelnik wydziału w urzędzie wojewódzkim w Łodzi, przeniesiony został w stan spoczynku (Iskra).

Min. Kühn zachorował

Minister komunikacji, inż. Alfons Kühn zapadł na grype i z polecenia lekarzy przez kilka dni nie będzie opuszczał łóżka.

P. ministra komunikacji zastępuje podsekretarz stanu, inż. Witold Czapski. (Iskra)

Komunistyczną fabrykę bomb wykryła policja berlińska

BERLIN, 24. 10. (PAT.) W mieszkaniu jednego z komunistów berlińskich policja wykryła wielki skład materiałów wybuchowych oraz form żelaznych służących do wytwarzania bomb. Skonfiskowano również nielegalne druki zawierające wskazówki dotyczące konstrukcji maszyn piekielnych. Właściciela mieszkania aresztowano i

odstawiono do sądu. Na podstawie dokonanych rewizji w t. zw. „Domu Liebknechta” wykryto biuro partii komunistycznej. Aresztowano kilku funkcjonariuszy partii komunistycznej za stawianie oporu policji. Wykryte materiały wybuchowe, jak stwierdzono pochodzą z kradzieży dokonywanych ostatnio w różnych punktach Niemiec.

Pamiętaj o obowiązku względem państwa i społeczeństwa
— śpiesz do spisu powszechnego ludności!

ZŁOTA SZPILKA

POWIEŚĆ SENSACYJNA Z ŻYCIA WIELKIEGO MIASTA ADOLFA KARNICZA

Z DNIA 25.X 1931 R. Nr. 21

(Ciąg dalszy)

Z tej rozmowy sprytna dziewczyna od razu skorzystała, by dobrze zauważyć, gdzie leżą szpilki do włosów. Następnie już zabranie tych szpilek nie przedstawiało żadnych trudności, szczególnie, że pani Dobruka zażyła sporą dawkę narkotyku, aby jaknajszybciej zasnąć. Obudziła mnie i pokazała mi te szpilki. Były one wprawdzie jasne, ale nie było wśród nich ani jednej złotej.

— A czy Teresa dostała już upragnione rękawiczki? — zapytał komisarz drwiąco. — Troker, Troker, niech mi pan nie zawraca główek wszystkich po kojówce! Okazuje się, że jest pan niebezpiecznym donżuanem. A jak się przedstawia sprawa klucza?

— Nie udało się znaleźć ani złotej szpilki, ani klucza, pasującego do drzwi willi zamordowanego. Ale mieszkanie Dobrukiej w stolicy...?

— Zostało już przeszukane,

ale nie znaleziono żadnych śladów. Djabło zagadkowa sprawa — mruknął komisarz. — Korska znajduje się w naszych rekrach, ale czy ona jest sprawczynią, tego sam czart nie może powiedzieć. Opowiedziała Hemiczowi niesłychaną historię. Ale o tem potem. Nie dziwiłbym się zupełnie, gdyby się okazało, że jednak moje początkowe przypuszczenia były słuszne. W każdym razie nie lekceważę tego śladu. Zresztą tę małą również będziemy niebawem mieli — dodał nagle. — Czy to ona była napewno? Czy pan się nie myli?

— Wykluczone! Poznałbym ją wśród tysiąca. Może mamy do czynienia jedynie z podobieństwem? Pan wie, że takie wypadki często się zdarzają. Poza to pańskie oko nie posiada takiej wprawy. Pan jest młody i brak panu długoletniego doświadczenia.

Ale Troker kategorycznie potrząsnął głową.

— To napewno ona, panie komisarzu. Taką twarz spotyka się tylko raz w życiu.

— Przystojna jest, nieprawda? Wygląda, jak aniołek, a jednak napewno niewiele jest warta, ponieważ zadaje się z przestępcą. Tym razem obydwójce nie ujdziecie nam. Wydałem wszelkie konieczne zarządzenia, panie Troker. Będzie my ich mieli oboje!

Młody detektyw patrzył w przestrzeń w głębokiej zadumie. W duchu widział przed sobą piękne rysy dziewczyny i w jego sercu zrodziło się coś w rodzaju współczucia.

Miało się wrażenie, że Szwarz odgaża jego myśli.

— Tak, tak, mój kochany — mówił, klepiąc go po ramieniu — dziwnem wydaje nam się za wsze, gdy człowiek o tak sympatycznej powierzchowności znajduje się w konflikcie z kodeksem karnym. Ale do tego musi się pan przyzwyczaić. Głowa do góry i niezbyt miękkie serce! W przeciwnym wypadku nie nadaje się pan do obranego zawodu. Na uczucia bez logiki w naszym fachu niema miejsca!

— Ale często ciężko jest — przyznał szczerze Troker — gdy człowiek powie sobie, że to wszystko są przecież tylko ludzie.

— Oczywiście, oczywiście! Ja również byłem kiedyś młody, jak pan, kochany panie Troker, ale jeśli jednocześnie powiedzieć sobie, że ci ludzie zagrażają wszystkiemu, co jest na świecie dobre i uczciwe, i że my jesteśmy do obrony i ochrony bezradnych, to łatwiej staje się odsumienie na drugi plan fałszywych uczuć i wypełnianie przyjętych na siebie obowiązków. A przedewszystkiem

serce nieco trzymać na wodzy i nie pozwalać, by pierwsza lepsza kokietka wzruszała nas do łez. Bądź pan spokojny: mnie się również przytrafiło kiedyś w młodości, że przy boku ładnej dziewczyny zacząłem rozmyślać nad tem, iż to wszystko są przecież ludzie. A teraz do pracy, mój chłopcze! Szybko! Nie mamy czasu do stracenia! Obowiązek woła!

— No i cóż, czy czuje się pani u nas już dobrze? — zapytała pani Tober młodą panią Czacką, która mieszkała u niej już od dwóch tygodni wraz ze swym mężem. Pani Czacka się dziwiała w jadalni i przeglądała tygodnik mód.

— O, tak, u pani jest bardzo miło — odparła zapytana. Gdyby chciała powiedzieć prawdę, jej odpowiedź wypadłaby nieco inaczej. Bowiem w rzeczywistości nudziła się śmiertelnie. Ale nawet jej na myśl nie przychodziło sprzątnąć przykrości poczciwej pani Tober, tak pilnej i niezmordowanej.

Ostatecznie pobyt byłby znosny, gdyby młoda kobieta miała jakieś zajęcie. Ale takie przesiadywanie po całych dniach beczynnie, albo w pokoju na górze, który zajmowała wraz z mężem, albo na dole w jadalni nie należało do przyjemności.

Gdy pani Tober zaproponowała jej, by spróbowała tak

spędzać czas, jak inne kobiety w stolicy, a mianowicie między cukiernią i magazynem, pani Czacka odparła, że ten wielki ruch przyprawia ją tylko o ból głowy, nie dając żadnej satysfakcji. Poza to spacerowanie bez towarzystwa uważa za niesłychanie nudne.

— Ależ w naszych magazynach wszystko jest tak wygodnie i sympatycznie urządzone — wtrąciła gospodyni, — że kobieta czuje się tam, jak w domu.

To prawda, że w zacisznych gabinetach magazynów stołecznych przyjemniej było niż w hałaśliwym pensjonacie pani Toberowej. Te pokoje do załatwiania korespondencji, lub sympatyczne czytelnie stanowiły idealny komfort i zaciszość.

Jednak i tego wszystkiego miało się dość na dłuższą metę, a młoda kobieta pragnęła jaknajprędzej opuścić stolicę, wyjechać na wieś, gdzie się urodziła i wychowała. W mieście panował jedynie nieznośny zgiełk, tak samo, jak tu w pensjonacie, gdzie panował ruch, jak na jarmarku. Mieszkali tu pracujący zawodowo młodzieńcy i dziewczęta, gustujący w tańcu i zabawie, obcokrajowcy, którzy we wszelkich możliwych językach opowiadali historię swego życia, stare panny i nudni kawalerowie.

(D. c. n.)

CASINO

Dziś poraz ostatni!

Tego jeszcze łódź nie widziała!

Z nieśmiertelnej powieści L. Tolstoja, stworzył Edwin Carewe wielkie arcydzieło dźwiękowe p. t.

„ODRODZENIE”

LOPE VELEZ w roli Katuszy Mestowej przechodzi samą siebie.

Przepiękne melodie i pieśni rosyjskie chóry wojsk kozackich.

Nadprogram: Kohn i Kelly w straży ogniowej, arcywesoła groteska.

Początek o godz. 4.30, w sobotę i niedzielę o godz. 12-iej w poł.

DŹWIĘKOWY KINOTEATR „CAPITOL”

Dziś i dni następnych!

Czołowe arcydzieło produkcji francuskiej Reżyserji Henri Russell'a

„NASZA JEST NOC”

Potężny dramat erotyczny na tle cudownych krajobrazów słonecznej Italji. Upojne i melodyjne piosenki włoskie! Uczta artystyczna dla sportowców.

W rolach głównych:

Marie Bell, Jean Murat

Nadprogram: Wspaniały dodatek dźwiękowy

„Radosna Szkoła”

oraz aktualności

Początek w dni powszednie o g. 4.30. W soboty i niedzielę o g. 12.30.

Szczytowy wyczyn...

REX-DOMO

cztero-lampowy odbiornik (piąta prostownicza)

zł. 590.—

wraz z lampami

Radjo-Reicher

Piotrkowska 142.

Dr. med.

REICHER

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych leczenie dżatermją i elektroterapią

POŁUDNIOWA 28 tel. 201-93

Od 8-11 rano i od 5-8 w. W niedzielę od 9-1

Mistrz

Ernest Lubicz

ma zaszczyt przedstawić

JEANETTE Mac DONALD

w filmie p. t.

Monte Carlo

już wkrótce w kinie

„CAPITOL”

Przewrót w RADJOTECHNICE

STWORZYŁ

nowy 3-y lampowy odbiornik na prąd 120 i 220 wolt typu Z 231 wyrobu

„Natawis”

Łódź, Piotrkowska 152.

przez swą selektywność, siłę audycji czystość tonu, estetyczny wygląd oraz niską cenę.

Prospekty i oferty na żądanie.

Antoni Dworzak

Rozgłośnia Łódzka P. R. transmituje dziś, w niedzielę, 25 października poranek symfoniczny z filharmonii warszawskiej.

Poranek ten poświęcony jest całkowicie kompozytorowi czeskiego mistrza Antoniego Dworzaka (1841 — 1904).

Powołany na stanowisko dyrektora konserwatorium w Nowym Jorku, przeniósł się Dworzak do Ameryki, gdzie pozostał przez trzy lata (1892 — 5). W tym okresie miał sposobność słyszeć muzykę murzynów i Indian. Pierwszy z kompozytorów europejskich, zwrócił Dworzak uwagę na zasoby melodyjności w pieśniach nabożnych murzynów dawno jeszcze zanim negro spiritual song stał się artykułem mody. A dawno przed tryumfem jazzu zauważył Dworzak niezwykłą sprężystość rytmów murzyńskich.

Autor „Tańców słowiańskich” nadśpiewuje folklor amerykańskiego i zwyczajem swoim, pilnie notuje w swym notatniku wszystko co mu się udało usłyszeć. Stąd w niektórych kompozycjach egzotyczne tematy i stąd też „amerykański” okres twórczości Dworzaka.

Głównymi dziełami tego okresu są „Symfonia z Nowego Świata” i kwartet smyczkowy F-dur. W tym samym okresie powstał też koncert wiolonczelowy, coprawda o tematach mniej „amerykańskich”.

Ciekawe połączenie okazuje symfonia „Z Nowego Świata”, która strukturą i rodzajem symfoniczności przynależy się do wzorów Beethovenskich, a przytem zadziwia obcymi inkrustacjami. Ale w melodyce drugiej półkuli znalazł Dworzak bezwątpienia zdrowy dopływ. Dziś wartość tego zasłuki nauczaliśmy się cenić. Zbiory pieśni murzyńskich, od czasów Dworzaka starannie skodyfikowane przez Amerykanów, stanowią ciekawy równoważnik „ludowej muzyki” amerykańskiej. (r)

Jak grają górale?

Muzyka góralska jest zawsze niebywałą atrakcją programów audycji radiowych. Rozgłośnia katowicka już kilkakrotnie nadawała oryginalną muzykę góralską, wykonywaną przez górali Beskidzkich jak np. w czasie otwarcia skoczni narciarskiej na Pańskiej Górze i podczas „Dnia Katowic”.

Dziś, w niedzielę zostanie ze studja katowickiego na wszystkie stacje polskie (a więc i do Łodzi) nadana o godz. 14.20, 15.00 i 16.20 muzyka górali z wioski góralskiej Koszarawa (Żywiczyzna). Audycja ta będzie niewątpliwie stanowiła „clou” dzisiejszej radiowej niedzieli. (r)

Dr. med.

S. Niewiażski

Specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczopłciowych elektroterapia, diatermia, badanie krwi i wydzielin
Andrzeja 5, telef. 159-40
Przyjmuje od 8-11 i 5-9 w.
w niedziele i święta od 9-1
0 oddział poczekalnia dla pań

Radjoraid motocyklowy

Gigantyczna impreza rozgłośni Łódzkiej

W ubiegłym roku rozgłośnia Łódzka „Polskiego Radja” wespół ze stowarzyszeniem sportowem „Union” zorganizowała w Łodzi gigantyczną imprezę, polegającą na kierowaniu przy pomocy mikrofonu kilkoma drużynami motocyklistów, które w tym czasie znajdowały się w terenie i opatrzone były w odbiorniki lampowe.

Impreza ta ze względu na swą indywidualność i oryginalność metody, stosowanej poraz pierwszy w dziejach sportu polskiego w sporcie motocyklowym, niewątpliwie odegra zmienną rolę w sporcie automobilowym i awiacji.

Aby tę nawskroś nowoczesną imprezę propagować w dalszym ciągu, rozgłośnia Łódzka „Polskiego Radja” postanowiła w roku bieżącym poraz drugi wespół ze S. S.

„Union” zorganizować radjoraid motocyklowy.

Transmisja radjoraidu odbędzie się zatem, dziś, w niedzielę, dnia 25 października o godzinie 8 rano.

Impreza ta, w której udział bierze sekcja motocyklowa S. S. „Union” w Łodzi, Łódzki klub motocyklowy i Bar Kochba, jak już zaznaczyliśmy, polegać będzie na kierowaniu poszczególnymi grupami przy pomocy radja.

O godz. 8 rano z mikrofonu, za instalowanego przed gmachem rozgłośni Łódzkiej, przy zbiegu ulic Inżynierskiej i Wołowej, wygłosi kierownik naszej radiostacji dyr. Tokarczyk, krótki wstęp, oraz zaznajomi radjosłuchaczy i biorących udział w raidzie z zasadami tej nadzwyczaj ciekawej imprezy. Następnie w tej samej sprawie za-

bierze głos przedstawiciel S. S. „Union”, poczem z tegoż miejsca rozpocznie się start motorów.

Motocykliści podzieleni zostaną na pięć grup i każda z nich zaopatrzona zostanie w odbiornik lampowy, przy pomocy którego prowadzący każdą grupę odbierać będzie podawane co pół godziny przez rozgłośnię Łódzka komunikaty, ustalające marszrutę poszczególnych grup. Ostatni etap podróży nadany będzie przez rozgłośnię tylko Pod adresem radjosłuchaczy, którzy interesując się jak to wykażą poprzednie zawody radjoraidem, poinformują o tym etapie zawodników.

Ostatecznie wszystkie grupy po przebyciu 100 klm. mają się spotkać na wspólnej mecie. Miejsce jej nie będzie znane zawodnikom na starcie. Zostanie ono podane w ostatnim komunikacie.

Czas trwania raidu jest ściśle określony i wynosi 2 godz. 20 min. Prędkość maszyn nie przekroczy 50 klm. na godzinę. Gdyby któryś z uczestników raidu utracił kontakt z kierownictwem swej grupy, lub też cała grupa nie mogła zorientować się w terenie wskutek uszkodzenia radjoodbierników, wolno jest otworzyć zaklejoną kopertę, w której podane będzie miejsce mety i w którą każdy motocyklista zaopatrzone będzie na starcie.

W podobnym jednak wypadku uczestnik raidu otrzyma punkty karne (25) podobnie jak za przybycie do mety nie jednocześnie z kierownikiem grupy (3 pkt.). Wszyscy zawodnicy, którzy ukończą raid otrzymają plakiety pamiątkowe, zwycięzcy zaś nagrody. Po skończonym biegu zdane zostanie radjosłuchaczom sprawozdanie z przebiegu imprezy i ze sprawności poszczególnych grup, kierowanych niewidzialną ręką kierownika Łódzkiej rozgłośni, p. Henryka Tokarczyka.

Impreza ta, która niewątpliwie zgromadzi przy głośnikach i słuchawkach wielu radjosłuchaczy, ma dla naszego miasta duże znaczenie propagandowe. Niechaj wszyscy się dowiedzą, że Łódź to nie tylko fabryka lśniących tęczowo i barwnych tkanin, ale że również i w innym zakresie posiada swe zdrowe i pełne uzasadnienia ambicje. (i)

Największa zdobycz w medycynie dla dobra ludu.

Ostatnio wszyscy profesorowie i najslawniejsi medycy-lekarze świata, dobra całego narodu, jednogłośnie uznali za konieczne stosować w szeregach zagonicznych pigułek „Original” ze specjalną (jubileuszową) chininą w proszku przy wszystkich bez wyjątku chorobach, powstających na tle przeziębienia, złej przemiany materii i złego odżywiania się. Pigułki „Original” zostały wprowadzone do leczenia w celu upamiętnienia 300-lecia wprowadzenia chininy do Europy, przyznania chininie pierwszeństwa w leczeniu świata i uznania jej za jeden z najskuteczniejszych środków naturalno-roślinnych i nienarkotycznych.

Pigułki „Original” należy żądać we wszystkich aptekach, tylko z Reg. Nr. 1492 M. S. W. w cenie zł. 2.50 za rurkę a 50 szt. pigulek. Wrazie chwilowego braku pigulek „Original” w której z aptek na żądanie każdemu wysyła po otrzymaniu zł. 2.50 przekazem na P. K. O. na konto Nr. 26.146 w Warszawie lub w znaczkach pocztowych K. S. Rymowicz, ul. Marszałka

Focha Nr. 8, Warszawa, Generalny Reprezentant Indyjsko-Holenderskiego Przemysłu Farmaceutycznego N. V. Bandoengsche Kininefabrick na Jawie i w Holandji.

Pigułki „Original” są niezawodnym środkiem i z kompletną gwarancją zapobiegają oraz najradzykalniej z dodatnim wpływem na serce leczą od grypy, anginy, malarji, gruźlicy, krztuśku, kaszlu, bólu głowy, chorób wątroby, płuc i nerek, kataru żołądka, bólu kości, nerwicy serca, dysenterji i wszystkich innych t. p. niedomagań.

Pigułki „Original” używać (polkać) można nawet bez przepisu lekarza, lecz tylko w dawkach od 3-6 pigulek 3-4 dziennie dla dorosłych.

UWAGA: Kobiętom w odmiennym stanie — w okresie pierwszych 15 dni — przyjmowanie pigulek „Original” w ilościach większych niż po 6 sztuk 3-4 dziennie nie jest wskazane, bowiem użycie w większych ilościach, wywołuje silną cyrkulację krwi skutkiem czego niezawodnie powoduje się niepożądaną reakcję.

„Co się dzieje na świecie”

Coraz widoczniejszą staje się rzeczą, iż radjo-tygodnik „Co się dzieje na świecie” wpłynął na ożywienie stosunków „Polskiego Radja” z jego młodocianymi odbiorcami. Niejedno dziecko oczekuje niecierpliwie dzisiejszej niedzieli, by dowiedzieć się co tam znów ciekawego ogłosił red. Jan Milewski i czy nie odezwie się echo jakiej myśli, zawartej w wystanym do redakcji liście.

W drugiej części dzisiejszej audycji dla młodzieży (godz. 15.55-16.20) nadany będzie interesujący dialog, pióra p. Henryka Ładosza, jednego z ulubieńców młodocianej gromady p. t. „Jak rządzą w naszej szkole”. W dialogu tym poru-

szony będzie szereg najżywniejszych spraw, jak np. samorządu szkolnego, samopomocy koleżeńskiej, kasy zapomogowej lub pożyczkowej etc., a wszystko to autor zilustruje przykładami czerpanymi z rzeczywistości. (r)

Do wiadomości Ogółu!

Obywatele! Loteria Państwowa otwiera wkrótce swe wrota szczęściu! Wybrańcom losu przypadną w udziale kolosalne sumy jak zł. 300.000, 200.000, 175.000, 150.000, 100.000 i t. d., a w szczęśliwym wypadku nawet MILJON ZŁ.

Już powszechnie wiadomo, że pod względem doboru szczęśliwych losów slynę w całym kraju Kolektura nasza!

Uszczęśliwiliśmy tysiące rodzin! Miljony zł. wypłaciliśmy naszym Gromadom.

Polecamy nadal nasze szczęśliwe losy!

Najszczęśliwsza i Największa na Województwo Łódzkie Kolektura

S. JATKA, PIOTRKOWSKA 22
PIOTRKOWSKA 66
Pabjanice, Pl. Dąbr. 3

Unifikacja młodzieży wiejskiej

Od dłuższego czasu młodzież wiejska, zorganizowana w związku młodzieży ludowej, centralnym związku młodzieży wiejskiej „Siew” i małopolskim związku młodzieży wiejskiej i na wszystkich zebraniach wypowiedziała się za zjednoczeniem tych trzech związków o pokrewnej ideologii.

W dniu 18 bm. w Białymstoku odbył się walny zjazd delegatów związku młodzieży ludowej i związku młodzieży wiejskiej „Siew” w jej siedzibie w Białymstoku. W przemówieniach powitalnych p. wojewoda Kościalkowski podkreślił konieczność natychmiastowego połączenia się obu organizacji. Prezes zarządu głównego związku młodzieży ludowej p. wicemarszałek Polakiewicz omówił następnie cele i zadania organizacji młodzieży.

Na wniosek p. Sadowskiego z Łomży dokonano formalnego połączenia obu organizacji i przyjęcia nazwy związek młodzieży ludowej.

Na zakończenie delegaci uchwalili rezolucję, wyrażającą podziękowanie prezesowi dr. Polakiewiczowi za podjęcie myśli scalenia ruchu młodej wsi.

„ŻYCIE MŁODZIEŻY”

Ukazał się pierwszy powakacyjny numer „Życia młodzieży”, organu kół naukowych przy państw. gimn. im. M. Kopernika. Nader estetyczna szata zewnętrzna i interesująca treść powinny sprawić, że „Życie młodzieży” stanie się najlubiejszym czasopiśmie łódzkiej młodzieży szkolnej.

Wszyscy nasi klienci wiedzą HERBATĘ KUPOJE SIĘ U MEINLA

Meinl jest specjalnym składem herbaty i posiada 12 gatunków mieszanek w każdym smaku.

Juljusz Meinl

Piotrkowska 95
Piotrkowska 160

Co usłyszymy dziś przez radjo?

8,00 Start do radiowego raidu motocyklowego, zorg. przez tow. sport. „Union” wespół z rozgłośnią Łódzka P. R.

10,15 Transmisja nabożeństwa z Krakowa.

11,58 Sygnal czasu i hejnał.

12,15 Poranek symfoniczny z filharmonii warszawskiej.

15,15 Audycja żołnierska.

15,55 Program dla dzieci starszych i młodzieży.

16,25 Płyty gramofonowe.

16,40 Odczyt pt. „Miejski dom wycieczkowy w Krakowie”.

17,00 Płyty gramofonowe.

17,15 Odczyt z Krakowa pt. „Polski węgiel w Anglii”.

Radio Audion

TELAFUNKEN?
T 340 W. i T 121 W.
Pokaży i sprzedaż: **Radio Audion**
Łódź, TRAUGUTTA 1. Tel. 153-71.
(Gmach Grand Hotelu).

17,30 „O ojcu pszczelarstwa polskiego” — K. Bajorek.

17,45 Koncert popołudniowy.

19,00 Rozmaitości.

19,20 Komunikat sportowy Łódzki.

19,40 Płyty gramofonowe.

19,45 Sluchowisko pg. noweli H. Sienkiewicza p. t. „Pójdźmy za Nim”.

20,15 Koncert popularny

21,55 Kwadrans literacki. „Na umarciu” opow. Góraliska St. Witkiewicza.

22,10 Recital skrzypcowy I Weissenberga.

22,40 Komunikaty: meteor., policyjny oraz wiadomości sportowe.

23,00 Muzyka lekka i taneczna z Warszawy.

AUDYCJE ZAGRANICZNE

Königswusterhausen (1635)

20,00 Opera Pucciniego „Cyganka”.

Stuttgart (360)

21,25 Kwartet smyczkowy Bartoka, Prokofjewa i Masona.

London (356)

22,05 Koncert (Symfonia C-dur Mozarta, Koncert fortepianowy Adura Liszta).

Mediolan (501)

20,45 Opera Luialdiego „Djabeł w dzwonnicy”.

22,45 Opera Mangiagalliego „Nie oczekiwany gość”.

Bukareszt (394)

22,15 Recital fortepianowy.

Praga (486)

20,00 Operetka Lehara „Carewicz”.

Budapest (550)

19,30 Operetka J. Straussa „Zemsta nietoperza”.

Najpiękniejsze arcydzieło sławnego malarza można popsuć przez nieodpowiednią oprawę — wdzięk najpiękniejszej kobiety może się rozwiać przez zaniedbane włosy. Lśniący połysk, elastyczność i świeżość włosów ożywiają wygląd pani a regularna pielęgnacja zapomoczą szamponu CZARNOGŁÓWKA-EXTRA zapewnia Pani świetny wygląd. Do każdej torebki szamponu CZARNOGŁÓWKA-EXTRA dołączony jest proszek „POLYSK DLA WŁOSÓW”, który odświeży i uzdrowi włos Pani. 8757

Postulaty komunikacyjne Łodzi zostaną częściowo uwzględnione

W biurze wydziału III Łódzkiego węzła kolejowego w Łodzi odbyła się specjalna konferencja z udziałem przedstawicieli domów ekspedycyjnych.

Celem konferencji było omówienie kwestji usprawnienia transportów towarowych w Łodzi.

Z ramienia firm ekspedycyjnych na konferencję zaproszeni zostali przedstawiciele następujących domów: Jelin i Rudo-

min (dyr. Toruńczyk), Schenker i S-ka (dyr. Brun), Północne Towarzystwo i Dom Handlowo - Ekspedycyjny L. Rotband (P. Leon Rotband).

Z ramienia władz wzięły w niej udział delegaci poszczególnych dyrekcji kolejowych w liczbie około 15. Przedstawiciele Łodzi zwrócili uwagę na konieczność usprawnienia ruchu pociągów towarowych, wychodzących z Łodzi, celem przystosowania ich do zróżnicowanych potrzeb życia gospodarczego.

Pociągi wychodzące z Łodzi winny mieć plan jazdy taki, aby nie powodowały bardzo znacznej niejednokrotnie nawet całonocnej utraty czasu w miejscach wyładowania. Skasować należy również parogodzinne postoje w Kuluszkach,

co powoduje znaczne opóźnienia.

Dyrektor Brun wysunął konieczność skasowania 8-godzinnych postojów w Tczewie oraz przyspieszenia transportów eksportowych.

P. L. Rotband omówił trudności w ruchu towarowym pomiędzy Łodzią a Warszawą, Zagłębiem i Katowicami.

Przedstawiciele poszczególnych dyrekcji kolejowych omawiali rozkłady jazdy, a z oświadczeń ich wynikało, że w rozkładach tych mogą być wprowadzone tylko nieznaczne zmiany, które nie zaspakajają żywo-

Władze kolejowe obiecały usunąć utrudnienia manipulacyjne, przedłużające znacznie godziny przyjmowania transportów i t. d. (K)

Wiadomości bieżące

Zimowy czas urzędowania wprowadzony będzie od 1 listopada

Z dniem 1 listopada br. wchodzi w życie we wszystkich ministerstwach, urzędach i instytucjach państwowych zimowy czas urzędowania.

Czynności urzędowe rozpoczynają się będą o godz. 8,30 i trwać będą do 15,30 (w sobotę do 14), czyli nastąpi przesunięcie godzin urzędowych o pół godziny.

Zimowy czas urzędowania obowiązować będzie do dnia 31 marca 1932 r.

Katastrofa autobusowa na drodze Sulejów—Piotrków

Autobus jadący z Sulejowa do Piotrkowa wpadł pod wsią Przygłowie do rowu i rozbił się.

Pod szczątkami autobusu znalazło się sześciu pasażerów, którzy odnieśli rany, przyczem dwie kobiety zostały odwiezione w ciężkim stanie do szpitala. Pozostałym pasażerom udzielono pomocy na miejscu.

Przybyła na miejsce katastrofy policja wszczęła dochodzenie celem ustalenia przyczyny wypadku. (b)

Fillżanka lub szklanka aromatycznej herbaty

wzmocnia nerwy, uspasabia do pracy energicznej, wzmacnia optymizm i reguluje dobroczynnie wszystkie funkcje organizmu. Oczywiście herbata musi być nabyta w firmie

BRACIA IGNATOWICZ

Piotrkowska 96,

Tel. 208-33 i 208-53.

Noene dyżury aptek

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Sukc. K. Leinwebera (Plac Wolności 2), Sukc. J. Hartmana (Młynarska 1) W. Danieleckiego (Piotrkowska 127) A. Perelman (Cegielniana 32) J. Cymera (Wólczańska 37) Sukc. F. Wójcickiego (Napiórkowskiego 27).

CHARLIE CHAPLIN

zdeedował się na przyjazd do Łodzi.

Wkrótce ujrzemy go wszyscy na własne oczy.

Tajemnica jedwabnych pończoszek Łodzianki kupowały jako nowe pończochy noszone już raz przez amerykanki

Niezwykły mechanizm, który pozwalał na wyjmowanie drzwi z zawiasów bez naruszania pieczęci

W ostatnich czasach zaczęły do Łodzi nadchodzić wagonowo, w olbrzymich ilościach, jedwabne pończochy z zagranicy, rzekomo do przeróbki i wykończenia. Ponieważ przytem i przemysł krajowy miał pewne zyski, cło na nie było o wiele mniejsze, niż na pończochy przesyłane wprost do sprzedaży. Jednocześnie zaś władze celne stwierdziły, że na rynku łódzkim znajdują się znaczne ilości jedwabnych pończoch zagranicznych, które są sprzedawane o wiele taniej, niżby na to normalna kalkulacja pozwalała. Zaniepokoiło to władze celne. Naczelnik urzędu celnego w Łodzi, p. Tumm, wysłał na miasto specjalnych kontrolerów, by sprawę tę zbadać. Okazało się, że z powodu wysokiej jakości i niskich cen, popyt na te pończochy jest olbrzymi, ale podaż zupełnie go pokrywa. Gdy kontrolerzy zdali mu o tem raport, postanowił nacz. Tumm rozpocząć śledztwo. Zwrócił no więc baczną uwagę na pociągi przybywające do Łodzi z ładunkami pończoch do przeróbki. Stwierdzono, że największe ładunki przybywają z amerykańskiej firmy „American-Volstock”, deklarowane są jako odpadki i używane pończochy, a kierowane do łódzkich przedstawicieli tej firmy „Wegner i Fischer” ul. Piotrkowska 97. Ustalono następnie, że transporty te przychodziły b. często. Firma „Wegner i Fischer” po otrzymaniu zleceń, przekazywała je zapomocą firmy ekspedycyjnej pozostałym swym odbiorcom. Gdy nadszedł ostatni taki transport kilkuwagonowy, zrewidowano go dokładnie, przyczem okazało się, że są to poń-

czochy jedwabne, prawie nowe.

Deklarowano je jako przeznaczone do przeróbki, na czem zaoszczędzono cło. W rzeczywistości jednak pończochy te sprzedawano. Urząd celny wystarał się o listę firm, które pończochy te sprzedawały, i opieczetował znalezione za pas. W toku dalszego dochodzenia okazało się, że eleganckie amery-

Ujęcie morderców

Córka i synowie Makowskiego zwolnieni z więzienia

W nocy z 12 na 13 sierpnia we wsi Łagiewniki Poklasztorne, czterech zamaskowanych osobników zastrzeliło 60-letniego Piotra Makowskiego. W ciągu długiego śledztwa podejrzewano o dokonanie zbrodni kolejno jakichś dwóch osobników, schwytych w łagiewnickim lesie, potem zięcia, córkę i syna zamordowanego.

Ostatnio jednak sprawa przybrała zupełnie inny obrót. W dniu 12 bm. w zagrodzie Andrzeja Wojtca (Łagiewniki Poklasztorne) wybuchł pożar. Policja ustaliła, że pożar wynikał z podpalenia. Wojt-

Ostrzegamy!

Jedyną pewną oszczędnością, to polska ziemia. Place s lasem przy stacji kolejowej Główna od 40 groszy za metr kwadr. na długoterminowe spłaty. Piękne i zdrowe położenie, przy rzece, elektrownia, tartak i cegielnia na miejscu, plany zatwierdzone, akty rejentalne na żądanie. Zgłoszenia przyjmuje Biuro sprzedaży terenów leśnych Hr. K. Rzewuskiego w Łodzi ul. Zielona 33, m. 12, tel. 169-44.

Spis poborowych rocznika 1911

W poniedziałek, dnia 26 października rb. do spisów poborowych w lokalu biura wojskowego (ul. Zawadzka 11) w godzinach od 8 do 15 (w soboty — od godziny 8 do 13,30) powinni się stawić mężczyźni urodzeni w roku 1911, zamieszkałi na terenie IV komisariatu, których nazwiska rozpoczynają się od liter: od F do Ch. i zamieszkałi na terenie X komisariatu, których nazwiska rozpoczynają się od liter R do Z.

Dziś, w niedzielę, dn. 25 października r. b. o godz. 12 w południe, jako w pierwszą rocznicę śmierci

B. P.

Rozalii Monczki

odbędzie się nabożeństwo żałobne na cmentarzu żydowskim, o czem zawiadamia

RODZINA.

B. p. Szymon Pajęcki

b. przemysłowiec

zmarł po długich i ciężkich cierpieniach dnia 24 października 1931 roku, przeżywszy lat 74.

Wyprowadzenie drogiej nam zwłok nastąpi dziś w niedzielę, dnia 25 b. m. o godz. 1-ej po poł. z domu żałoby przy ul. Południowej 13, o czem zawiadamia pozostała w nieutulonym żalu

Stroskana Rodzina.

Wyrazy szczerzego współczucia Członkowi naszego Zarządu, p. Cecylii Wassermanowej z powodu zgonu

b. p. Braja Jej

składa

ZARZĄD Internatu dla Dzieci Żydowskich i Fermy w Helenówku oraz Internatu dla Dziewcząt „Pomoc”.

Według istniejących przepisów celnych, pończochy takie wolno sprowadzać do kraju, jedynie w ce-

lach przetwórczych. Cały ten proces odbywa się pod ścisłą kontrolą władz celnych.

Skład takich pończoch przed nie dawnym czasem opieczetowano w Łodzi w fabryce firmy Michał Olszer, przy ul. Limanowskiego 133.

Władze celne stwierdziły, że 1 magazynów tej fabryki skradzioną tysiąc kilkaset klg. amerykańskich pończoch, sprowadzonych dla przeróbki. Tak znaczna ilość towaru zgineła z magazynu, którego drzwi obłożone były pieczęciami władz celnych.

W toku śledztwa wyszło na jaw że w drzwiach tego magazynu umieszczony był specjalny mechanizm, który pozwalał na wyjmowanie drzwi z zawiasów bez ich uszkodzenia i bez naruszenia pieczęci

Władze celne skonfiskowały znalezione podczas rewizji transporty tych pończoch przeznaczonych na sprzedaż, wartości 300.000 złotych.

Władze celne oddały całą sprawę w ręce urzędu śledczego, który po przeprowadzeniu dochodzenia, skieruje ją do prokuratora. (m)

GRETA GARBO w swej najnowszej kreacji pt. „Romans” jutro premiera w asinie

Cicho pisząca maszyna
REMINGTON-NOISELESS
model nr. 6

to arcydzieło wśród maszyn do pisania
przyjaciel szefów, niedenerwująca stukiem

TOWARZYSTWO PRZEMYSŁOWO-HANDLOWE
BLOCK-BRUN S. A.
Łódź — Piotrkowska 104
tel. 101-04

**Szkoła majstrów
budowlanych**

Polska YMCA w Łodzi, chcąc ułatwić pracownikom budowlanym usunięcie braków w wykształceniu teoretycznym, uruchomiła 3-letnią szkołę majstrów budowlanych, w której pracownicy tego zawodu mogą w godzinach wieczorowych od listopada do końca kwietnia zdobyć niezbędną wiedzę.

Lekcje rozpoczynają się w początkach listopada rb.

W poniedziałek, dnia 26 bm. odbędzie się pierwszy wykład kursu radjotechnicznego polskiej YMCA.

Zapisy przyjmuje jeszcze sekretarjat (Piotrkowska 89, tel. 223-90) w godzinach od 10 do 13 i od 16 do 22.

FORMAN
PRZECIŃ
KATAROWI
DEZYNFEKUJE NOS I KRTAN
ZAPOBIEGA INFЕКCJI

Komunikaty

Koło Ekonomistów przy Stow. Inż. i Arch. (Ewangelicka 9) za wiadami, że w poniedziałek dnia 26 bm. o godz. 21 urządzi wieczór dyskusyjny poświęcony przeglądowi prasy gospodarczej. Wstęp dla członków i wprowadzonych gości.

W poniedziałek, dnia 26 bm. o

godz. 7 wieczorem w sali „Angielskiej” Al. I Maja 2 odbędzie się ogólne zebranie pracowników fryzjerskich, zwołane przez związek pracowników fryzjerskich kartelu ZZP. w sprawie unormowania warunków pracy i płacy w tym zawodzie.

Strejk włóknienarzy odroczony!
Związki postanowiły zaczekać na odpowiedź przemysłu do dnia 5 listopada

Po burzliwych zajęciach ezwartkowych, które, jak już donosiliśmy, spowodowały rozbięcie zebrania delegatów klasowego związku włókienniczego bez powzięcia ostatecznej decyzji co do proklamowania strejku w przemyśle włókienniczym punkt ciężkości tej doniosłej sprawy przesunięty został NA W CZORAJSZE OBRADY KOMITETU WYKONAWCZEGO, który miał ostatecznie zdecydować sprawę ogłoszenia strejku. —

W pośpiesznie odrestaurowanym lokalu okręgowej komisji związków zawodowych, który ZOSTAŁ PODCZAS ONEGDAJSZYCH ZAJŚĆ ZDEMOLOWANY, zebrała się wczoraj o 1-ej po południu egzekutywa związku robotników przemysłu włókienniczego, aby naradzić się nad wytworzoną sytuacją. Posiedzenie to wywołało ogromne zainteresowanie i na jego wynik przed lokalem związku czekał kilkuset robotników. W obradach wzięli udział oprócz komitetu wykonawczego, członkowie głównego zarządu. Po omówieniu najaktualniejszej sprawy, jaką jest w chwili obecnej zatarg z przemysłowcami niezrzeszonymi komitet wykonawczy POWZIĄŁ UCHWAŁĘ, ODRACZAJĄCĄ OGŁOSZENIE STREJKU NA OKRES DWUCH TYGODNI.

Następnie komitet wykonawczy przyjął następującą rezolucję:

„Komitet wykonawczy z najwyższym oburzeniem potępia bandycki i prowokacyjny napad na zebranie delegatów fabrycznych klasowego związku włókienniczego, odbyte w dniu 22 b. m., które to zebranie obradowało nad sprawą akcji strejkowej włóknienarzy i nad sprawą podwyższenia płac robotniczych we wszystkich fabrykach do poziomu płac przewidzianych w umowie zbiorowej, obowiązującej przemysłowców zrzeszonych w wielkim i średnim związku, oraz w związku farbierzy i wykończalni. Komitet wykonawczy stwierdza, że POWYŻSZY NAPAD UNIEMOŻLIWIŁ powzięcie decyzji uchwały w tak ważnej sprawie przez radę delegatów fabrycznych. Komitet wykonawczy haniebny czyn rozwydrzonej bandy oddaje pod pręgierz i sąd uczciwej opinii mas pracujących“.

Po zakończeniu obrad egzekutywy odbyła się w tym samym lokalu międzyzwiązkowa KONFERENCJA WSZYSTKICH ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH W ŁODZI. Obrady rozpoczęły się o godzinie 5 pop. i trwały około dwóch godzin.

Z ramienia klasowych związków w konferencji wzięli udział

pp. poseł Szczerkowski, Walczak, b. poseł Zerbe, Milman, Goliński i Sileczak, z ramienia związku enperowskiego „Praca“ w konferencji uczestniczyli pp. Kubiak i Cieślak, zaś z ramienia związku Ch. D. p. Mruk.

Na konferencji zajęto się przede wszystkim omówieniem sprawy prowadzenia dalszej akcji

Kratki sądowe

Karjera kozaka

Aleksy Paljenko był podczas wojny młodzieńskim kozakiem. Zapowiadał się na dzielnego żołnierza cara, ponieważ chłopem był wielkim i zdrowym. Ale nieszczęście stanęło mu na drodze do wojskowej kariery.

Wybuchła rewolucja. Paljenko stoczył walkę duchową, po której ma stanąć stronie. Postanowił wreszcie do ostatniej kropli krwi bronić honoru cesarstwa. Los wygnął go z kraju i zapędził na zachód.

Paljenko znalazł się w Polsce. Był bardzo przygnębiony, że rzucić musiał swe rycerskie rzeźmiasto i że nie będzie mógł już ujeżdżać rasowych kaukaskich koników.

Oh, jakże tęsknił za swą daleką ojczyzną!

Przypominał sobie te piękne czasy, kiedy jako młody bohater gnał na spienionym rumańku przez stepy, kiedy dziewczynom połyskiwały zęby w uśmiechu uwielbienia i podziwu na jego widok. Wszystko minęło! Przyszli bolszewicy i nowy ład zaprowadzili. Już niema tych lśniących srebrem, pięknych mundurów i wielkiej pałacy z dwugłowym orłem. — Marny żywot na emigracji, Aleksy Paljenko rozpijał się z tęsknoty za swą daleką ojczyzną. Staczał się coraz niżej. Zwracał się do gmin prawosławnych po zasiłki i w ten sposób żył przez dłuższy czas.

Wreszcie ostatnio, gdy znalazł się w Łodzi, zajął się wyrobem gorzałki, przyczem zwracał się coraz częściej po wsparcie do swych rodaków. Dnia 6 września zjawił się Paljenko w cerkwi przy ul. Kilińskiego i podczas nabożeństwa zaczął się domagać pieniędzy od starosty cerkiewnego, Andrejewa. Po jakimś czasie wywołał wielką awanturę. W rezultacie tego zajścia stanął w dniu wczorajszym przed sądem grodzkim, oskarżony o zakłócenie spokoju w świątyni. Sąd skazał go zato na 3 miesiące więzienia.

cji na terenie fabryk niezrzeszonych.

Mówcy wskazali na wyjątkowy charakter obecnego zatargu z przemysłowcami i na NIEBEZPIECZEŃSTWO, GROŻĄCE CAŁEJ KLASIE ROBOTNICZEJ na wypadek przegrania akcji. Zawarcie umowy zbiorowej z przedsiębiorstwami niezrzeszonymi, zdaniem mówców, posiada kolosalne znaczenie, i na wypadek, gdyby nie doszło ono do skutku należałoby się spodziewać wymówienia umowy przez związki przemysłowe.

W końcu przedstawiciele związków przedstawili swój punkt widzenia na całą sprawę i wyrazili opinie, że Z OGŁOSZENIEM STREJKU MOŻNĄ BYŁO SIĘ JESZCZE PRZEZ PEWIEN CZAS WSTRZYMAĆ.

W rezultacie długiej konferencji międzyzwiązkowej przyjęto rezolucję, którą ujęto następnie w oficjalny komunikat. Ma on brzmienie następujące:

W dniu 24 b. m. w godzinach popołudniowych w lokalu klasowego związku włókienniczego odbyła się wspólna konferencja przedstawicieli związków klasowego, „Pracy“ i Ch. D., na której omawiano b. szczegółowo zgłoszone żądania i TOCZĄCE SIĘ PERTRAKTACJE Z PRZEMYSŁOWCAMI.

Zebrani przedstawiciele związków, biorąc pod uwagę, że zebrania delegatów fabrycznych nie powzięły konkretnych uchwał, oświadczających się za ogłoszeniem strejku w przemyśle włókienniczym, oraz biorąc pod uwagę, że ostatnia odpowiedź przemysłowców ma nastąpić dopiero dopiero w dniu 5 listopada b. r.

POSTANAWIAJĄ JEDNOGŁOSNIE SPRAWĘ OGŁOSZENIA STREJKU ODROZCZYĆ.

Jednocześnie konferencja międzyzwiązkowa stwierdza, że walka podjęta o zawarcie umowy zbiorowej będzie skuteczna tylko wtedy, jeśli wezmą w niej udział robotnicy wszystkich fabryk, w których nie jest stosowany cennik i nie są honorowane warunki obowiązującej umowy zbiorowej.

W końcu podkreślono, że ZWIĄZKI PODTRZYMUJĄ W

CAŁOŚCI WYSUNIĘTE ŻĄDANIA.

Przedstawiciele związków zawodowych wzywają masy robotnicze do zorganizowania się w związkach zawodowych dla przygotowania się do skutecznej walki o poprawę bytu i zwycięstwo wystawionych postulatów“.

Jak się dowiadujemy sprawa proklamowania strejku stanie się wobec powyższych uchwał aktualna dopiero po dniu 5 listopada, w którym to terminie przemysłowcy przyrzekli udzielić odpowiedzi na żądania włóknienarzy. (g)

Arcydzieło genialnego reżysera

Cecilia B' de Mille'a

MADAM

SZATAN

najbliższa rewelacja

Grand Kina

ODCZYTY CZERWONEGO KRZYŻA.

Staraniem sekcji odczytowej od działu łódzkiego w dniu dzisiejszym o godz. 12 min. 30 w pol. w sali YMCA (Piotrkowska 89) p. dr. Sadokierski wygłosi odczyt n. t. „Rola zębów w ustroju ludzkim“.

Również w dniu dzisiejszym o godz. 12 w południe w klubie pracowników zjednoczonych zakładów K. Schejblera i L. Grohmana p. Borawski wygłosi odczyt n. t. „Liga narodów, jej dzieje, organ i znaczenie“.

Wstęp na odczyty bezpłatny.

Ulżyj nędzy bezrobotnych i głodujących

UWAGA!

Ze względu na liczne zapytania i ogólne żądania naszych P. T. Bywalców, zdecydowaliśmy się wyjątkowo na **wznowienie** (poza ustalonym już repertuarem prod. 1931 | 32) znakomitego arcydzieła dźwiękowego

„MAROKKO”
z **Marleną Dietrich**
i **Gary Cooper'em**

mając na uwadze wysoką wartość tego filmu i jego europejską sławę.

DYREKCJA
Kina Dźwiękowego
„PALACE”

Wkrótce!

Tanie ryczałtowe opłaty w zdrojowisku Karlsbad

Zarząd zdrojowy Karlsbadu, biorąc pod uwagę ciężką sytuację gospodarczą, prowadził ryczałtowe opłaty za pobyt w tem zdrojowisku dzięki którym każdy człowiek może przeprowadzić trzytygodniową kurację w tem światowym zdrojowisku. Za cenę 2 tysięcy koron (około 550 złotych) umożliwia zarząd zdrojowiska pobyt w Karlsbadzie na przeciąg trzech tygodni, zapewniając kuracjuszowi mieszkanie, pomoc lekarską (4 wizyty), kąpiele według przepisów lekarza, takse zdrojową i jazdę autobusem z dworca i z powrotem na dworzec. Godzi się zaznaczyć, że płacenie tej ryczałtowej sumy możliwe jest w ratach miesięcznych.

Wymieniona suma nie obejmuje biletu kolejowego, ale należy podkreślić, że każdy kuracjusz w drodze powrotnej otrzymuje 50-proc. ulgę kolejową aż do granicy czeskosłowackiej.

Wszystkie wymienione powyżej udogodnienia dotyczą okresu od 15 września do 15 maja. Od 15 maja do 15 września taka kuracja ryczałtowa nie istnieje. Przy opłaceniu całej sumy ryczałtowej z góry kuracjusz otrzymuje:

Uporczywe zaparcie, katary jelita grubego, wzdęcia, osłabione funkcje żołądkowe, zastoina ogólna, osłabione funkcje wątroby, bóle w bokach i pod żebrami przechodzą przy użyciu rano i wieczorem po szklance naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa” Ząd. w apt.

Tomaszów

SUMY, ZAREKWIROWANE PRZEZ OKUPANTÓW

Na posiedzeniu rady miejskiej wybrano na zastępców członków rady szkolnej dyr. Słobodzkiego, mec. Hirszprunga, pp. Karchera i Szafmana. Do rady KKO wybrano prez. Smulskiego i inż. D. Lichtensteina. W czasie dyskusji prez. Smulski oświadczył, że mec. dr. Frucht nie po obywalisku potraktował sprawę funduszy miejskich. Miasto mianowicie za czasów okupacji pożyczyciło w roku 1915 i 16 od rozmaitych obywateli pewne sumy, które następnie zostały przez okupantów zarekwirowane. Gdy adv. Frucht zwrócił się do miasta o polubowne załatwienie tych pretensji, prez. Smulski prosił o wnie sienie na początek sprawy do sądu na mniejszą sumę, aby powstał precedens w nowem prawie co do zwrotu zarekwirowanych sum, przez liczenia ich i ewentualnego skierowania sprawy do trybunału między narodowego w Hadze. Adv. Frucht zaskarżył jednak magistrat, domagając się zwrotu prawie całej sumy, należącej do 6 obywateli, na łączną sumę 500,000 złotych (po przeliczeniu). Uzyskane jednak do tychczas wyroki przewidują przeliczenie w wysokości 120,000 zł. Magistrat skierował sprawę na drogę kasacji, sądząc, że sprawa nada je się do kompetencji trybunału haskiego. Nie mogąc uzyskać od miasta należnych sum, adv. Frucht zaskarżył prez. Smulskiego w województwie, że umyślnie przeciąga sprawę, narażając miasto na koszt sądowe. O tem natomiast, że z żądanych 500 tys. przyznano 120 tys. województwu nie zakomunikował.

ZAWODY STRZELECKIE

W niedzielę, 25 października na strzelnicy garnizonowej w Brze stówce odbędą się powszechne jesienne zawody strzeleckie.

racja może być rozpoczęta w dzień po zgłoszeniu kandydata do zarządu zdrojowiska.

Cofnięcie zgłoszenia może nastąpić jedynie wtedy, gdy zameldowany zachoruje i ze względów zdrowotnych nie może odbyć podróży do Karlsbadu.

Możliwe jest również przerwanie kuracji, ale wtedy opłata za mieszkanie musi być uiszczona za pełny tydzień, natomiast zwracane są pieniądze za bony konsumcyjne. Jeśli na podstawie orzeczenia lekarza kuracja ma być przedłużona do 4 tygodni, to za ten dalszy pobyt dopłacić należy 610 koron czeskich (około 160 złotych).

Blizszych informacji można zasięgnąć w Łodzi u honorowego przedstawiciela zdrojowiska Karlsbad p. Mannaberga przy ul. Wólczańskiej 57, tel. 112-40.

TEATR, MUZYKA I SZTUKA

TEATR MIEJSKI

Dziś o godz. 4 ostatnie powtórzenie arcywesołego „Świętego gaju”.

Dziś i jutro komedia Webera i Madisa „Spódniczka czy toga”.

Opera warszawska, która wykorzystując obwile zamknięcie teatrów stolicy zjeżdża do Łodzi na dwa dni do teatru miejskiego i wystąpi we wtorek z operą „Borys Godunow” a w środę z „Toską”.

TEATR KAMERALNY

Dziś dwa razy o godz. 5 i 9 w. oraz w poniedziałek i wtorek ciesząca się rekordem powodzeniem przezabawne „Hau Hau” z Michałem Zniczem.

ŁÓDZKI ŻYDOWSKI TEATR KAMERALNY

Dziś, w niedzielę, o godz. 9,15 w dalszym ciągu ciesząca się rekordem powodzeniem sztuka życia wa „Serce, które tęskni” z p. Bertą Zasląską w roli tytułowej. We wtorek, dnia 27 bm. pierwszy występ Trupy Wileńskiej pod dyrekcją M. Mazo. Dana będzie sztuka w 3 aktach O'Neilla „Czarne Ghetto”

TEATR POPULARNY

Dziś o godz. 4 i 8,15 wiecz., jutro i pojutrze ostatnie przedstawienie znakomitej operetki P. Abrahama p. t. „Wiktorja i jej huzaar” uświetnionej gościnnymi występami ulubienca całej Warszawy i Łodzi Marjana Wawrzkowicza.

CLARA BOW W ŁODZI.

Jak nas informują, dnia 31 października rb. przybywa do Łodzi znana diva filmowa, Clara Bow, bohaterka głośnego skandalu w Hollywood.

Rudowłosa piękność uda się wprost z dworca na raut do malej filharmonji (dawn. Oaza) przy ul. Prez. Narutowicza 20, zaproszona przez gospodarzy rautu ŻKS Makabi w Łodzi.

AURTUR RUBINSTEIN.

Każdorazowy występ tego genialnego pianisty jest istną rewelacją. Każdy utwór w jego interpretacji nabiera nowych barw, ukazuje się w szacie zupełnie odmiennej, aniżeli w wykonaniu innych mistrzów. Tytan fortepianu, Artur Rubinstein, grać będzie w sali filharmonji w nadchodzący czwartek, dnia 29 b. m.

Prywatne

Pogotowie Lekarskie

Zielona 6.

Telefon:

12-333

Udziała doraźnej pomocy lekarskiej we wszelkich wypadkach nagłych o każdej porze dnia i nocy
Lekarska pomoc akuszeryjno-ginekologiczna.

NADESZŁY

ROSYJSKIE MASZYNY DO SZYCIA

NAJLEPSZE I NAJTAŃSZE

Generalna Sprzedaż Rosyjskich
Maszyn do Szycia

„Ro-Ma”

sp. z ogr.
odp.

WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 95, tel. 507-04.

ŻAŁAĆ WSZĘDZIE!

Z estrady koncertowej

Występ Roberta Casadesus'a

Sztuka odtwórcza tego wyjątkowego pianisty nie przechodzi ewolucji i zmian, ale trwa na raz zajętej niebioskiej wyżynie t. j. na tej, na której dał się nam poznać pięć lat temu z tej samej estrady.

Talent to niepospolity, wyróżniający się indywidualnością. Choć jest śmiałym wyznawcą postępu w sztuce, Robert Casadesus, kształcony na formułkach francuskiego mistycyzmu, dowiódł programem, że nie schlebia poglądom tej lub owej szkoły, że nie zwabiła go wyłącznie niecząca jaskrawościami swemi obrazowość muzyki ostatniej doby. Usłyszeliśmy „Sonotę op. 81 Les Adieux” Beethovena i poznaliśmy ją w absolutnie istoty duchowej, gdyż wyculiśmy, że spowiednicza i uczuciowa strona beethovenowskiego arcydzieła nie opiewa rozłąki z uczniem i przyjacielem, arcyksięciem Rudolfem, ale jest jednym dosadnym wyrazem tęsknoty za duszą kobiety. Trzeźwa, męska, a przytem poetyczna gra pianisty ułatwiła wszystkim zrozumienie nie charakterystycznego utworu mistrza z Bonn przez swą koron-

kową przejrzystość, bo p. Robert Casadesus jest przedstawicielem czystego pianizmu i traktuje wielkich mistrzów w przynależnej mierze siły i wyrazu z krańcowym wykorzystaniem linii utworu.

Nastąpił Chopin; cztery ballady, w których uwydatniła się nadzwyczajna zdolność wznoszącego pojmaniania nastroju. Tu polot poetyczny dał pianście możność oczarowania słuchaczy uczuciem, z głębi duszy czerpanem i misternym stopniowaniem najdelikatniejszych niuansów dynamiki muzycznej, które na wszystkie dusze, obdarzone czułością mimozą, wywiera wielkie wrażenie. Jedynie miałbym do zarzucenia wykonawcy małą powściągliwością w szybkich tempach, po sumietych nieraz do tego stopnia, że w wirze tym zaciera się kontur melodyjny oraz subtelność i czar szopenowskiej tkaniny dźwiękowej (zakończenie pierwszej i czwartej Ballady).

Po przerwie przeniósł nas artysta w dziedzinę muzyki, niemającej treści realistycznej, pochodzącej jakby nie ze skorupy ziemskiej, muzyki nieuchwytej, podświadomej, nieokreślonej, przesyconej ciepłem promieni słonecznych. To Debussy dostarczył niezwykłych wrażeń akustycznych. A na „bis” Scarlatti, w tłumaczeniu którego p. Casadesus nie ma sobie równego. „Scherzo” Chabrier, „Danse Espagnole” Grannadosa, „Wale” Chopina — to nadprogramowe datki.

Onegdajszy koncertant zgromadził tę część publiczności, która łaknie wrażeń podniosłych, a na sali panował nastrój uroczysty, jakiegoś odmiennego od tego, jaki bywa na innych koncertach.

F. HALPERN.

„COCTAIL”

daje dzisiaj uroczyste widowisko „Blondynki, ach blondynki” trzy razy o godzinie 6, 8 i 10 wiecz.

Ziżi Halama, Mankiewiczówna, Grey, Czaharska, Jakubińska, Szmarówna, Parnell, Orwid, Szatkowski, Winiaszkiewicz, Łzykowski, Block i Snay są przedmiotem owacyjnych braw i bisów.

Bilety nabywać można w kasie zamawiać: Grand-Cafe, Piotrkowska 72, od godziny 5-jej w kasie teatru „Coctail”, Przejazd 34.

Wspólnym wysiłkiem
i ofiarą pomóżmy
bezrobotnym

TEATR W SALI GEYERA

Dzisiaj o godz. 4.15 pop. oraz 8.15 wiecz. dwa przedstawienia senacyjnej sztuki G. Zapolskiej „Carrewicz”.

Łódzki Żydowski Teatr Kameralny

Al. I maja 2. Dyrekcja D. Celmajster

Dziś, o g. 9.15 w.

Serce, które tęskni!

z Bertą Zasląską w rol. gł.

Na zakończenie:

Wielki Divertissement.

We wtorek 27 b. m. pierwszy występ

TRUPY WILEŃSKIEJ

Rok XVI. Kier. M. Mazo.

POŻEGNALNY KONCERT JAZZ'OWEJ ORKIESTRY.

Dziś, w niedzielę, o godz. 4 pp. odbędzie się w sali filharmonji drugi a zarazem pożegnalny koncert znakomitej jazz'owej orkiestry pod dyrekcją popularnych kompozytorów Karasińskiego i Katuszka. Udział biorą: Hanka Karasińska, mabalerina opery w Hamburgu, Sam Salvano, autentyczny mulat, oraz pieśniarka Pola Sobieniecka.

GALERJA MIEJSKA

Dziś nieodwołalnie przedostatnie niedziela niezwykle ciekawej wystawy modernistów polskich a mianowicie: Lucjana Adwentowicza Tytusa Czyżewskiego, Leonarda Pękalskiego i Aleksandra Rafałowskiego. Wystawa spotkała się z zrozumiałym zainteresowaniem wśród miłośników sztuki i szerszych warstw naszego społeczeństwa. Wystawa otwarta codziennie od godz. 11 — 12.

Ofiary

złożone w administracji „Głosu Porannego”

Zamiast kwiatów z intencji zaślubin p. Pauliny Karczmarówny z p. Arnoldem Wolfsonem składa zł. 10.— (dziesięć złotych) na rzecz najbiedniejszych — do uznania administracji — Eliezer Szajn.

Zamiast kwiatów na grób b. p. Reginy Engel składają na Dom Sie rot, Północna 38, Zł. 5.— Dawidostwo Szczeciński, Zł. 5.— Dawidostwo Grajewscy.

Z okazji zaślubin p. Pauliny Karczmarówny z p. Arnoldem Wolfsonem składa zamiast kwiatów zł. 10.— (dziesięć złotych) na rzecz najbiedniejszych do uznania Redakcji Eliezer Szajn.

Zamiast kwiatów na grób b. p. Reginy Engel składają na Dom Sie rot, Północna 38, Dawidostwo Szczeciński zł. 5.— Dawidostwo Grajewscy zł. 5.— Stanisławostwo Bęczkowsy zł. 5.— Leonostwo Cu kier zł. 5.—

ŁÓDZ PIOTRKOWSKA
Klischeo 100
do
Klasyfikacji Gazetowych
Zdjęcia fotograficzne dla celów reprodukcyjnych
Kusunki, projekty reklamowe
i wydawnicze wykonywane

Najlepsi strzelcy ligowi walczą o pierwszeństwo

W rekordzie bramek strzelców ligowych nadal zaznacza się rywalizacja Kisielińskiego II z Herbstreichem, którzy mają zdobytych po 22 gole. Następne miejsca zajmują Kosok i Kniola. Ponieważ jednak Wisła i ŁKS, mają tylko po 2 mecze do rozegrania, podczas gdy Pogoni pozostało jeszcze 5 gier, a Warcie 3, przeto możliwym jest, że zarówno Kisieliński jak i Herbstreich obecni pro wioderzy zostaną zdystansowani przez Kosoka lub Kniolę.

Skład Krakowa na mecz z Warszawą

Na decydujący mecz Warszawa — Kraków o puchar „Komis polu“ Kraków wystąpi w składzie: Koźmin — Pychowski, Zachemski — Seichter, Chrusciński, Makowski, Marjan, Kisieliński II, Artur Lubowiecki, Kubiński.

Tylko wynik remisowy może sprawić, iż rozgrywki o puchar trwać będą nadal w razie natomiast zwycięstwa, nagroda zostanie własnością jednej, bądź drugiej drużyny.

Raid motocyklowy dookoła Polski zamiast dotychczasowego „Grand Prix“ w Katowicach

W tych dniach obradował w Paryżu międzynarodowy związek motocyklowy (FICM), który między innymi ustalił terminy i miejsce najważniejszych imprez motocyklowych na przyszły rok.

Ogólne zdziwienie adeptów

sportu motocyklowego w Polsce wywołać musi wiadomość, iż rozgrywane rokrocznie przez trzy lata z rzędu na Śląsku „Grand Prix“ motocyklowe Polski nie umieszczono w terminarzu imprezy.

W zamian za to został umiesz-

szony 6 - dniowy raid dookoła Polski.

Terminarz na rok 1932 jest następujący: W kwietniu ADAC. — raid międzypaństwowy, 17 kwietnia — wielka nagroda FICM, 1 maja Targa Florja, wielka nagroda Węgier, 8 maja: wyścig na Avus, 24 maja: wielka nagroda Money, 15 — 22 maja: raid dookoła Polski (szesciodniowy), 6, 8 i 9 czerwca: Turist Trophy, 19 czerwca: wielka nagroda Niemiec, 2 lipca: wielka nagroda Francji, 10 lipca: wyścig na Grillenbergu, 17 lipca: wielka nagroda Belgii.

Start Kusocińskiego w Sztokholmie odwołany

Polski związek lekkoatletyczny otrzymał, jak już donosiliśmy, zaproszenia dla naszych czołowych biegaczy, a mianowicie dla Kusocińskiego na start w dn. 1 listopada w Sztokholmie i dla Petkiewicza na start w Bolonii.

Z zaproszeń tych PZLA postanowił jednak nie skorzystać ze względu na spóźnioną porę, wobec czego start Kusocińskiego w najbliższą niedzielę w Paryżu będzie zamknięciem tegorocznego międzynarodowego sezonu lekkoatletycznego, który przyniósł nam wiele cennych sukcesów.

Przeciwnicy Kusocińskiego w Paryżu

W niedzielnym biegu na 5 klm. w Paryżu przeciwnikami Kusocińskiego będą następujący długodystansowcy: Nurmil, Purie, Larva, Tavernari, Baccali, Peltzer i Syring. Jedynie udział Nurmiego w tych zawodach nie jest zupełnie pewny.

Dr. Morzkowicz

Śródmiejska 19
(dawn. Cegieln. 14) tel. 123-27
Przyjmuje 5 — 7

Kopać tylko piłkę... 50-letni jubileusz „The Corinthians“ najbardziej fair grającej drużyny

Znany angielski amatorski klub „The Corinthians“ obchodzić będzie 50-letni jubileusz swego istnienia.

Klub ten został założony w 1882 r. Piłkarze jego przyczynili się w znacznym stopniu do rozwoju piłkarstwa w Anglii i na kontynencie. Niektórzy zawodnicy zajmują obecnie bardzo wysokie stanowiska w świecie politycznym i finansowym.

O klasie „The Corinthians“ świadczy fakt, że klub ten ma za sobą takie zwycięstwa, jak nad Sławią praską 7:4 i 5:1. Najglówniejszy nacisk w grze

przyszli jubilaci kładli zawsze na grę fair. Poprostu poczytywali sobie za punkt honoru grać tak, ażeby sędzia nie dyktował rzutu wolnego w ich stronę. O rzutach karnych wogóle mowy być nie mogło.

Nie próżnować w zimie postanowili piłkarze Krakowa

Ligowe zespoły Krakowa, a więc Wisła, Cracovia i Garbarnia postanowiły rozegrać w sezonie zimowym dwa turnieje piłkarskie w Zakopanem. Zawody na śniegu odbyłyby się na stadionie zimowym.

Nowy rekord Polski w locie bezsilnikowym

Z Bezmiechowej dochodzą wiadomości o ponownym pobiciu rekordu długości przebywania w powietrzu na szybowcach. Mianowicie inż. Grzeszczyk po raz czwarty pobił rekord długości przebywania w powietrzu, który obecnie wynosi już 7 godz. 52 m. 45 s.

Do dnia 7 bm. rekord ten wynosił tylko 2 i pół godz. i w ciągu dwóch tygodni został po raz czwarty poprawiony przez czterech pilotów.

Nowe władze sekcji strzeleckiej K. S. „Strzelec“

Na zebraniu organizacyjnym sekcji strzeleckiej klubu sportowego „Strzelec“ w Łodzi, wybrano kier. kpt. Dutka, sekretarzem p. Grzelaka i gospodarza p. Karzemskiego.

Zawody sportowe

Pracę na rok 1931-32 w powiecie łódzkim rozpoczęto zawodami sportowo - strzeleckimi z programem: bieg 100 m., skok wzwyż, rzut granatem, zawody o odznakę sportową Z. S. i odznakę strzelecką.

Ogółem startowało w oddziałach Zgierz, Tuszyń, Wiskitna i Andrzejowa 85 zawodników.

Odnakę sportową Z. S. zdobyło 23 strzelców. Odnakę strzelecką II klasy — 2 strzelców. Odnakę strzelecką III klasy — 5 strzelców.

Dźwiękowe Kino

Dziś i dni następnych!

Przepiękny dramat z życia noenego Londynu

„Śpiewaczka z zaułka“

w rolach głównych sławna śpiewaczka węgierska SARI MARITZA

Angielski następca Rudolfa Valentino WILLIAM FRESHMAN.

W filmie tym usłyszymy cudowną pieśń miłosną, która na długo pozostanie w naszej pamięci.

Dziś! Na życzenie publiczności Dziś!
2 ostatnie przedstawienia areyfilmu

Miljon

Od godz. 12 do 2 popoł. i od 8 do 4 po poł. Takiego humoru i takich ataków śmiechu na widowni Łódź jeszcze nie widziała
Film dla młodzieży zwolony!

C. SEIBERT.

21)

Ostatni zakręt

Powieść kryminalno-sportowa.

Ciąg dalszy.

Szembolin skończył golenie i stanął przed lustrem. Był prawie nie do poznania, broda jednak ogromnie go zmieniła. Teraz z gładką twarzą był wprost pięknym mężczyzną. Weronika stwierdziła to z zadowoleniem.

— Niech pani będzie rada, Weroniko, że jednak zbudziły się we mnie podejrzenia, inaczej siedziałbym już w urzędzie śledczym. Ledwie tamci dwaj wyszli, a dzięki Bogu poprzedniego dnia wyniosłem prawie wszystkie moje rzeczy z hotelu, kiedy natychmiast opuściłem za nimi pokój, szybko zbiegłem bocznymi schodami i wszedłem do foyer. Przeszedłem przez salę jadalną i z tyłu koło czytelni kiedy usłyszałem nagle jakiś znajomy mi głos. Oczywiście Merz. Stał w otwartej budce telefonicznej, a obok niego Szpindler. Merz

mówił: „Proszę poselstwo tureckie“.

— Ach!

— No, czy miałem rację? Oczywiście czekałem w ukryciu, aż skończyli rozmowę, a oni, zamiast opuścić hotel, pobiegli w górę po schodach, prawdopodobnie do mego pokoju. Oczywiście natychmiast wyszedłem i jaknajprędzej podążyłem tutaj. Ale niech mi pani powie, gdzie tkwi Palisander? Przecież już oddawna powinien być tutaj.

— Wie pan, po pańskim opowiadaniu, naprawdę boję się trochę. Jeżeli mu się coś przydarzyło...

W tej samej chwili usłyszeł szelest kucza, wkładanego do zamku drzwi wejściowych.

— Otóż i on, więc wszystko jest w porządku.

Mina, z jaką wszedł, pozwałała

wnioskować, że nie wszystko poszło jaknajlepiej. Szembolinowi zrobiło się nieswojo, lecz zanim zdolał powiedzieć, podszedł doń Palisander i pociągnął go do światła.

— Jak ty wyglądasz? Gdzie twoja broda? Czy coś się stało?

Szembolin krótko zdał sprawę ze swej przygody i wygłosił przypuszczenie, że Merz i Szpindler, którzy teraz wiedzieli, że cała afera z poselstwem tureckim była najwyklejszym oszustwem, musieli nabrać przekonania, iż mieli do czynienia z nieudanym manewrem w celu odebrania im planów. Więc w każdym razie nie powinni wiedzieć.

— Uspokój się — powiedział Palisander, — wiedzą już wszystko. Mnie również zdarzył się nieszczęśliwy przypadek i o wiele gorszy, niż tobie. Tutaj jesteśmy zupełnie bezpieczni. Weroniko, przygotuj coś do zjedzenia, jestem wściekle głodny.

Weronika udała się do kuchni.

— Uważaj, choć ci w paru słowach opowiedziałem, wówczas będziemy mogli się naradzić, co należy dalej czynić. W czwartek wiec czorem poszło wszystko doskonale. Wszedłem jako szklarz na dach

i zacząłem pracować nad atelier Mertza. Wydrapałem kąt wokół jednej z większych szyb i rozluźniłem ramy ołowiane, abym mógł ją dzisiaj szybko wyjąć. Jednocześnie zauważyłem Merza, który spoglądał na mnie nieufnie, rozpostarł na stole duży pled. Okoliczność ta wydała mi się bardzo pomysłna, bo pomyślałem sobie, że niewątpliwie uczyni to samo dzisiaj, gdy będzie wychodził. Postanowiłem że w ostatecznym razie ze skoczę na dół i skradnę plany, choć to byłoby o wiele niebezpieczniejsze i nie wiem, jak wyostałbym się z powrotem na górę. W każdym razie zabrałem dziś ze sobą duży hak na sznurze, wszedłem na dach, przez nikogo nie zauważony, wyjąłem szybę i istotnie zauważyłem na dole rozpostarty pled. Spuściłem hak, podciągnąłem pled do góry, złożyłem go we czworo i rzuciłem na dół na krzesło.

— No więc — zaśmiał się Szembolin, który powoli przychodził do siebie — wobec tego wszystko jest w najlepszym porządku, dlaczego tam mnie poprzednio nastraszyłeś?

— Słuchaj dalej, nieszczęście jeszcze przyjdzie. Dla ostrożności

zabrałem ze sobą trzy klisze, każdą w oddzielnej kasetce. Spuszczam na sznurze mój aparat fotograficzny i robię zdjęcie. Pierwsze zdjęcie jest gotowe, oświetlenie do skonała. Obym był ograniczył się do tego jednego zdjęcia! Ale pomyślałem sobie, że dla pewności zrobię jeszcze jedno. Wyciągam aparat do góry, wyjmuję kasetę — Palisander ilustrował swe opowiadanie żywą gesticulacją — wkładam ją do kieszeni, zakładam drugą, wychylam się. W tej chwili zauważam, że nie wysunąłem pokrywki. Chcę to uczynić, jednakże zaczyna się; musiałem widocznie za silnie pociągnąć; nagle kasetka leci szerokim łukiem przez dach; pokrywka mam w ręku, a klisza zlatuje przez otwór do pokoju i pada koło stołu.

— Było to zanim po raz drugi dokonałeś zdjęcia?

— Oczywiście, a kiedyżby indziej?

— No więc coś z tego? Nienawistna klisza! Mogą ją sobie spokojnie znaleźć, jako że mogli ją przecież sami na dole zgubić.

(d. c. n.)

Zreformowany podatek obrotowy obowiązywać ma w przemyśle i handlu włókienniczym już od 1 stycznia 1932 roku

Jak wiadomo projekt noweli do ustawy o państwowym podatku przemysłowym, który ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 1932 roku, zawiera m. in. ramowe przepisy, dotyczące jednorazowego poboru podatku przemysłowego w postaci tak zwanego zryczałtowania.

Z uwagi na celowość zastosowania tej inowacji podatkowej, w odniesieniu do włókiennictwa, ministerstwo skarbu pragnęłoby urzeczywistnienie zastosowania zasady ryczałtowego poboru podatku rozpocząć przedewszystkiem na terenie włókiennictwa z tem, iż o ile zezwola na to względy techniczne, omawiana reforma miałaby praktycznie być zastosowana już od daty wejścia w życie noweli, to jest od 1 stycznia 1932 roku.

Ponieważ w wyniku odbytej w tygodniu ubiegłym specjalnej konferencji w tej sprawie, ministerstwo skarbu oczekuje od izby przemysłowo - handlowej w Łodzi jaknajwcześniejszego zakomunikowania szczegółowych uwag i wniosków dotyczących sposobu przeprowadzenia owego zryczałtowania w odniesieniu do obrotów włókiennictwa, izba w przyspieszonym trybie zajęła się zbadaniem powyższej kwestji.

W tym celu zwołana została na poniedziałek, dnia 26 b. m. wstępna konferencja, której celem będzie przedewszystkiem rozpatrzenie całokształtu zagadnienia pod ogólną - gospodarczym kątem widzenia ze specjalnym uwzględnieniem momentów warunkujących możliwość i celowość przeprowadzenia tej inowacji w dziedzinie przemysłu i handlu włókienniczego. Technicznie - podatkowe kwestje łączące się ze sprawą zryczałtowania podatku rozpatrzy z kolei na specjalnie w

tym celu zwołanem posiedzeniu komisja podatkowa izby. Posiedzenie to odbędzie się przypuszczalnie w piątek, dnia 30 b. m. przy współudziale przedstawicieli sfer gospodarczych i kupieckich. Ponadto wobec zalecenia ministerstwa skarbu, aby stanowisko sfer gospodar-

czych w danej sprawie uzgodnione było z tutejszą izbą skarbową, na posiedzenie komisji zaproszeni zostaną również przedstawiciele izby skarbowej w Łodzi z jej prezesem na czele.

Przyjąć należy, iż mimo kompleksu zagadnień, domagających się uprzedniego wyświetle-

nia, celem pozyskania podstaw dla definitywnego ustalenia stanowiska Łodzi w sprawie zryczałtowania podatku obrotowego, izba przemysłowo - handlowa w Łodzi z uwagi na pilny charakter sprawy prace swoje zakończy już w pierwszych dniach listopada b. roku.

Ogłoszenia upadłości b. ministrowi żądał poszkodowany na 400.000 zł. wierzyciel

W dniu wczorajszym na wokalnym w wydziale handlowym znalazła się sprawa w przedmiocie ogłoszenia upadłości b. ministrowi rolnictwa, p. Karolowi Niezabytowskiemu, zam. dawniej w Łodzi przy ul. Traugutta Nr. 6.

Z podania rzecznika Kazimierza Krzeczkowskiemu (zam. w Warszawie przy ul. Matejki Nr. 4) adwokata Jerzego Greja, wynika, że przemysłowiec Karol Niezabytowski winien jest Krzeczkowskiemu zł. 400.000.— na dowód czego do akt sprawy załączono tytuły wykonawcze. Karol Niezabytowski, prowadząc niegdyś hotel i restaurację przy ul. Traugutta 6, pod nazwą „Savoy” już w dniu 15 grudnia 1926 r. zawiesił wypłaty. Egzekucja skierowana przez petenta do nieruchomości majątku upadłego nie dała wyniku, albowiem wierzycielność petenta, zabezpieczona na hipotecę pod dalszym numerem nie utrzymała się w szacunku, uzyskanym za nieruchomość na publicznym przetargu. Dług ten nie został uiszczony, wobec przejścia hotelu w trzecie ręce.

W tych warunkach Kazimierz Krzeczkowski prosi sąd o ogłoszenie upadłości Karolowi Niezabytowskiemu i jego współnikom, wyznaczając tymczasowo datę otwar-

cia upadłości na dzień 15 grudnia 1926 r., opieczętownianie majątku dłużnika gdziekolwiek się znajduje, wreszcie o oddanie upadłego pod dozór policji.

Sąd jednak w dniu wczorajszym prośbę o ogłoszenie upadłości p. K. Niezabytowskiemu oddalił, gdyż Niezabytowski nie posiada w Łodzi obecnie żadnego przedsiębiorstwa handlowego, a hotel „Savoy” którego był właścicielem został w swoim czasie sprzedany z licytacji publicznej za 806.000 złotych.

Pozatem sąd w motywach swych podkreślił, że p. Niezabytowski nie ma w Łodzi miejsca zamieszkania i wobec tego wierzyciel z podobnym żądaniem winien odnieść się do sądu, w okręgu którego przebywa stale p. Niezabytowski, a przedewszystkiem gdzie prowadzi przedsiębiorstwo handlowe.

Jak wiemy, p. Niezabytowski jest właścicielem kopalni w jednej z miejscowości okręgu sosnowieckiego.

7 kategorii patentów Postulat ten wysunął związek izb

19 i 20 b. m. obradował w Warszawie związek izb przemysłowo - handlowych nad projektami podatkowymi.

W dziedzinie podatku od nieruchomości i od lokali wypowiedział się związek ze względu na dotychczasowe nadmierne obciążenie opłatami publicznymi szczególnie przemysłu i handlu, za zwolnieniem od proponowanej podwyżki lokali handlowych i przemysłowych.

W zakresie podatku od energii elektrycznej związek wypowiedział się za niewprowadzeniem tego podatku ze względu na małe rozmiary i słabe tempo elektryfikacji naszego państwa, a w każdym razie za poborem tego podatku w jednolitej wysokości 5 procentowej z wyłączeniem prądu zużytego na cele oświetleniowe zakładów handlowych i przemysłowych.

Jeżeli chodzi o podatek przemysłowy, to związek powziął szereg uchwał.

W dziedzinie zniżek stawek podatkowych dla przemysłu uznano, aby

stawki te weszły w życie już z dniem 1 stycznia 1933 roku, a nie jak to przewidziano w projekcie, od 1 stycznia 1934 roku.

Celem nieutrudniania eksportu podniesiono, aby przy uzyskaniu zwolnienia eksportu od podatku nie było wymagane prowadzenie ksiąg handlowych oraz

aby minister skarbu był upoważniony do zawieszania tego podatku przy eksporcie towarów do wolnego miasta Gdańska.

Odnosnie do komisji wskazano na potrzebe uznania komisji nie tylko przy sprzedaży, lecz również przy kupnie.

W dziedzinie świadectw przemysłowych wypowiedziano się za

wprowadzeniem 7 kategorii świadectw przemysłowych dla handlu,

a to nowej kategorii między II a III i między III a IV dla handlu towarowego, zaś nowej kategorii między II a III dla przedsiębiorstw gospodarczo - restauracyjnych, odnośnie zaś przemysłu podniesiono potrzebe wprowadzenia nowej kategorii świadectw między IV a V.

(ag.)

Represje przeciwko bankom za przywóz złota z zagranicy

Banki łódzkie otrzymały z ministerstwa skarbu zawiadomienie, że przywóz złota z zagranicy prowadzi do tezauryzacji i jako taki sprzeczny jest z zasadniczymi wytycznymi polityki rządowej to też min. wyciągnie daleko idące konsekwencje wobec tych banków, które zajmują się przywozem złota.

W sferach bankowych wywołało to zdziwienie, ponieważ

transzacje bankowe z tego tytułu nie przenosiły zupełnie walucie polskiej żadnych strat, gdyż stała ona poza nawiasem tych transzacji.

Z drugiej strony zarządzenie ministerstwa ograniczając banki, które są przecież oficjalnie i kontrolowane, pozostawia całkowitą swobodę spekulantom, którzy sprowadzają złote ruble z Holandji lub dolary przez Gdańsk, płacąc czterokrotnie walutą polską.

Powoduje to wysokie zyski dla pośredników zagranicznych.

WATALINA

lekka i ciepła tylko z firmy Edmund Boksleitner Sienkiewicza 79 tel. 141-79

Dr. med. **Józef Lubicz** chirurg ortopeda Południowa 9 przyjm: 3—4½, telef. 183-17.

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 27.11.31
Klisze 100
do reklam gazetowych
Cennik i Prospektów
Zdjęcia i napisy do reklam
Rysunki i projekty reklamowe
i wycieczki wycieczkowe

Dźwiękowe Grand-Kino

Czyś już przeżywał emocjonujący moment wykradzenia

10-ciu z Pawiaka

Spiesz się!!! Ostatnie dni!

Początek seansów o godz. 4 po poł. W sobotę i niedzielę o godz. 11-ej. Ceny dla młodzieży niższe.

RYNEK PIENIĘŻNY

Cedula giełdy w Łodzi

Dolary St. Zjedn. sprzedaż 8,87 kupno 8,85
4 proc. pożyczka inwest. sprzedaż 77,— kupno 76,—
Bank Polski sprzedaż 110,— kupno 109,—
Tendencja wyczekująca.

Warszawska giełda pieniężna

GOTÓWKA
Dolary 8,86 i pół 8,88 i pół 8,84 i pół

CZEKI

Holandja 361,40
Londyn 35,05
Nowy Jork — czeki 8,913
Nowy Jork — kabel 8,919
Paryż 35,11
Praga 26,41
Szwajcaria 175,05
Włochy 46,60
Berlin 209,50

AKCJE

Polski 110,—
Lilpop 14,—

PAPIERY PAŃSTWOWE I ILL. I ZASTAWNE

A proc. inwest. 81,—
Konwersyjna 41,50
7 proc. stabilizacyjna 57,25 56,—
1 proc. BGK. 94,—
7 proc. ziemskie dol. 60,—
4 i pół proc. ziemskie 43,50
8 proc. Warszawy 65,50 64/75 65,—
8 proc. Łodzi 61,50
8 proc. Piotrkowa 57,—
6 proc. obl. Warszawy z 1926 r VI em. 37,50

NOTOWANIA BAWELNY LIVERPOOL

Bawelna amerykańska, zamknięcie:
październik 4,62 listopad 4,57
grudzień 4,54 styczeń 4,55 luty 4,57
marzec 4,60 kwiecień 4,63 maj 4,66
czerwiec 4,68 lipiec 4,71 sierpień 4,73
wrzesień 4,76 loco 4,97

NOWY JORK

Bawelna amerykańska, zamknięcie:
listopad 6,97 grudzień 6,93 styczeń 7,04
luty 7,09 marzec 7,17 kwiecień 7,23
maj 7,33 czerwiec 7,42 lipiec 7,53
sierpień 7,60 wrzesień 7,72 loco 6,95

ALEKSANDRJA

Bawelna egipska, zamknięcie:
Sakellaridis: listopad 13,40 styczeń 14,03
marzec 14,56 maj 15,03 lipiec 15,46.
Ashmouni: październik 10,94 grudzień 9,42
luty 9,78 kwiecień 10,04 czerwiec 10,35.

Dr. med. **H. Rózaner**
Narutowicza (Dzielnia) 9 tel. 128-98
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i miazmatycznych
Przyjmuje od 8—10 i 4—8.
W niedziele i święta od 9—12
Elektroterapia
Oddzielnia poczekalnia dla Pań.

„OBRS” W NOWYM LOKALU.
Oddział łódzki polskiego biura podróży „Orbis” po całkowitej reorganizacji zmienia dla wygody publiczności swą siedzibę.

Jeszcze w bieżącym tygodniu „Orbis” przeniesiony zostaje do nowego lokalu przy ul. Piotrkowskiej 65.

Kierownictwo łódzkiego „Orbisu” powierzone zostało wydelegowanemu specjalnie fachowcom, dzięki czemu klienci obsługiwanym będą systemem, stosowanym przez wielkie światowe biura podróży.

Obecnie „Orbis” będzie doradca każdego wyjeżdżającego łodzianina i cieszyć się będzie zaufaniem wszystkich klientów.

Warszawska Fabryka Dywanów

„DYWAN” SP. AKC.

otwiera dnia 27 października r. b. w ŁODZI

87. Piotrkowska 87. I piętro tel. 226-22

fabryczny skład swych wyrobów:

DYWANÓW ręcznych i mechanicznych, oraz **CHODNIKÓW**

Sprzedaż detaliczna po cenach fabrycznych.

Czy Pan wie

że najlepiej asortowany skład

Konfekcji i galanterji

damskiej, męskiej i dziecięcej oraz

obuwie firmy A. Heine

na sezon

jesienny i zimowy

po cenach

konkurencyjnych

posiada firma

Juljusz Rozner Spadk.

Łódź, ul. Piotrkowska 98

Wszelkie

ZIOŁA LECZNICZE

najświeższego zbioru poleca najtaniej

SKŁAD APTECZNY

B. PILC, Łódź,

Piac Reymonta 5/6 Tel. 187-00 i 217-00

Stale na składzie Ziola lecznicze Dra Breyera oraz Oskara Wojnowskiego

WĘGIEL!

WĘGIEL!

Z powodu zlikwidowania bocznice kolejowych przy ulicy Kolejnej przeniosłem **biuro i skład** na ul. **Rokicińska 28**, tel. 131-52 (vis-a-vis Szpitala Anny-Marji, tuż przy Monopolu Spirytusowym), gdzie mieszczą się obecnie nowozałożone bocznice kolejowe.

Dostarczam nadal, jak dotychczas, **węgiel** we wszelkich ilościach **znany ze swej pierwszorzędnej jakości** z kopalni: „Kazimierz”, „Juljusz”, „Mysłowice”, i „Modrzejów” oraz **koks** i drzewo opałowe **Józef Józefowicz, Rokicińska 28, tel. 131-52**

Uwaga: Dojazd tramw. Nr. 10, 15 i 16. Przystanek tuż przy składach.

Po 20 gr.

NAJLEPSZE CIASTKA

poleca

CUKIERNIA Z. GOMOLINSKIEGO

PRZEJAZD 1. TEL. 133-72 i 209-87

Na całym świecie

NORA W3L

TRÓJKA NA PRĄD Z WBUD. 4 BIEG. GŁOŚNIKIEM STAŁA SIĘ PRZEBOJEM SEZONU

Wiele nowości na rok 1931 w dziale świeczkarstwa

LAMPKI (ŚWIECE) NAGROBKOWE

POLECA FABRYKA ŚWIEC

POLO

WARSZAWA, CZERNIAKOWSKA 203.

DO KAŻDEGO PUDEŁKA DODAJEMY SPECJALNY ZAPALACZ.

Wystrzegać się bezwartościowych falsyfikatów

Dr. med. **Sadokierski**

Stomatolog-chirurg
choroby zębów, szczęk, dąsł, podniebienia, języka i t. d.
regulacja zębów
Rentgen elektroterapia
Ordynuje 3-7 7637
PIOTRKOWSKA 164 Tel. 114-20

Dr. med. **ST. PRAPORT**

GINEKOLOG—UROLOG
CHOROBY KOBIECE i DRÓG MOCZOWYCH
Gdańska 77a, tel. 208-95.
Przyjmuje od 6-8 w.

Dr. med. **A. Goflib**

Akuszer-Ginekolog
Piotrkowska 26, tel. 177-50
przyjmuje od 4-7 po poł.

Dr. med. **HELLER**

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
UL. NAWROT 2
TELEFON 179-89

Przyjmuje do 10 r. i od 4-8 wiecz. w niedzielę od 11-2 po południu Dla pań spec. od godz. 4-5 pp.

Dr. med. **L. NITECKI**

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych
Nawrot 32 tel. 213-18
przyjmuje od 8-10 r. i od 4-8 w. w niedziele i święta od 9-12 w poł. Dla pań oddzielna poczekalnia.

Dr. Med. **F. BORNSTEIN**

akuszer-ginekolog
Śródmiejska 29 (dawna Cegielniana 4) tel. 134-90
Godz. przyjęć 10-12 i 3-7 pp.

65.000.000

PAR NOŻONICH w EUROPIE JEST GWARANCJA ICH DOBROCI

РЕЗИНОТРУСТ

REZINOTRUST

Wezwanie publiczne.

Sędzia Komisarz masy upadłości spółki p. f. **E. Załkind i I. Kagan** wzywa niniejszem wierzycieli spółki, aby w ciągu 40 dni od daty tego wezwania zgłaszały się do kancelarii syndyka masy upadłości w każdą sobotę w godzinach 6-7 po poł, dla utworzenia listy wierzycieli i złożenia tytułów swoich wierzytelności.

Sprawdzenie wierzytelności odbędzie się w trybie kontradyktoryjnym w Sądzie Okręgowym w Łodzi przy Placu Dąbrowskiego nr. 5 w dniu 5 grudnia 1931 r. o godz. 12-iej w sali sądowej nr. 15.

Sędzia Komisarz (—) **Jakub Herta**
Sędzia Handlowy

Baczność!

Specjalny dział **OBUWIA** dziecięcego

Bocian się zbliża czy masz już bieliznę niemowlęcą?

Buciki od zł. 11,—

do nabycia u Pantofelki od 9.80

J. FRYMERA

Piotrkowska Nr. 75 Filije: Piotrkowska 112 Piotrkowska 143

DRZEWKA OWOCOWE PARKOWE IGLASTE

krzewy, róże, rośliny zimotrwałe i Dalje-Gieorginie, poleca w wielkim wyborze **JERZY KOŁACZKOWSKI** Zakład Ogrodniczy, Łódź, ul. Piotrkowska 241 Kwiaty cięte i doniczkowe. Ceny niższe. Cenniki na żądanie.

50%

KONSUM

PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE” S.A.

ROKICIŃSKA 54. Dojazd Tramwajami 10 i 16

50%

POLECA

koszule męskie dzienne	od zł. 3.20 do zł. 13.75	za szt.	obuwie męskie	od zł. 20.50 do zł. 41.—	za parę
„ „ sportowe	„ „ 5.75 „ „ 14.75	„ „	„ „ dziecinne	„ „ 8.80 „ „ 15.—	„ „
„ „ nocne	„ „ 4.80 „ „ 10.80	„ „	materiały na ubrania męskie	„ „ 20.— „ „ 33.—	za metr
chusteczki do nosa, męskie	„ „ 0.33 „ „ 1.07	„ „	firanki z metra	„ „ 0.90 „ „ 6.05	„ „
„ „ „ damskie	„ „ 0.37 „ „ 0.89	„ „	„ „ odpasowane	„ „ 10.40 „ „ 67.15	za parę
koszule damskie	„ „ 2.05 „ „ 5.80	„ „	chustki wełniane	„ „ 10.— „ „ 60.—	„ szt.
komplety „	„ „ 6.95 „ „ 15.00	„ „	pończochy damskie	„ „ 1.10 „ „ 9.90	za parę
koszulki dziecinne	„ „ 0.95 „ „ 2.20	„ „	skarpetki męskie	„ „ 1.— „ „ 3.50	„ „
kołnierzyki męskie	„ „ 0.55 „ „ 1.10	„ „	garnitury „	„ „ 35.— „ „ 85.—	„ „
krawaty	„ „ 1.75 „ „ 11.50	„ „	palta	„ „ 54.— „ „ 110.—	„ „
obuwie damskie	„ „ 13.— „ „ 35.—	za parę			

i wiele innych artykułów po cenach hurtowych.

Uwaga! Resztki i braki

fabryki Widzewskiej Manufaktury Sp. Akc.

sprzedaje wyłącznie „Konsum” po cenach ścisłe fabrycznych.

50%

50%

Swieży

TRAN

leczniczy

nadezdi
Apteka St. HAMBURGA I S-ki
Łódź, Główna 60, tel. 218-61

KATAR, CHRYPKĘ I GRYPE PINOMETHYL!!

LECZY, CHRONI I USUWA
PINOMETHYL otrzymać można we wszystkich aptekach.

CENA zł. 1.75.

Przedstawiciel na Województwo Łódzkie

Apteka J. CYMERA w Łodzi, Wólczańska 37, róg 6-go Sierpnia. Tel. 139-47.

SOPOTY

Wolne Miasto Gdańsk

Międzynarodowe Kasyno ★ Roulette ★ Baccara

Przez cały rok otwarte.

Informacje: Warszawa, telefon 8-57-31
również Kasyno-Sopoty.

Na sezon zimowy!

Nasz magazyn zaopatrzonej jest w wielki wybór palt dla chłopców i dziewczynek w najnowszych fasonach jak również mundurki i szyniele dla chłopców.

Ceny przystępne!!

B. Jakubowicz
Łódź, ul. Pomorska 5.

MIMOZA

KILIŃSKIEGO 17B

Ostatnie 2 dni!

Wspaniały 100% film dźwiękowy zlotej serii! United Artist produkcji 1931-32 Nowy tryumfalny sukces Dolores del Rio w monumentalnym arcydziele dźwiękowym, osnutym na tle słynnej powieści Ewangelinae p. t.

Anioł Miłości

(POTĘGA MIŁOŚCI)

najpiękniejszy poemat wielkiej miłości! Dolores del Rio śpiewa najpiękniejsze piosenki Al Jolsona.

Następny program: Janko muzykant w rol. gł. Marja Malicka, Witold Conti, Dymsha i Stefek Rogulski.

Niniejszym mam zaszczyt zawiadomić Szanowną Kliżentelę, iż po kilkuletniej przerwie w dniu 20 października r. b. otworzyłem z powrotem swój zakład rzeźniczy przy ulicy

273 Piotrkowskiej 273

tel. 143-26 — w domu własnym, — tel. 143-26.

Polecam się nadal łaskawym względem Szanownych Konsumentów, z tem zapewnieniem, że jestem w możności zaspokoić wszelkie Ich wymagania.

Z poważaniem
Jan Kijak.

Na sezon obecny

po cenach bardzo niskich poleca w wielkim wyborze robotki, wyszywanki, tornistry, puszki do śniadań, gry towarzyskie oraz mnóstwo najrozmaitszych zabawek, które stosowane są do każdego wieku dziecka. UWAGA: Szkoły freblowskie otrzymują specjalny rabat.

„Raj dziecięcy” Narutowicza 34, Telef. 192-55.

Uwaga: Na miejscu wzorowa klinika lalek

Lekcji włoskiego

(gramatyka, literatura, konwersacja i korespondencja) udziela dypl. Inżynier, Sienkiewicza 52 m. 5, II p. front, tel. 161-24.

INSTYTUT KOSMETYCZNY „SŁAWA”

Czesławy Bornsteinówny

Łódź, Piotrkowska 175, parter, m. 9. Tel. 138-76

Najnowsze metody racjonalnej kosmetyki i higieny

Heljoterapia: LAMPA KWARCOWA, LAMPA SOLLUX, d'ARSONVALIZACJA. — Godz. przyjęć: 10-2 i 4-8.

Tanio!

Już za 60 zł. łóżka dziecięce w komplecie

w firmie

„WALFISZ”
Narutowicza 36.

Klinika Położniczo-Ginekol. D-ra med. S. DRUEBINA

6-go Sierpnia 15/17, tel. 153-10

uruchomiony został oddział położniczy na III-iej kl.

Ceny porodu wraz z 10-dniowym pob.

na I kl. zł. 350—, na II kl. zł. 250—

na III kl. zł. 190—

Przy każdym porodzie obecny jest D-r DRUEBINA

Wznowiono przyjęcie chorych po cenach lecznic od 9.30—11.

KINO-TEATR „RAKIETA” Sienkiewicza 40.

Początek codz. o godz. 4-iej.
w sob. i niedz. o godz. 2-iej.

Dziś i dni następnych!

Problem ten rozstrzyga wielkie dzieło dramatyczne E. A. DUPONTA p. t.

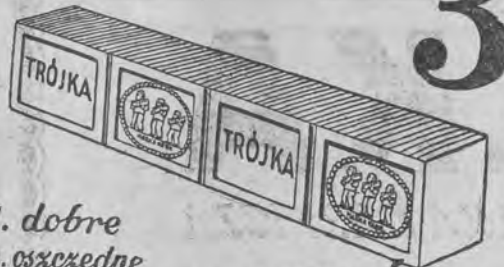
Odwieczna Pieśń

Czy małżeństwo mieszane może być szczęśliwe?

Mydło

1. dobre
2. oszczędne
3. pachnące

TROJKA

Zawiadomienie.
Skład maszyn do pisania
Adolfa Goldberga
został przeniesiony na Piotrkowską 91, Tel. 137-54

Maszyny do pisania
liczenia
Wszelkie dodatki
Przepisywanie na maszynie
Nauka pisania na maszynach

Warsztat reperacyjny
CENY ZNIŻONE.

SALA FILHARMONJI

DZIŚ o godz. 4-ej po poł.
Pożegnalny koncert
Znakomitej Orkiestry Jazzowej
pod dyrekcją
popularnych kompozytorów
KARASIŃSKIEGO
i KATASZKA
z udziałem
HANKI KARASIŃSKIEJ Primabaleriny opery
w Hamburgu, SAM SALVANO autentycznego Mu-
lata, POLI SOBIENIECKIEJ — znanej pieśniarki

Koncert emocji i humoru!!
Jazz 35 Instrumentów
W programie:
najnowsze przeboje!

Bilety do nabycia w Kasie Filharmonji.

Poszukujemy pracownika
Inteligentnego i pracowitego, obracającego się w sferach
przemysłowych i kupieckich. Pierwszeństwo mają osoby
z wykształceniem handlowym i praktyką w biurze
ekspedycyjnym, ewent. agentur. Język niemiecki niezbędny.
Oferty z życiorysem, referencjami i ew. fotogr. składać
sub. „W. R. 36” do adm. nin. pisma. 095-3

NA DOGODNYCH WARUNKACH!!
WIELKI WYBÓR

Wózków | **Materaców**
dostępnych | sprężynowych
Łózek | **Wytymaczek**
metalowych | amerykańskich

Nabyć można w składzie
fabrycznym

„DOBROPOL” Łódź, Piotrkowska 73,
TEL. 158-61, w podwórzu.

Do akt.
Nr. 1164 | 31

Ogłoszenie.
Komornik Sądu
Grodzkiego w Ło-
dź Stefan Górski
zamieszka w Łodzi,
przy ul. Sienkiewi-
cza 9, na zasa-
dzie art. 1030 U.
P. C. ogłasza, że
w dniu 3
listopada
1931 r. od g. 10 r.
w Łodzi, przy ul.
Południowej 26
odbędzie się sprze-
daż z przetargu
publicznego ru-
chomości, należą-
cych do
Janiny i Kasimie-
rza Fiszera
i składających się
z książek
oszacowanych na
sumę zł. 550.

Łódź, d. 24.10.31 r.

Komornik:
Stefan Górski

„HYGIENA”
Łódź, Andrzejka 1.

Przyjmuje wszelkie roboty, wchodzą-
ce w zakres czyszczenia szyb, frote-
rowanie, cyklinowanie i drutowanie
posadzek. Sprzątnięcie biur i mieszkań,
oraz czyszczenie okien fabrycznych w
budynkach piętrowych i parterowych
(t. zw. Szedowych) oraz pakowanie
drzwi i okien na zimę.
Tel. 105-47 (pryw.)

Uwadze Pań!
Wszelką damską garderobę wy-
konuję z materiałów własnych
lub powierzonych podług naj-
nowszych modeli paryskich.
Specjalność roboty futrzane
Tanio, solidnie i punktualnie.
Warunki dogodne.

M. Rozenberg, Łódź
Cegielniana 4, (dawn. 36)
tel. 163-97.

Doktor
W. Łagunowski
Piotrkowska 70
(róg Traugutta) tel. 181-88

Specjalista chorób skórnych, we-
nerycznych i moczopłciowych.
Leczenie światłem: promieniami
Roentgena i lampą kwarcową.
Przyjmuje od 8.50 do 10.50 rano, od
1-ej do 2.50 pp., od 6 do 8.50 włoś
w niedziele i święta od 10-12 r.
Dla pań oddzielna pościelalnia.

Doktor
KLINGER
Spec. chor. wener., skór. i włosów
(porady seksualne)
przyjmuje od 9-11 r. i od 5-8 w.
W niedziele i święta od 10-12 r.
Andrzeja 2, tel. 132-28.

Dr. med.
SILBERSTROM
powrócił
ZIELONA 11
Tel. 115-42

Choroby skórne, weneryczne
i moczopłciowe

Leczenie Lampą Kwarcową.
Przyjmuje od 5 do 8 p. p
Panie od 4-5. Niedziela od 9-1
Dla niezamożnych ceny leczenia.

Dr. med.
M. Rozenal
akuszer ginekolog
11 Listopada 19
(Konstantynowska) tel. 228-34
przyjmuje od 4 do 7 po poł.
od 1 do 2 w Lecznicy
„Pomoc”
Aleksandrowska 1.

Dr. med.
H. Hammer
akuszer ginekolog
Piłsudskiego 38, tel. 128-39
przyjmuje od 3-ej do 5-ej popoł.

Jerzy Sudya
Choroby kobiece i akuszerka
Zielona 30, tel. 115-27
przyjmuje od 5-7

Dr. med.
J. PIK
Żeromskiego 36, Tel. 175-50.
przy Zielonym Rynku
Choroby nerwowe
Spec. nerwice.
Przyjmuje od 5.30 do 7 w.

Okullista
Dr. R. Sokołowski
Sienkiewicza 61. Tel. 109-54
przyjmuje od 4-6,

Dr. med. URBACH
chor. nerwowe i wewnętrzne
przyjmuje 4-6.
Piotrkowska 8. Tel. 148-89.

Homeopata
Dr. MICHAŁ GELLER
przeprowadził się
na ul. Kopernika 49 tel. 245-50
przyjmuje we wszystkich chorobach
od 9-1 i od 4-7

Lekarz-dentysta
Z. Bielakowska
powróciła
Kilińskiego 113, róg Nawrot
Winda—telefon 148-27
od godz. 10-1 i od 4-7 w.

Przedszkole „Dom Dzieciątka”
syst. Montessori
Języki obce dla dzieci
pod kierownictw.
W. KAPLANÓWNY
Przyjmuje się zapisy codziennie od
g. 11-2 i od 4-6
Traugutta 12, fr. II p. tel. 122-56.
Pocz. zajęć 1 września

Gimnazjum Żeńskie
Józefa Aba w Łodzi
Zielona 10, tel. 122-12

są jeszcze wolne miejsca
w klasach wstępnych

Zakład Kuśnierski
Ch. W. Tygier
dawniej Traugutta 5
przeniesiony został na ul.
Piotrkowską 114 telefon
119-42.

Wykonuje wszelkie roboty w zakres
kuśnierstwa wchodzące po cenach
przystępnych. 9625-6

MEBLE w wielkim wy-
borze, całe urzą-
dzenia oraz po-
jedyncze sztuki
po cenach przystępnych poleca
M. FLAKOWICZ
Piotrkowska 145 w podwórzu

Na nowych warunkach
Paczki ROSJI
do „GRIGO”
wysła firma „GRIGO”
Biuro czynne od 10-12 i od 3-6.
Łódź, Cegielniana 18
telef. 173-97

Pokój w centrum
miasta, umeblowany, duży, su-
chy, słoneczny, z elektrycznym
oświetleniem, usługą, z niekrę-
pującym wejściem, inteligentnej,
solidnej osobie do odstąpienia
od listopada Traugutta 12, m.
8, front III p. —2

Dr. J. Ajzner
powrócił
Al. Kościuszki 1, tel. 101-62

Dr. Z. Pinczewska
Położnictwo, choroby kobiece
GDAŃSKA 57, I piętro,
telefon 108-01
Przyjmuje od 4-ej do 6-ej.

Do akt. Nr.
1745-1931 r.

Ogłoszenie.
Komornik Sądu
Grodzkiego w Ło-
dź, Adam Jaro-
szyński
zamieszkały w
Łodzi przy ul.
Piramowicza 7
na zasadzie
art. 1030 U. P. C.
ogłasza, że w dniu
7 listopada
1931 r.
od godz. 10 rano
w Łodzi, przy ul.
Długosza 43
odbędzie się sprze-
daż z przetargu
publicznego ru-
chomości, należą-
cych do
Alberta Fiszera
i składających się
z pianina
oszacowanego na
sumę zł. 700.—
Łódź, d. 20.10.31
Komornik
Adam Jaroszyński

Do akt.
Nr. 1643/31

Ogłoszenie.
Komornik Sądu
Grodzkiego w Ło-
dź, Stefan
Zajkowski,
zamieszkały w Ło-
dź przy ul.
Traugutta 10
na zasadzie art.
1080 U. P. C. o-
głasza, że w dniu
2 listopada
1931 r.
od godz. 10 rano
w Łodzi, przy ul.
Piotrkowskiej 112
odbędzie się sprze-
daż przez licyta-
cję ruchomości,
należących do
Adolfa Brauera
i składających się
z maszyny do
szycia, pianina
i mebli
oszacowanych na
sumę zł. 2130.—
Łódź, dn. 23.10.31
Komornik
S. Zajkowski

OLLA
GUM. I?

Wasze zdrowie, Szczęście i powodzenie ży-
ciowe, Duże oflary materialne
zależne są od jakości towaru. Nie każdy dowolnie
zachwalany towar, lecz w ciągu dziesiątków lat
w całym świecie wypróbowana jakość zasługuje na
Wasze zaufanie.
TYLKO „OLLA”

TYLKO NATURALNE WODY
VICHY Celestins
Grande Grille
Hôpital
Z MARKA
VICHY-ETAT
SA SKUTECZNE

Dbasz
o swe zdrowie?
Pij tylko
wody naturalne!

UNIKAJ
BEZWARTOSCIOWYCH
NAŚLADOWICTW

Paski biustonosze, całości
oraz wszelkie pasy
lecznicze poleca nowoczesna pracownia gorsetów
pod firmą
Z. Laferska
Łódź, Piotrkowska 132, I p. front, tel. 136-55.

Dyrekcja Koncertów: Alfred STRAUCH
Tel. 213-84.

SALA FILHARMONJI
Czwartek, dnia 29-go października 1931 r.
o godz. 8.30 wiecz.
4-ty KONCERT MISTRZOWSKI
ARTUR
RUBINSTEIN
Genjalny pianista
W PROGRAMIE:
1. BACH-BUSONI: Chaconne
2. BEETHOVEN: Sonata op. 57 (Appassionata)
3. VILLA LOBES: O prole do bebe
a) Mulathina, b) Pobresinha, c) Polichinela
4. RAVEL: Valses nobles et sentimentales
5. de FALLA: Amor brujo, a) Danse de la peur,
b) Pantomime, c) Danse du feu
6. CHOPIN: 2 mazurki
7. CHOPIN: 2 etudy
8. LISZT: Funérailles
9. LISZT: 12-ta rapsodia
Bilety wcześniej nabywać można w Kasie
Filharmonji

KRZESŁA dębowe i fornie-
rowane poleca
I. Pański, 8 Młynarska 8.
Robota gwarantowana. — Ceny niskie.
Zamówienia wykonuje pg. najnow-
szych modeli.

KUPCY
którzy polecają
swoje towary
w „GŁOSIE PORANNYM”
nie znają
zmniejszenia
obrotów

Piecyki--Kuchenki
aflowo-szamotowe w wielkim wybo-
e i artykuły budowlane oraz
EGLY szamotowe do pieców róż-
nej wielkości
Al. I Maja 24 (róg Żeromskiego)

Uciekajcie od ruiny walutowej!...

Spadek walut rujnuje ludzi! Oszczędności muszą być lokowane w wartościach niewzruszonych. Kupujcie piękne parcele letniskowe w uroczym majątku **NAPOLEONÓW** (składowa część dóbr Poddebice)

Tereny leśne w odległości 40 klm. od Łodzi przy szosie pomiędzy Poddebicami i Uniejowem
Parcele od 45 groszy za metr kwadratowy na 2-letnie spłaty.

Dotychczas rozparcelowano 180 hektarów. Obecnie sprzedaje się ostatnią część. Przy stacji Poddebice na linii kolejowej Zagłębie — Gdynia. Szosa prowadzi do Kalisza, Konina, Słupcy, Koła i Turku.

Miejscowość położona wśród balsamicznych lasów sosnowych, ciągnących się na przestrzeni kilkunastu kilometrów kwadratowych, dających zdrowie i czyste powietrze. Grunt bezwzględnie suchy i piaszczysty. Niedaleko rzeczka o piaszczystych brzegach. Kąpiele i plaża. Cegielnia i kamieniołom, tartak i składy drzewa na miejscu. Zaprowadzenie wodociągów i sieci elektrycznej umożliwi założenie letnisk na wysokim poziomie zdrowotnym i kulturalnym.

Informacje w Biurze mierniczego przysięgłego **JANA PIEKARSKIEGO, ŁÓDŹ, PIRAMOWICZA 15, TEL. 122-10**
 Mie zwlekajcie. udzielają od 9 — 12 i od 5 — 8 pp. inż. **RUBINSTEIN I ZALEWSKI** Żądajcie prospektów.

URZĘDNICY!

PAMIĘTAJcie, ZE

MEBLE

F. NASIELSKI 2 RZGOWSKA 2 TELEFON 143-08.

NA NAJDOGODNIEJSZYCH WARUNKACH

UWAGA! Na składzie wielki wybór łóżek metalowych oraz wyrobów tapicerskich.

ROBOTNICZY!

gwarantowane po cenach konkurencyjnych kupicie tylko w firmie

Jedyna pasta
Kaliktora
 konserwuje w idealny sposób emalję zębów, oraz nadaje im świeżą białosć.
 Lab. „Nosma” Poznań.

Rowerzysta!
 Czy wlicie, że obecnie po sezonie możecie tanio przerehabilitować swój wąskoponowy niewygodny rower na nowoczesny balonowy lub zamienić za dopłatą na zupełnie nowy, solidnie wykonany z 2-letnią gwarancją. Przyjmuje się wszelkie reperacje odświeżanie i niklowanie. Fabryka rowerów Leopold Tahler, ul. Engla 8 przy Aleksandrowskiej 75, obecnie (Bol. Limanowskiego).

Ważne dla osób mających krewnych w Rosji
Biuro „Pomoc”
 11 listopada 40, tel. 245-15. Przyjmuje przesyłki **do Rosji** na nowych warunkach za wpłaceniem cla na miejscu.

Wytwórnia Getrów
 oraz
Kamelowych pantofli
I. Rokmana
 PIŁSUDSKIEGO 49.

Najnowsze fasony. Hurt i detal. UWAGA: W poniedziałki i czwartki sprzedaż detaliczna po cenach hurtowych.

Akwizytorzy

dobrze wprowadzeni na Łódź i okolice z branży opon samochodowych poszukiwani. Oferty i referencje sub. „37104” do administracji tego pisma.

Ogłoszenia Fuchs'a to mur
 o który oprzeć się może najbardziej zachwiana firma; nie upadnie nigdy, skoro tylko się zwróci o radę reklamową do
Akwizycji ogłoszeń FUCHS.
 PIOTRKOWSKA 50, TEL. 121-36

Z dniem 1 listopada otwieram przy ul. ZAWADZKIEJ 8
Komplet freblowski
 (na przedpołudnie dla dzieci od lat 4—7) z zastosowaniem najnowszych systemów. Na żądanie lekcje gry fortepianowej oraz początki nauki.
 S. KAPLANOWNA, Zawadzka 8, lewa ol. I piętro.

*krzywice,
 grzybnice,
 wycienienie
 leczy witaminowy
 wapniowy
 Biocalcol
 Klawe*

Domy w Berlinie
 przyjmuje zarząd, pierwszorzędne referencje. Gwarancja. Wydaje zaliczki. Informacje: Wajeman, Łódź, Traugutta 2, tel. 220-59.

Pianina i Fortepiany
 firm krajowych i zagranicznych na dogodnych warunkach poleca
H. FINSTER
 Żakąta 79, tel. 168-69.

TERMOMETRY

MAKSYMALNE
 KAPIELOWE
 ŚCIENNE
 ZAOKIENNE

w wielkim wyborze po cenach przystępnych.
TERMOMETRY POKOJOWE OD ŻŁ. 1.20 poleca
 ISTN. OD 1894 R
Magazyn Optyczny SZYMON URBACH, Sp. z o. o.
 PIOTRKOWSKA 33 :: TELEF. 222-32

**CENTRALNA ŁADOWNIA
 AKUMULATORÓW** ŁÓDŹ
 PIOTRKOWSKA 167
 TEL. 205-21.
 RADIOWYCH
 SAMOCHODOWYCH
 MOTOCYKLOWYCH

WARSZTATY REPARACYJNE
 WYPOŻYCZANIE
 AKUMULATORÓW

NA TELEF. WEZWANIE
 TEL. 205-21 TEL.
 ODBIERAMY I DOSTARCZAMY
 AKUMULATORY
 DO DOMÓW.

Dr. IGNACY MARGOLIS
 OKULISTA
 powrócił
 Al. Kościuszki 9, tel. 165-17
 przyjmuje od 1—2 i od 5—7

Lek. Dent.
E. ZARYCKA
 Kopernika 19
 powróciła.

Dr. med.
R. Bernstejn-Falkowska
 choroby dzieci
 Narutowicza 32. Tel. 231-21
POWRÓCIŁA

Dr. med.
D. FALKOWSKI
 choroby wewnętrzne
 Narutowicza 32. Tel. 231-21.
POWRÓCIŁ

Przyjmuje wszelkie **MASAŻE**
 chirurgiczne, ortoped. i kosmetyczne oraz udzielam lekcji praktycznego masażu system. szwedk. tylko kobiety i dzieci.
 Piotrkowska 182. of. lewa, od 2 pp. i od 6—8 w. **CUDNOWSKA.**

Kupię kilka **motorów elektrycznych**
 1 i pół do 2 koni. Oferty do administracji pod „M. K.”.

SKŁAD SUKNA I KORTÓW
Sz. Maroko, Łódź
 Nowomiejska 2, tel. 159-48.
 Poleca na sezon zimowy materiały na ubrania, palta męskie i damskie, jak Bielskie i Tomaszowskie z najlepszych wyrobów znane ze swej drobnoci.

SKLEP

do wynajęcia

przy ulicy
Zachodniej 17

Wiadomość u gospodarza domu.

FUTRA wszelkiego rodzaju w wielkim wyborze po cenach przystępnych poleca

HAJMAN TUROBINER 82 UL. PIOTRKOWSKA 82
Telefon 190-24.
Przyjmuje się wszelkie zamówienia.

OGŁOSZENIA DROBNE

Nauka i wychowanie

GRY FORTYPIANOWEJ ORAZ TEORJI MUZYKI UDZIELA UCZENICA KONSERWATORJUM. OFERTY SUB. CENY PRZYSTĘPNE
100—1

POMOC

maturzystom zagrożonym, słabym w matematyce, fizyce, łacinie, obcych językach, konwersacji udzielają gimnazjaliści nauczyciele — przygotowują do matury, wszelkich egzaminów — wypożyczają buchalterji, korespondencji handlowej. Piotrkowska 71, m. 13.

KURSY

buchalteryjne z gwarancją samodzielności pod kierownictwem rzeczozn. i kontrol. syndyk. przemysł. Informacje: 7—9 wiecz. Piotrkowska 183, ofic. I p. 2907—1

KOMPLET przygotowawczy (kl. ABC I-sza) i Przedszkole P. Domanowiczówny dla dzieci od lat 4—9. Zapisy codziennie od 3—6 pp. Zakątna 85 m. 3 (przy Andrzeja) tel. 147-94.

BUCHALTERJI

włoskiej i amerykańskiej oraz pisanie na maszynie gruntownie wyuczam za 25 zł. Skrócony kurs w ciągu 1 miesiąca zł. 15. Pisanie na maszynie za 3 tygodnie 6 zł. Udzielam również korespondencji i arytmetyki handlowej. Kilińskiego 50, poprz. of. I piętro. 2091-2

CHCESZ OTRZYMAĆ POSADĘ? Musisz ukończyć kursy korespondencyjne im. Sekułowicza, Warszawa, Żórawia 42. Wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości, korespondencji, stenografji, handlu, prawa, kaligrafji, daktylografji, towaroznawstwa, języków, pisowni - gramatyki polskiej, ekonomji. Żądacie prospektów!

NAUCZYCIEL GIMNAZJUM udziela lekcji języków. Przygotowuje do matur. Przyjmuje również tłumaczenia. Zakątna 80 m. 11 2938—1

NIEMIECKIEGO

udzielam, cena dla każdego przystępna. Godz. 9—12 i 3—4. Piotrkowska 99, fr. m. 6. 2937—1

MOTORY

elektrycz. nowe i używane. **NAJTAŃSZE ŹRÓDŁO**

Warsztaty

REPERACYJNE. Budowa kolektorów i rozruszników.

INSTALACJE

elektryczne wszelk. rodzaju.

REKLAMY NEONOWE

Łódź. **J. REICHER** i S-ka
Foludniowa 28, tel. 210-00

BUCHALTERJI

podwójnej nauczam gruntownie (metodą praktyczną) w ciągu jednego miesiąca z gwarancją za samodzielność. Cena bardzo przystępna. Udzielam również korespondencji handlowej i nauki pisania na maszynie. Wólczańska 41 miesz. 32. 2916—1

W KOMPLECIE

freblowskim N. Rangiewicz jest jeszcze kilka miejsc wolnych. Aleja I Maja 3, m. 1, parer, front. 2921—1

Towarzystwo Wiedzy Technicznej w Łodzi
ul. Gdańska 45
SZKOŁA CHEMICZNA
Kurs trwa 2 lata. Teoret. i prakt. wykształcenie chemików (czek), laborantów (tek) dla zakładów badań produktów, laboratorjów przyzędach celnych, wytwórni chem. przemysł, kosmetycznych i t. p.
Zapisy kandydatów(ek) przyjmuje i informacji udziela Sekretariat Szkoły, Gdańska 45 w dni powsz. od 9—2 pp. i od 7—9 wiecz.

BERLITZA
met. prawdziwa 7 rok szkolny. Kursy języków obcych uznane przez państwo. Konwersacja, literatura, korespondencja handlowa. Wykładają rodowici Anglicy, Francuzi, Niemcy, Włosi. Zapisy codziennie od 12 do 1 i pół i od 6 do 8-ej. Piotrkowska 86, m. 9, front. 9633—3

Rewelacyjny, Niedosięgniomy CZARODZIEJSKI
płyn od bólu zębów
„SANATIN”
bez smaku, zapachu i barwy prosty w użyciu
SKŁAD GŁÓWNY
Apteka A. Perelmana i S-ki
CEGIELNIANA 32.

ENGLISH
konservation. literature, correspondance udziela Z. Fajnerżanka (dypl. Tiensin). Lipowa 48, tel. 144-46 od 3—4. 2909—3

RUTYNOWANA
nauczycielka udzieli lekcji gry na fortepianie wzamian za francuski, Telefon 144-80 od 2—8. 902—1

ZŁOTY
lekcja: francuskiego, angielskiego, hiszpańskiego, włoskiego, niemieckiego. Cegielniana 37, m. 10 (dawnej Wschodnia 64). 2942—1

UDZIELAM
lekcji niemieckiego języka (językoznawstwa, literatury, konwersacji). Gdańska 110, m. 1. 2874—5

HEBRAJSKIEGO
dziela oraz przygotowuje do konfirmacji dyplomowany nauczyciel szkół państwowych u Tenenbauma, Piotrkowska 128. 2831—2

MADMOISELLE MARIE
enseigne anglais français allemand Traugutta Nr. 2 I etg.

NAUCZYCIELKA
z wyższ. wykształceniem humanistycznym udziela dorosłym polskiego i francuskiego i dokształca metodą skróconą. Postępy zapewnione. Oferty sub. „Pedagogiczka”. 2935—1

POLSKA Y. M. C. A. W ŁODZI 3-LETNIA SZKOŁA
Piotrkowska 89, tel. 223-90.
Sekretariat czynny od 10—13-ej i od 16—22-ej.
MAJSTRÓW BUDOWLANYCH
Początek wykładów 2 listopada r. b.
KURS RADJOTECHNICZNY. Teoria, budowa wszelkich aparatów.
Początek lekcji w poniedziałek, dnia 26 października r. b.
Przyjmujemy jeszcze zapisy.

WYSTAWA RADJOWA W BERLINIE NA ROK 1932!!
przyniosła cały szereg udoskonalonych odbiorników i głośników najnowszej konstrukcji, które w wielkim wyborze polecają:
Zakłady Radjotechniczne „ALFA”
WŁ.: MIKOŁAJ RITT
ŁÓDŹ, ul. NAWROT 1. — Telefon 183-60.
Demonstracja i pokaz odbiorników odbywa się każdorazowo na żądanie P. T. Klienteli nie obowiązując do kupna.

AI! MEBLE!
sypialnia brzożowa, akacja, róża, mahoni, jesion, dąb, garderoby, szafy, łóżka, kredensy stołowe, kuchenne. Sprzedają tania na raty. Zamienia. Odświeża stolarnia — ulica Warszawska 16, przy Napiórkowskiego.

SAMOCHOODY i MOTOCYKLE
używane. Sprzedaż. Kupno. Komis. Zamiana. Łódź, Gdańska Nr. 82, tel. 189-28. Na składzie: nowoczesny Ford, Chevrolet, Steyer i inne. 087—2

„FORD”
karetką po kapitalnym remoncie do sprzedania. Zgłaszać się telefonicznie codziennie w godz. 10—14, telef. 203-11. 2910

STARE KONCERTOWE
skrzypce sprzedam niżej połowy wartości za 2.000 złotych. Oferty „Skrzypce” skierować do „Głosu Porannego”. 2915—1

DO SPRZEDANIA
bernardyn (suczka 4 i pół mies.). Wiadomość: Łódź, ul. Pomorska 41a, m. 56. 2869—1

Różne

POŻYCZKĘ
długoterminową może każdy otrzymać. Informacje bezpłatne 6-go Sierpnia 10 front II piętro od 9—1 i 3—7 2918

KORESPONDENCJE
i tłumaczenia w angielskim, niemieckim, francuskim, polskim i rosyjskim wykonywa nauczyciel angielskiego, konwersacji i literatury Markowicz, Cegielniana 38. (daw. 66). 2945—1

MŁODY,
sympatyczny, 30-letni mężczyzna na stanowisku, pragnie poznać przy stojną, kulturalną, zamożną panią do lat 30 z najlepszej sfery towarzyskiej. Matrymanjalne wykluczone. Cel towarzyski. Zgłosz. pod „Bon-Erot - Temperament”. 2093

INTELIGENTNA
panna izr., lat 25, z posagiem, pozna w celu matrym. kupca ewentualnie pana na posiadzie. Oferty sub „Ch. B. Sz.” 2888—1

„TLUMACZ JEZYKÓW OBCYCH”

jest czasopismem niezbędnym dla wszystkich znających początki francuskiego, niemieckiego, angielskiego. Żądać w księgarniach. Bezpłatne stronicie okazowe wysyła administracja „TLUMACZA”, Warszawa, Skrzynka pocztowa 396. 9537—3

ŚRÓDBORÓW.

Pensjonat „Sosnówka” S. Biełochowej poleca komfortowe pokoje z bieżącą wodą. Kuchnia wykwinna, na żądanie djetyczna. Ceny niższe. Telefon 896-2 Otwock 128.

DYWANY
perskie, krajowe, ręczne i maszynowe reperuje artystycznie H. Milgrom, Kilińskiego 18. 289—1

Kupno i sprzedaż.

KANAPKA — ŁÓZKO
fotel — łożko, jedyne źródło. Otomany. Tapczany. Leżanki. Klubowe garnitury. Zakład Tapicerski Szczepan Sztencel. Ewangelicka 2. 10158—1

KREDENS
kuchenny mało używany tania sprzedam. Lipowa 48-24 part. 2939—1

Plasek, kamień nerkowy oraz kwasy moczowe
radycznie usuwają zioła moczopędne

„UROLYSIN”
Skład główny
Apteka A. Perelmana i S-ki
Cegielniana 32.

SPRZEDAM
okazyjnie kredens pokojowy, stół owalny 6 krzeseł, łożko białe z materacem w dobrym stanie. Przejazd 30 m. 19 od 10 do 12 i od 3 do 5. 2950—1

FOTEL
dentystyczny i narzędzia techniczne do sprzedania, ul. Zamenhofska 4 m. 2. 2923—1

POCO SPICIE
na słomie, gdyż od 5 zł. tygodniowo każdy może dostać materace, otomany, tapczany, leżanki i krzesła solidnie wykonane. Tylko u tapicera P. Wajsa. Uważać na adres: Łódź, Sienkiewicza 18.

Modele Wiedeńskie
poleca po powrocie z Wiednia
„NINA”
Salon garderoby dziecięcej
w Łodzi, ul. Sienkiewicza 33
front II p. m. 6.

DR. Ludwik Falk
specjalista chorób skórnych i wenerycznych
powrócił NAWROT 7,
Tel. 128-07,
od 10—12 i od 5—7

OBRAZ MINKOWSKIEGO
sprzedam bajecznie tanio. Salon Sztuki, Piotrkowska 117. 2882-2

Posady

PANIENKA
poszukuje posady do dzieci. Oferty składać do administracji pod „Skromne wymagania”.

BANKOWIEC
rutynowana siła, samodzielny buchalter - bilansista i korespondent polsko-niemiecki, poszukuje pracy w godzinach wieczorowych. Oferty sub. „Samodzielny” 2936-1

PRZYJMIEMY
jeszcze do szycia spodnie eksportowe. Wykonanie solidne. Wytwórnia białizny. Piotrkowska 163. 2928—1

DOBRA KRAWCOWA
poszukuje pracy w lepszych domach pryw. Szyje suknie, kostjomy i palta oraz futrzaną robotę. Oferty sub. „Dobra” do adm. 2943—1

Rutynowana korespondentka angielsko-niemiecka na 2 godziny dziennie potrzebna
Oferty sub 7. B.
BIURKO
okazyjnie kupię. Zgłoszenia z podaniem ceny pod „Biurko”. 10173.

JESIENNE OBUWIE SPACEROWE.

Bata

24.90

Fason 3635-18
Szeroki, wygodny fason na niskim obcasie. Odpowiednie do codziennego użytku, jak również na niedziele.

24.90

Fason 3967-22
Buciki na mocnej gumowej podeszwie. Odporne na wilgoć, elastyczne w noszeniu. Wygodny, szeroki fason.

19.90

Fason 0767-00
Buciki do pracy z mocnej, dobrze przetłuszczonej, skóry krowiej, na trwałej gumowej podeszwie i gumowym obcasie.

REPARUJEMY
OBUWIE

nawet nie u nas kupione, w naszym warsztacie, urządzonym według najnowszych zdobyczy techniki.

Niebywała okazja!

5.000 zł.

Mając

możesz stać się właścicielem domu 1-piętrowego w Łodzi murowanego, składającego się z 6-ciu mieszkań skanalizowanych, oświetlonych i urządzonych według najnowszych wymogów techniki i higieny.

Wodociąg, Łazienka, Ogród i sad rozmiarów 300 mtr. kw.

Blizszych informacji udziela Agencja Prasowa „W A P” Piotrkowska 105. — Telefon 125-11.

Lokale

6-cio POKOJOWE
mieszkanie, komfortowe, przy ul. Przejazd front, II piętro, strona słoneczna, jak również przy ul. Andrzeja, przy ul. Zachodniej, zamienię na 4 pokojowe. Zgłosz. Biuro „Polruch”, Al. Kościuski, 27, telefony 141-01, 132-01. Biuro czynne bez przerwy od 8 rano do 8 i pół wiecz.

TRZYPOKOJOWE

mieszkania w nowowbudowanym domu, frontowe, słoneczne w śródmieściu za komorne niewygórowane do wynajęcia. Zgłosz. Biuro „Polruch” Al. Kościuski 27, front parter, telefony 141-01, 132-01. Biuro czynne od 8 rano do 9 wieczór. 8678-2

DWUPOKOJOWE

mieszkania, wszelkie wygody, służbowy, w nowym domu, w śródmieściu I-II piętro, za komorne do wynajęcia. Zgłosz. Biuro „Polruch”, Aleje Kościuski 27, front, parter, telefony 141-01, 132-01.

LOKALE

handlowe większe, nadające się dla instytucji, banków i t. d., lokale biurowe przy ul. Piotrkowskiej, sklepy, lokale fabryczne, poleca Biuro „Polruch”, Al. Kościuski 27, tel. 141-01, 132-01.

Z KLATKI WCHODOWEJ

pokoje umeblowane, bez mebli z używalnością kuchni dla małżeństw, dla osób pojedynczych, urządzone gabinety dla lekarzy, adwokatów poleca Biuro „Polruch” Al. Kościuski 27, telef. 141-01, 132-01. 9320-1

DOMY

w mieście, na krańcach miasta, place, parcele, wille w różnych okolicach, domki małe, mieszkania na własność wraz z ogrodem poleca Biuro „Polruch”, Al. Kościuski 27, tel. 141-01, 132-01 w godzinach od 8 rano do 9 wieczór. 503-1

DWA FRONTOWE

duże śliczne pokoje z wejściem niekrepującym, nieumeblowane do wynajęcia; najodpowiedniej dla adwokata. Zawadzka 36, m. 3. 2879-2

OKAZJE

w Bzurze „Lokum”, Piotrkowska 62, front, II piętro, tel. 166-15: 1) stolarnia z kompletnym mechanicznym urządzeniem wraz z lokalem i 1/2 domem bardzo tanio do sprzedania. 2) 2-pokojowe mieszkanie z kuchnią, całkowitem umeblowaniem i urządzeniem dla nowożeńców do oddania. 3) enklawia-mleczarnia dobrze prosperująca i w dobrym punkcie do oddania. 4) zamiana 2-pokojowego mieszkania na 4-pokojowe z odpowiednią dopłatą. 2926-1

DOMY,

domki, wille, budynki fabryczne, parcele place, majątki i gospodarstwa rolne na dogodnych warunkach poszukuje i poleca Biuro „Lokum” Piotrkowska 62, front II piętro, telefon 166-15 solidna obsługa.

Kto szuka, ten znajdzie
mieszkania, pokoje umeblowane, lokale fabryczne, handlowe i biurowe oraz sklepy wszelkiego rodzaju i wielkości, a także poważnych reflektantów tylko w biurze „LOKOM”, Piotrkowska 62, front II piętro, tel. 166-15. 2914-3

ŁADNIE UMEBLOWANY
pokój z wygodami oddam. Zawadzka 29, I piętro, front. 075-2

1 LUB 2 UMEBLOWANE
słoneczne pokoje z używalnością kuchni do wynajęcia. Piotrkowska 271 m. 8 tel. 225-75 2922-1

POKÓJ

umeblowany, słoneczny, z centralnym ogrzewaniem i windą do wynajęcia. Piotrkowska 121 m. 46. 2940-1

La Cottonnière S-tè A. R. L.

w KALISZU, Polna 14

przyjmuje zarobkowo do skręcania, gazowania i merceryzowania przędzę bawełnianą.

Fabryka również przerabiać może fantazyjne nici, połączone z wełną i sztucznym jedwabiem.

POSZUKUJĘ LOKALU,

składającego się z dwóch pomieszczeń o powierzchni ogólnej od 50 do 60 metr. kw. konieczne z wygodą i światłem i nadającego się na urządzenie pracowni. Oferty sub „Pracownia”. 10073-1

1-0 POKOJOWE

mieszkania, z kuchnią, w starych i nowych domach, we wszystkich kierunkach miasta poleca Biuro „POLRUCH” Al. Kościuski 27, telefony 141-01 — 132-01. Czynne od 8 rano do 8 i pół wieczór.

SKLEP

z urządzeniem do odstąpienia. Napierkowskiego 27, skład szczerok.

POKÓJ

stołowy wraz z perskim dywanem i wazonami japońskimi okazynie do sprzedania. Wiadomość w administracji. 2912-1

PRZYJMĘ

pana (zr.) na mieszkanie. Cegielniana 14, m. 40. 2908-1

STARY DOM

dwa pokoje z kuchnią, łazienką, wygodą, front, I p. Kwartalne komorne zł. 160.— Zgłoszenia: Biuro „Geguz”, Piotrkowska 81, telef. 105-39. 10066-1

POKÓJ

umeblowany, niekrepujący z telefonem i wszelkimi wygodami, ewent. z utrzymaniem do wynajęcia. Piotrkowska 275 m. 32, telef. 145-36. 2904-1

DUŻY FRONTOWY

słoneczny pokój z balkonem z prawem używ. poczekalni i telefonu. Piotrkowska 120 m. 8, do wynajęcia. Zgłaszać się od 10 do 12 i od 16 do 19.

Prof. Feliks Halpern

ZAPISY OD 4-6

SIENKIEWICZA 20.

DO SPRZEDANIA

nowoczesny gabinet w doskonałym stanie. Żeromskiego 18-13. 2913

DUŻY POKÓJ

frontowy z balkonem (ewent. i gabinet) nadający się także na biuro od zaraz do oddania. Piotrkowska 189, I piętro, front m. 1. Tel. 143-84 2877-2

DUŻY POKÓJ

elegancki umeblowany o dwóch oknach z oddzielnym wejściem z klatki schodowej do wynajęcia dla eleganckiego pana lub dla dwóch. Aleje Kościuski Nr. 3, front, II piętro m. 5 u p. Lipszyca 2941-1

POKÓJ

słoneczny dwuokienny z wszelkimi wygodami od zaraz do wynajęcia. Żeromskiego 39 m. 8. 2934

4- POKOJOWE

luksusowe mieszkanie z wszelkimi wygodami w centrum miasta, między ul. Andrzeja i Zamenhafa od zaraz do oddania. Dzwonić 165-22 w godzin. od 13 — 15. 898-2

POKÓJ SŁONECZNY

z oddzielnym wejściem z telefonem do wynajęcia dla jednej lub dwóch osób. Śródmiejska 60. m. 2. 2914

DWUOKIENNY,

słoneczny, świeżo wyremontowany frontowy pokój z używ. telefonu do wynajęcia od zaraz Kilińskiego 89, m. 7 tel. 226-36 godz. 9-12 i 5-8. 2919

DWA POKOJE

z kuchnią ze wszelkimi wygodami natychmiast do odstąpienia Zielona 8-a m. 17. 10175

Zgubione dokumenty

ZAGINEŁA

legitymacja wydana przez PUPP z roku 1930 na nazwisko Rozmysłowicz Kazimierz. 2906-1

PULOWERY,

sweatry, czapki i torebki ręcznej roboty wykonywanym z własnych i powierzonych materiałów.

Al. I-go Maja 11
front, parter m. 1.

Uwaga!

MAJSTER MALARSKI
L. Welniarz

ul. Narutowicza 10

przyjmuje wszelkie roboty wchodzące w zakres malarstwa podług najnowszych wzorów zagranicznych.

—Ceny obniżone do 40 proc.—
Wykonanie solidne.

Z MATURĄ lub BEZ

jeżeli chcesz być pewny przyjęcia na Uniwersytet zagraniczny — nie oddawaj sprawy osobom niepowołanym i niekompetentnym. Jedynie pewnie i szybko złatwiają absolwenci Uniwersytetów zagranicznych.

Adr.

M. SPICBERG
Pomorska 40

codz. prócz sobót 5-9 w.

Informacje bezpłatne.

ODCISKI

usuwa bezwarunkowo

„OROL”

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 4.60, za odosłaniem — 40 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.— zagranicą — zł. 9.—

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia

za wiersz milimetryowy 1-szpaltowy (strona 5 szpalt): 1-aza strona 1 zł. w tekście 50 gr. nadesłane po tekście 40 gr.; nekrologi 40 gr. Zwyczajne (str. 10 szpalt) 12 gr., Drobne 15 gr. za wiersz; najmniejsze ogłoszenie zł. 1.50 gr. Poszukiwanie pracy 10 gr. za wiersz; najmniejsze zł. 1.20 gr. Ogłoszenia zaręczynowe zaślubinowe 12 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 proc. drożej, firm zagranicznych o 100 proc. Za ogłoszenia tabelaryczne lub fantaz. dodatk. 50%

EMIL LUDWIG

Przed czterema laty u Edisona

Tam, gdzie rzeka wydaje się przechodzić już w morze, aby ujść w zatokę Meksykańską, wśród bogatych zagród południowo - zachodniego kąta Flo rydy, przy końcu nowopowstałego miasta zatrzymuje się auto przy starym płocie drewnianym, a gdy ktoś obcy, którego żaden strażnik nie wstrzymuje, zechce wejść, poczuje się wśród dzicy przastarego, tropikalnego lasu. Dopiero potem zauważy on paski, drewniany dom pod zwrotnikowy i jeszcze jeden, połączony ukwieconą amfiladą, oba otoczone szerokimi werandami, o jeden krok od dzicy agrodu, oddzielone od niego za ledwie zarosłą ścieżką. Wszystko, co praktyczne, jest tu niewidoczne, maska służącego ja pończyka pojawia się i znika bezgłośnie, wszystko wygląda, jak ruchem niewidocznym wskrzeszona bajka z przed stu lat.

Nagle widzę zwrócone na mnie dwoje oczu. Patrzą się one z za jednej z werend, badawczo, a zarazem łagodnie. I powoli zbliża się do nas, odziana w ciemny aksamt, jakaś kobieta, w średnim wieku. Zjawisko mówi altem, pięknym, jak głos Eleonory Duse, a uśmiech przebiega przez jej twarz. Aksamitne i brązowe, jak strój, spo czywa jej spojrzenie na przy szu, którego bada i powoli zaczyna uznawać.

Gdybym nie znał tej kobiecy umieściłbym ją w fantazji lub też w powieści obok wielkiego twórcy, tyle posiada ona spokoju i jasności, rozumu i znajomości świata. A czegoż potrzebuje w swym otoczeniu taki człowiek? Owiadnięty tem zjawiskiem zapominam prawie, że jechałem 2.000 mil, aby ujrzeć twórczego człowieka, który wraz z nią zamieszkuje ten ogród.

Ale prowadzi nas ona w cień obszernego pokoju i z płam słonecznych wśród firanek podnosi się dwie postacie: jedna

ciemna i zbyt smukła, podnosi się powoli, a druga, biała, szybkoko zrywa się z plecionego fotela: Ford i Edison.

W twarzy osiemdziesięcioletniego starca poznaję piętnastoletniego chłopca, którego fotografię widzieliśmy, jako dzieci, gdyśmy słyszeli, że istnieje kraj, gdzie można zostać z gaziarzem wielkim człowiekiem i że ten kraj nazywa się Ameryka. Tak, jeszcze widać w jego rysach niewinność, świeżość i żywość dobrego chłopca. A gdy starość próbuje je zatręć, ucho się zamyka i oko zawodzi przy czytaniu, triumfuje geniusz i charakter w tej niezapomnianej twarzy.

To jest genialna natura, która wierzy w życie, nie cofa się przed zmianami losu, wszystkie cztery pory roku życia człowieka przyjmuje z wdzięcznością, niesiona i żywiona naturalnym wdziękiem i nigdy nie zawadza ochota do pracy. Z takiej gliny są ulepieni wielcy artyści: Edison jest artystą. Od dawna buja fantazja, ale zawsze kontrolowany przez pragnienie - praktycznego twórcy, kieruje od 60 lat swe pomysły na uchwytne, zrozumiałe cele i opowiada o swym pierwszym doświadczeniu, gdy jako młody człowiek wynalazł maszynę do głosowania i demonstrował ją z powodzeniem w Waszyngtonie, tak, że wszyscy senatorowie jednocześnie mogli przez naciśnięcie palcem głosować „tak“ lub „nie“. Jak się potem dowiedział, że właśnie ta jednoczesność jest ze względów partyjnych niezbyt pożądana, wtedy postanowił nie wynajdywać niczego, co nie byłoby użyteczne i pożądanie.

Od tego czasu popęd jego praktycznej fantazji gnał go ciągle w nowych odmianach z jednej dziedziny nauki do drugiej. Ta wola czynu uczyniła z niego właśnie wynalazcę.

Edison bowiem i jest jedynym

badającym wynalazcą w Goethowskim sensie.

— Jest mi wszystko jedno, czy robię talerze, czy garnki — mówi stary Goethe i w tem podobny był do Edisona. Wiele takich głów we wszystkich krajach robiło wynalazki, najlepsza aparaty i metody, albo wynajdywało nowe. Ale każdy robił to w swej dziedzinie, każdy był specjalistą. Tylko Edison zmieniał sześć lub ośiem razy w swym życiu przedmiot swych badań, przechodził od żarówki do fonografu, od telefonu do kina, a teraz pod osiemdziesiątkę, zajął się nową dziedziną. Naturalnie nawiązywał do prac in-

Jerzy Engel †

W tych dniach przeniósł się do wieczności wybitny niemiecki literat, Jerzy Engel. Przedczesną śmierć spowodowała choroba sercowa oraz gruźlica płuc. Zmarły liczył lat niespełna 65. Jednak mimo swego wieku odznaczał się wielkim temperamentem i żywotnością.

Z listy żyjących został skreślony człowiek nieprzeciętnego pokroju, tak ze względu na wielką głębię wiedzy, jak i charakteru. Daleki był od wszelkiej nienawiści, a nieposzlakowany charakter młotni townie buntował się przeciwko wszelkim niedociągnięciom życia społecznego i stosunków dzisiejszej doby. Głęboko tkwił umysłowością w naszej epoce i dlatego był typem wzorowym dla całej współczesności.

Rodzice przeznaczili go do kupiectwa, lecz umysł poety nie mógł się pogodzić z tem przeznaczeniem; walczył, jak mógł, aby uchylić się od wyroku rodzicielskiego. Wreszcie silną wolą postawił na swoim — stał się piewą zgodnego współżycia wszystkich ludzi bez wyjątku, a ta właśnie idea stała się dla niego przyczyną wielu trosk i zmartwień — jego na ród bowiem nie był nastawiony na tę samą nutę. Okoliczność ta sprawiała mu wiele zgrzyot; błagał, prosił — nic nie pomagało. Ta szlachetna jednostka cierpiała z tego powodu; dopiero tuż przed śmiercią jego zdano sobie dokładniej sprawę z tego, co on głosił, zrozumiano go, znalazł nawet uznanie... stosunki nie uległy zmianie.

O reformie, o jakiej marzył Engel, wiele mówiono, znalazła ona wielu zwolenników, lecz to było punktem kulminacyjnym jego powodzenia. Z chwilą zejścia do grobu Jerzego Engla tracili ludzkość jednego z najszlachetniejszych umysłów XX wieku.

A. I.

nych ludzi. Ale którzy z wynalazców tego nie czyni?

Leez w decydujących momentach swego życia szukał dla nowych celów nowych technik. Studjował ciągle nowe dziedziny, przebiegał się latami przez gąszcze, podczas gdy wiedza na brzegu dziewięcioletniego lasu krytykowała z wyniosłym uśmiechem jego usiłowania.

— Wtedy straciłem osiem miesięcy — powiedział kiedyś, opowiadając o fonografie. — aż otrzymałem na płycie pierwszy dźwięk „sz“. A potem trwało jeszcze dziesięć lat, aż mowa ludzka z wszystkimi górnymi tonami czysto wyszła na świat.

Dziesięć lat! I uświadamił sobie ponownie, że wynalazek to nie szczęśliwy moment, ale że zarówno wynalazcy, jak i artyści, dyplomaci jak i prorocy, pewne pomysły, pierwsze natchnienia, oryginalne spostrzeżenia muszą przeprowadzać z niesłychanym nakładem pilności i cierpliwości, aby w końcu osiągnąć cel i sławę. Naturalnie zaczyna się od przypadku, wszystkie dobre myśli Boga zaczynają się od przypadku.

— Dwa procent natchnienia i 98 procent potu! — mówi Edison i śmieje się.

— Gdy jako młody telegrafista usiłowałem coraz szybciej odczytywać znaki — opowiada, — które wtedy poruszały się na rolce i przytem coraz szybciej poruszałem tarczę, usłyszałem, że nakoniec wydała ona ton.

Gdyby się zadowolił tem, że w jakiejś rozprawie zwrócił uwagę na te wibracje, nie wynalazłby nigdy fonografu. To, że po tej obserwacji sięgnął stanowczo w ciemność, że zaryzykował, jako pierwszy człowiek, mówić do maszyny, z przekonaniem, że ona to powtórzy, gdy w końcu mechanik, który z nim pracował, przy pierwszej udanej próbie wykrzyknął: „Boże wielki!“ — była to pierwsza oznaka genialności, która bez temperamentu Edisona nie

przyniosłaby owoców. Gdy z tego miejsca musiał wkroczyć na długą drogę zwątpień i trudności, wyrzekania się i ciągłych prób. Tylko taki człowiek, którego pełna napróżd dziecięca wiara, cierpliwość i nieustępliwość, wesoly, twórca, zadowolony z życia, może dotrzeć do celu. Jednocześnie musi to być człowiek, zadawałający się byle czem, który chce tujej majstruje przy jakimś aparacie przez dziesięć godzin, niż by miał w tym czasie zarobić swym rozumem pieniądze, jak wtedy zresztą nie było trudne i jak to już wtedy było w zwyczaj.

— Nazywam go cierpliwie - niecierpliwym — mówi mądra żona i uśmiecha się.

Tymczasem Edison bawi się własnymi myślami:

— Dobre pomysły przychodzą zawsze w cieple. Gdy jest zimno, nie można niczego wynaleźć. Czasami przychodzą pomysły prosto z góry przez komin. Pewnego razu nie przychodził mi żaden pomysł: zjadłem... coś słodkiego i wtedy znowu jakoś poszło!

Wszystkiemu, co mówi, towarzyszy wesoly uśmiechek, tak przystoi temu człowiekowi bez patosu. Gdyż jednocześnie jest on najbardziej skromnym człowiekiem świata.

— Nigdy nie rozumiałem, dlaczego wcześniej nie rozumiano, że wszystkie składniki są, a trzeba je tylko zestawić. Ja tylko bardzo rzadko mogę przewidzieć, czy taka rzecz będzie miała znaczenie. Zawsze muszę jeszcze przy tem pomajstrować.

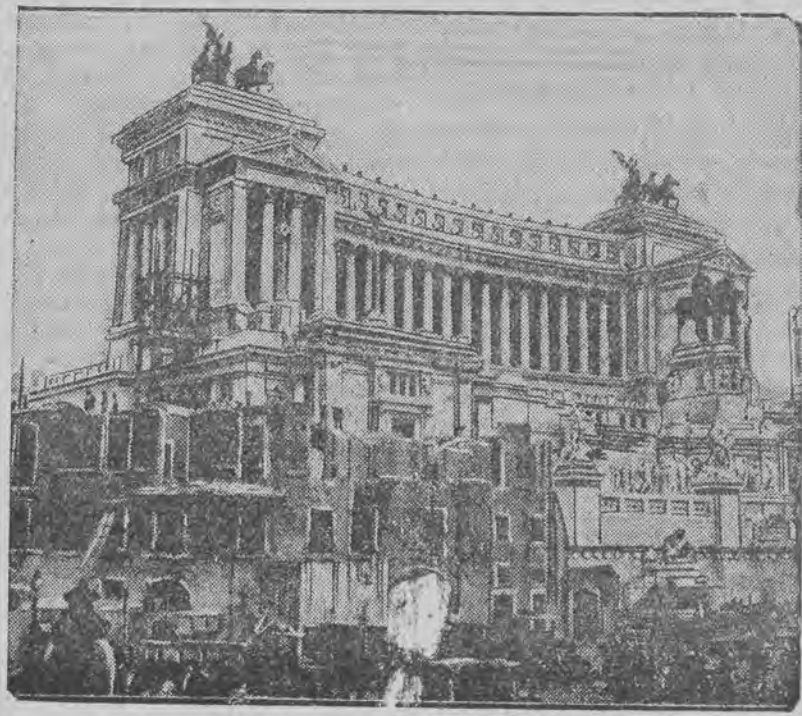
Tak mówi człowiek o bujnej fantazji, artysta, któremu jest wszystko jedno, czy robi talerze, czy garnki; czynny człowiek, który w ciągu całego swego życia znajduje się na wędrowce. I taka, można powiedzieć, antynaukowa jest struktura życia tego całkowicie naukowego człowieka.

Wjazd Napoleona do Berlina

w dniu 27 października 1806 roku (przed 125 laty)

Modernizacja Rzymu

Przy zakładaniu nowej arterji komunikacyjnej między Piazza Venezia i Coloseum sburzono całą dzielnicę starych domów

1862 ARTUR SCHNITZLER 1931

Śmierć radcy Roberta

Dzień przed śmiercią Schnitzlera ukazała się w Niemczech jego ostatnia powieść p. t. „Ucieczka w ciemności” („Flucht in die Finsternis”). Schnitzler, który, jako lekarz i poeta, często powracał do wielkiego zagadnienia śmierci, opisuje również w tej powieści koniec człowieka, wysokiego urzędnika wiedeńskiego, który w ucieczce przed nadciągającym obłędem wyładował w malej wiosce. Nie zdaje on sobie sprawy, czy zamordował piękną Albertę, którą kochał potajemnie i krzepką Paulę, z którą się zaręczył: — a przytem wie, że oboje żyją... Jego brat Otto, który jest lekarzem, przyrzekł mu kiedyś, że go zabije, jeśli stan jego umysłu zaczął budzić poważne wątpliwości. W ostatnim rozdziale powieści czeka radca Robert w ubogim zajezdzie wiejskim na Paulę, którą wezwał telegraficznie. (Redakcja).

Wszedł we wrota i na wszelki wypadek zapytał jeszcze raz, czy nie nadeszła dla niego depesza. Gospodarz wyjaśnił mu, że w tej malej wioszczynie niema służby telegraficznej między godziną 7-ą wieczorem i 7-ą rano. Wtedy powrócił Robert do swego pierwszego przypuszczenia.

Udał się do swego pokoju, gdzie w ubraniu rzucił się na łóżko. Chciał odpocząć godzinę, bowiem minęła już północ, a potem pójść na dworzec. Nie zgasił światła i przez okno, leżące naprzeciwko łóżka, wyglądał w ciemną noc. Wiedział jedynie niebo i samotny wierzchołek góry, nad którym migająca gwiazda. Na wieży kościelnej wybiło wpół do pierwszej, a głos dzwonu rozlegał się długo, jak gdyby noc wydać go nie chciała; głos ten stawał się coraz głośniejszy, a wreszcie huczał, jak organy. Po wielkim, zresztą zupełnie opustoszałym kościele kroczył Robert z d-rem Leimbachem, a przy organach, niewidoczny, ale w umyśle Roberta zupełnie wyraźny, siedział pianista z nocnego lokalu, pod-

czas gdy Höhnburg dał w miechy, wysuwając ciągle i cofając głowę za balustradę chóru, jak kukła. Ale Leimbach oświadczył, że ten człowiek tam na górze nie gra fugi Bacha, lecz że komponuje życiorysy, jak to zresztą czynią wszyscy wybitni pianiści. W następnej chwili Robert już znajdował się między szynami kolejowymi, na tle wolnej okolicy, z czerwonym sztandarem w ręku. Nieprzerwanie powiewał tym sztandarem i wreszcie wbił go w kurhan, pod którym pochowana była Alberta. Następnie ruszył wąską ścieżyną górską przez cudną, niebieską noc zimową. Wreszcie siedział, odświeżony, ciesząc się z oczekującej go pracy, w biurze, gdy nagle gwałtownie zapukano do drzwi. Wiedział odrazu, że to może być tylko mąż Alberty, który przychodzi, aby zażądać od niego zdania rachunku z tego, co uczynił. Ale był zdecydowany nie otwierać. Natomiast opuścił pokój przez przeciwległe drzwi i pobiegł przed siebie przez niezliczone sale i pokoje; w każdym z nich stały stoły, przy każdym stała

dział pisarz, którego pióro z błyskawiczną szybkością sunęło po papierze. Drugą ręką pisarz wrzucał zapisane arkusze do walizek, które się wciąż automatycznie otwierały i zamykały, niby pyski aligatorów. A przytem pukanie trwało bez przerwy i wydawało się nawet zyskiwać na sile. Mimowoli sięgnął Robert po rewolwer, który, jak zwykle w podróży, położył na nocnym stoliku, podniósł się szybko, ukrył rewolwer w kieszeni marynarki, wiedział, że się obudził, i pomyślał: Depesza?, poczem zapytał:

— Kto tam?

— To ja, Robercie — odpowiedział głos.

Krew w nim zastygła. Był to głos jego brata Ottona. A więc już pojechał za nim, już był tutaj, aby wykonać swe straszne dzieło. Całe szczęście, że drzwi były zamknięte.

— Czy można wejść? — zapytał Otton. Ale zanim Robert zdążył odpowiedzieć, drzwi się otworzyły, bowiem Robert zapomniał je zamknąć.

— Czego chcesz? — zapytał nie szczęśliwiec z rozszerzonymi źrenicami, a przytem z prawdziwą udęką zdawał sobie sprawę, że obie powieki były jednakowo rozwarłe.

Otton stał naprzeciwko niego w drzwiach, w futrze i grubym szalu dokoła szyi. Mówił szybko:

— Powiedziano mi na dole, że chciałeś pójść o 2-ą na dworzec,

ale zaspaleś. Zresztą nie wpadłoby mi to na myśl, gdyż... cię nie zobaczył w twoim pokoju.

— Gdzie jest Paula? — zapytał Robert ochryplym głosem.

— Paula przyjedzie jutro. Chwilowo musisz się zadowolić ukłoniem od niej. — Bez przerwy na jego ustach widniał zastygły uśmiech.

— Czego chcesz tutaj? Po co przyjechałeś? — Usiadł na łóżku, czując żar i groźbę we własnych oczach.

— Po co przyjechałem? Otóż... — w głosie Ottona zadźwięczał szloch — otóż przybywam, ponieważ tak mi się podoba! Cóż ci na myśl przychodzi, Robercie? Co sobie znowu ubrałeś?

— Dlaczego tu jesteś? Czego chcesz odemnie? Wyjm, słyszysz, wyjm ręce z kieszeni!

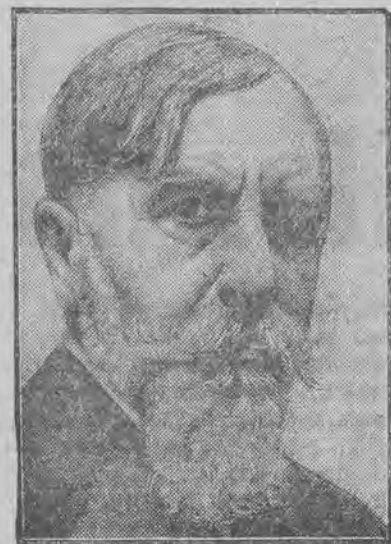
Otton spojrział mu prosto w twarz. W pierwszej chwili wydawał się nie rozumieć, o co chodzi. Następnie jednak z przesadną gwałtownością wyrwał obie ręce z kieszeni futra, potrząsnął głową i skrzywił się, jak gdyby chciał się roześmiać, poczem zagryzł wargi i powiedział:

— Widocznie śnisz, Robercie. Przyjdź do siebie! To ja, Robercie, twój brat, twój przyjaciel. Co ci się płacze w głowie? Twój brat, Robercie. Wierzaj mi, zaufaj, przecież to niemożliwe, abyś myślał...

Brakło mu słów. W jego oczach malował się lęk, współczucie i miłość bez granic. Ale brat widział w tym wilgotnym połysku wzroku bezczelność, groźbę i śmierć. Otton z kolei, wstrząśnięty do głębi wyrazem przerażenia na obliczu brata, zbliżył się do niego, by go objąć i w serdecznym uścisku zapewnić o swej miłości. Ale Robert, czując na szyi chłodne ręce brata, nie wątpił już, że nadeszła chwila najwyższego, najstraszniejszego niebezpieczeństwa, przed którym bronić się należy wszelkimi istniejącymi sposobami. Ostrożnie położył w kieszeni rękę na cynglu rewolweru i podczas gdy brat go obejmował przystawił łufę do pierśi Ottona, który dopiero teraz zauważył, jakie zamiary ma Robert. Ale w chwili, gdy to ujrzał i sięgnął po łufę, by ją odwrócić od siebie i zawołać o pomoc, kula przeszła jego serce i bez słowa zwał się, jak kłoda, na podłogę.

A Robert, nie uświadamiając sobie jeszcze swego czynu, a dopiero przeczuwając, jaka okropność się stała, przebiegi obok trupa brata, zbiegł ze schodów, przez podwórze na opustoszały rynek, poczem puścił się szosą w szczerze pole, drepcąc w wysokim śniegu. Zrzucił palto, które mu przeszkadzało w biegu, i pędził przed siebie, oparty jedynie myślą, by nigdy nie wrócić do przytomności, pędził przez dzwięczącą, niebieską noc, która nie powinna się być nigdy dla niego skończyć. I wiedział, że już tysiąc razy pędził tą samą drogą i że przeznaczone mu było jeszcze tysiąc razy nią przebiegać aż do wieczności przez dzwięczące, niebieskie noce.

W odległości siedmiu godzin drogi od miejscowości, z której uciekł, znaleziono na trzeci dzień jego trup na kamienistym zboczu. Głowa była odrzucona do tyłu, ręce poszarpane o urwiska, a na skroniach i czole widniały wielkie skrzepy krwi.

Zmarły w Wiedniu w dniu 21 b. m., w wieku l. 69, znakomity pisarz, poeta i dramaturg austriacki, Artur Schnitzler, urodził się 5 maja 1862 r. w Wiedniu. Już w domu rodziców wchłoniął w siebie młody Artur atmosferę sztuki i teatru, gdyż w kręgu pacjentów jego ojca, znanego laryngologa i profesora uniwersytetu, znajdowali się wybitni artyści, aktorzy i aktorki.

Autor wstąpił, idąc za przykładem ojca, na medycynę, praktykował w klinikach przez parę lat, jako lekarz - internista (1886 -- 1889), a w r. 1895 został asystentem swego ojca w poliklinice wiedeńskiej.

Bliski kontakt ze światem artystycznym i teatralnym wpłynął jednak decydująco na zmianę kariery życiowej Schnitzlera. Przerzuca się on do literatury i po kilku próbach wydaje pierwszy swój utwór sceniczny (1889) p. t. „Anatol“, który jest szeregiem udramatyzowanych dialogów. Na scenie wszakże ukazała się pierwsza „Bajka“ (1893) „Anatol“, zaś ujrzał światło kinkietów teatralnych dopiero w r. 1895. Na rok 1896 przy pada sztuka „Taniec Miłości“, wystawiona w r. 1920 na scenie wiedeńskiego Raïmund - Teatru. Później ukazują się w szybkim tempie inne utwory Schnitzlera: „Testament“ (1897), „Zielona papuga“ (1898), „Wielon Beatryczy“ (1899), „Literatura“ (1901), „Kolacyjka“, „Marjonetki“, „Profesor Bernhardt“ etc. etc.

Wielki talent Schnitzlera znalazł też swój wyraz w szeregu nowel i powieści. W roku 1892 ukazała się nowela „Śmierć“, w r. 1895 — „Kwiaty“, „Pożeganie“ (1896), „Porucznik Gustl“ (1900), „Tancerka grecka“, „Przepowiednia“, „Zabójca“ etc. Jedną z ostatnich nowel Schnitzlera była „Panna Elza“ (1924), oraz „Marzenie“ (1926).

KLISZKIE
DO REKLAM GAZETOWYCH,
PROJEKTOW, LENNIKÓW, PŁ.
SZKICE, RYJUNKI I RETUSZE
WYKONYWA WYTWÓRNIA KLISZ
"POLIGRAFJA"
KÓŁO PIOTRKOWSKA 101. TEL. 457-683

UWAGI

Dziwimy się wciąż, gdy poeta, który nam stworzył świat przepychu, wspaniałości i subtelności użył, ukazuje się nam, jako zewnętrznie zamiedlony cygan, gdy autor książki o wielkiej powadze etycznej jest w życiu powierzchownym, frywolnym człowiekiem, gdy twórca dzieła, przepełnionego szlachetnością i miłością bliźniego okazuje się egoistą o ciasnym horyzoncie. W przystępie rozczarowania jesteśmy skłonni uważać takich pisarzy za oszustów, lub zakłamane indywidualia.

Krzywdzimy ich takim sądem. Nie są to bynajmniej oszuści, a po prostu literaci, których metoda tworzenia toczy się w dwóch etapach; idąc za popędem wewnętrznego nakazu zaczynają od tego, że przedewszystkiem stwarzają postać poety, który nada się do tego, by ze swej stworzonej przez nich istoty zrodzić dzieło, którego nie mogłaby stworzyć ich własna natura.

Wprawdzie prawda jest tak nieodpartym pierwiastkiem, że nawet najpoważniejsze, w ten sposób stworzone dzieła w pewnych punktach, a czasami w całej swojej linii, zdradzają tajemnicę swego pochodzenia, chociażby tylko przez dziwny niesmak, który wzmocnić może do oporu, a nawet do wstępu. A w każdym wypadku taki utwór szybciej zapadnie w otechłach zapomnienia, niż te inne utwory, które zrodził bezpośrednio geniusz, nie posługując się postacią przechodnią, którą wyposażać musi w wysokie walory ducha, jakich nie znajduje w sobie.

W sztuce musimy się wywołać

od przesady, że śmierć sama z siebie oznacza już coś smutnego. Jest to raczej coś tak wybitnie naturalnego, że w obrębie dzieła sztuki może posłużyć podstawą zarówno do wesołości, jak do głębokiego wstrząsu. Im dalszą jest dla nas pewna postać, im bardziej odsunięta została od roli epizodu, tem łatwiej możemy stanąć na tym punkcie widzenia, prawdopodobnie dlatego, ponieważ od tej usuniętej postaci nie biegnie do nas tyle nici asocjalnych, wiążących ją z naszym życiem. Śmierć Hamleta wrusza nas tragicznie, a śmierć Poloniusza conajwyżej tragicomicznie. W ten sam sposób, może jeszcze większym stopniu tragicomicznie, acz czasami wruszająco, działa na nas śmierć w teatrze marjonetek. Nasz ból z powodu śmierci marjonetki, jaki odczuwamy w nas bijące serce dziecka, zostaje przez naszą logikę dorosłych ludzi natychmiast przetransponowany na wesołość. Dzieje się tak dlatego, że te uczciwe marjonetki, w przeciwieństwie do niektórych pozornie tragicznych postaci, które czasami są naszymi wujkami, jak nieuczciwymi marjonetkami, zgóry rezygnują ze stwarzania złudzenia, jakoby przedstawiały losy ludzi.

Niektórzy recenzenci znajdują szczególną przyjemność w stwierdzeniu zdecydowanego cofania się w rozwoju pewnego autora, gdy w gruncie rzeczy chodzi jedynie o wahanie wódł, które istnieją w życiu każdej twórczej jednostki. W obliczu takich przedwczesnych mówców pogrzebowych przychodzi

Artur Schnitzler

Światło słoneczne

oddaje wielkie usługi całemu przemysłowi

Przemysłowcy poznali obecnie, że światło słoneczne jest tak samo ważne dla przedsięwzięć kupieckich, jak i dla wiedzy lekarskiej. Szkło na szyby, które przepuszcza ultrafioletowe promienie słońca, jest obecnie wyrabiane w wielkich ilościach. Prawie 3.000 metrów sześciennych tego szkła zużyto przy budowie nowych pomieszczeń Imperial Chemical Industries, Ltd., w Millbank. Nie potrafi długo, a wszystkie nowe budowle zaopatrywane będą w szyby, przepuszczające promienie ultrafioletowe.

Niedawno podjęte badania nad promieniami infraczerwonymi wykazały, że oddają one olbrzymie usługi, zwłaszcza, gdy użyte są w mieszaninie z selenem.

Aby wypróbować lakierowanie Lincolnów, używa Ford Motor Company promieni ultrafioletowych z lamp kwarcowych. Ponieważ lampy te wytwarzają promienie cztery razy silniejsze, niż słońce, można z pewnością przyjąć, że nawet tropikalne słońce nie wyrze żadnego ujemnego skutku na lakier, który pod działaniem lamp kwarcowych nie pęka i nie tworzy bąbli.

Podobnego sposobu używa się w fabryce włókienniczej do próbowania materiałów na płowienie. Towary i farby, które nie płowieją pod działaniem promieni ultrafioletowych, nie zblakną i pod działaniem słońca.

Również do sponządzania „starożytności“ używa się tych promieni. Makaty z średnowiecznymi wzorami, ale nowoczesnego pochodzenia, pod działaniem tych promieni przybierają szybko starożytny wygląd, którego oryginały nabierają w ciągu stuleci. Uważa się nawet, że młode wina pod wpływem tych promieni nabierają smaku i wyglądu starych, wytrawnych win i we Francji poczyniono nawet dalekoidące próby. Trudności polegają na tem, że czerwone wino traci swój kolor pod wpływem wyżej wymienionych promieni.

Również dla prac naukowo-badawczych mają promienie ultrafioletowe ogromne znaczenie. W swej dokładności zbliża się lampa probiercza do spektroskopu. Przy pomocy specjalnego filtru promienie widzialne, wytworzone przez ten aparat, zostają „zgaszone“ i badane materiały wystawione są tylko na działanie promieni ultrafioletowych.

Niektóre materiały wykazują zjawisko fluorescencji, gdy je naświetlimy promieniami ultrafioletowymi. Jest to osobliwe zjawisko, które zmienia kolor zależnie od rodzaju materiału. Niewidzialne promienie po zafioletowe przekształcają się w widzialne światło o dłuższej fali, a gdy porównujemy rozmaite zabarwione świecenia, możemy zidentyfikować wiele materiałów i te, które przy świetle dziennym wyglądają jednakowo, rozróżnić. N. p. można poklasyfikować perły według ich pochodzenia, a prawdziwe diamenty można rozróżnić od najzręczniejszych nawet imitacji przez ich wspaniałą niebieską fluorescencję.

Przy badaniu dokumentów historycznych używa się promieni do odcyfrowania palimpsestów. W kryminalistyce okazał się aparat do badania sfałszowanych dokumentów, banknotów i t. p. tak użyteczny, że pewien wielki niemiecki bank zaopatrzył wszystkie swoje filje w specjalne lampy, przeznaczone do tego celu.

W przemyśle włókienniczym bada się tkaniny co do uszkodzenia ich przez bakterje i pleśń. Metod tych używa również pewna fabryka tytoniowa. Gdy się obserwuje papieros pod działaniem tych promieni, widać wyraźnie — nawet przez bibułkę — błyszczącą białą fluorescencję nieczystości w silnym kontraście do brązowo-żółtego koloru tytoniu.

Środki żywności naświetla się tymi promieniami, aby powiększyć zawartość w nich witamin. Masło naświetla się w ten sposób, że znajduje się ono na „taśmie bez końca“, która przesuwana jest przed szeregiem lamp

kwarcowych. Mimo, że zachodzą pewne procesy chemiczne, a co za tem idzie również zmiany w składzie masła, nie znaczą żadnej różnicy w smaku, kolorze czy zapachu. Wiele piekarni naświetla swój chleb, otrzymując t. zw. vita-chleb.

Niektórzy importerzy naświetlają sprowadzane owoce południowe, zwłaszcza banany, aby prędzej dojrzały, i twierdzą, że zniknięcie możliwości zepsucia sownice nagradza koszt.

Niedawno ukazał się na rynku aparat dr. Scholla do naświetlania mleka. Przewyższa on inne metody, gdyż nie wywołuje przykrego zapachu, jakby spalonych włosów, i nie nadaje nieprzyjemnego smaku, które to wady występowały dotychczas w naświetlanem mleku. Prócz tego wynaleziono metodę masowego wyrobu naświetlanego suchego mleka.

Promienie ultrafioletowe są również bardzo dobrym środkiem sterylizującym.

Promienie infraczerwone powstają w lampie prawie w ten sam sposób, co ultrafioletowe, przyczem okazało się, że selen, który jest nadzwyczaj światłoczuły, ulega wpływowi tych właśnie niewidzialnych promieni. Fakt ten jest znany od 40 lat, ale praktyczne jego zastosowanie teraz dopiero zaczęło czynić postępy.

Komórkę selenową włącza się w ten sam sposób w obwód prądu elektrycznego i do lampy wysyłającej promienie infraczerwone. Promień z lampy pada na czułą komórkę selenową i zamyka przez to obwód prądu. Skutki przerwania tego obwodu znalazły teraz praktyczne zastosowanie. Zapomocą pomysłowego urządzenia mechanicznego zaczyna działać dzwonek alarmowy, gdy ktoś wejdzie w obręb działania promieni. Znana firma, trudniąca się sprzedażą szlachetnych metali, zainstalowała w oknie swego biura, prócz zwykłego dzwonnika alarmowego, komórkę seleno-

wą, a pełniący służbę policjant trzyma swą lampkę elektryczną przy komórcie, która wprawia w ruch przełącznik, zapalający światło w całym gmachu. Doknięcie tego aparatu włącza dzwonek alarmowy i daje pierwszemu przechodzącemu policjantowi znak ostrzegawczy.

Niektóre wielkie angielskie kompanje kolejowe próbują właśnie zastosowania komórki selenowej i promieni infraczerwonych do urządzeń sygnalizacyjnych.

Fotografja używająca tych promieni stawia dopiero pierwsze kroki, niemniej jednak oddaje już obecnie wielkie usługi.

Promieniowanie światła słonecznego stało się nadzwyczaj ważne dla przemysłu i daje przyszłym badaniom tak wielkie możliwości, że można śmiało się zapytać, które składniki światła słonecznego — widzialne czy niewidzialne — mają większe znaczenie?

Hom.

Himalaje odparły atak

Po ciężkiej walce z naturą ekspedycja załamała się o 150 metrową ścianę skalną

Jak już donosiliśmy przedsięwzięła grupa niemieckich alpinistów, złożona z bawarczyków pod wodzą prof. Bauera, próbę pobicia światowego rekordu wysokości górskiej, przez osiągnięcie szczytu wysokiej na 8580 m. góry Kangchendzönga, położonej w środkowych Himalajach. Próba osiągnięcia szczytu nie udała się, mimo, że rekord, wynoszący dotychczas 7766 m. został pobity: osiągnięto bowiem wysokość 7925 m. Oto jak opisuje tę neudaną wyprawę kierownik jej, prof. Bauer:

„Po nieskończonych trudach i całodziennych próbach, aby niemożliwe uczynić możliwym, musiał się nasz pochód załamać, nie osiągnawszy szczytu Kangchendzönga (8580 m.). W pewnym zupełnie nieoczekiwanym miejscu, które dotychczas nie było przez nas widziane, zamknęła nam nagle dalszą drogę pionowa ściana, wysokości 150 mtr. Wszystkie usiłowania, aby ją zdobyć, lub obejść, zawiodły. Ściana okazała się nie do zdobycia, przyletem całą okolica była tak zagrożona lawinami, a sama ściana położona w tak niebezpiecznym dla wspinania miejscu, że musieliśmy w końcu z ciężkim sercem zaprzestać próby wdarcia się tą drogą na szczyt.

Na wysokości 7925 m. największą wysokość, jaką tym razem osiągnęliśmy, musieliśmy zdobyć się na odwrót. Obecnie wróciliśmy do naszego obozowiska XI, które zostało rozbite w połowie sierpnia przez nasze forpoczty pod stromą ścianą wschodnią na wysokości 5140 m. Czy zrezygnujemy obecnie z całej ekspedycji, czy też rozpoczniemy wchodzenie z innej strony, nie możemy w obecnej chwili powiedzieć. Najprawdo-

Zbocze góry Kangchendzönga.

podobniej jednak zbyt późno pora roku zmusi nas do przerwania ekspedycji i powrotu do domu. Skoro rozjeżdżymy się lepiej w warunkach, damy znać, co zamierzamy uczynić“.

W ten sposób niemiecka ekspedycja himalajska nie udała się po raz drugi, gdyż już przy jej pierwszej walce o zdobycie Kangchendzönga w roku 1929 musiała ona na wysokości 7000 m. zawrócić, w przeciwnym bowiem razie zostałaby zniszczona przez zawieje śnieżne.

Ostatnia ekspedycja rozpoczęła się w pierwszych dniach czerwca. Paweł Bauer opuścił wtedy z dziesięcioma towarzyszami Europę, wyładował po dwóch tygodniach w Kalkucie, aby stamtąd dostać się autem przez malaryczną dolinę dżungli Tista do Kalimpong. Stąd wyruszyła ekspedycja z 160 traga-

rami w wielu oddziałach do Lacheng, aby się tam znów połączyć. Siedzieli kilka dni później w obozowisku II; deszcze lały, w gałęziach rododendronu trząskał ogień, z przynębieniem patrzono na kolegę, który dostał ataku ślepej kiszki. Ale następnego dnia niebo się rozjaśniło, choremu przestało grozić niebezpieczeństwo i można było kontynuować wdrapywanie się na szczyt.

Gigant skalny był zdobywany centymetr po centymetrze aż śmiały alpinista mogli rozbić u stóp Kangchendzönga obóz V. Zakwaterowali się w jaskiniach lodowych, znaleźli świece, latarnie i liny, które zgubili dwa lata temu w pustyni śnieżnej. Krótkie wspomnienie, a po tem cała myśl skierowuje się tylko na jedno: potężna ściana skalna Kangchendzönga musi być zdobyta!

Przy końcu lipca kontynuowano wchodzenie. Założono obozowisko VII pod wystającym cyplem skalnym przy kamiennej ścianie. Masy śniegu, zwalły skalne spadały z hukiem na dół, burze pędziły po śniegu, a mimo to ludzie walczyli, chwytali grabielami rękoma w mocne liny, nogami próbowali drogę, mając oko zwrócone ku celowi, ku szczytowi Kangchendzönga. I podczas tej walki do stali wiadomość, że jeden z ich tragarzy, Babulali, przy wchodzeniu do drugiego obozowiska zmarł na czarną febrę.

Dalej, dalej przez zwalły śniegu do celu. Tak wdrapali się popołudniu 9 sierpnia do obozowiska VIII, położonego przy rozpadlinie lodowej na wysokości 6200 m. Jedna grupa za drugą, jeden człowiek za drugim stąpają ostrożnie przy linie niebezpieczną ścieżką lodową. Nagle rozlega się krzyk, dwa ciała spadają w przepaść, podnosi się tuman śniegu... na brzegu skalnym kucną tragarz Tsain Narboo i patrzy osłupiałym wzrokiem w otchłań. Technik Herman Schaller i tragarz Pasang znaleźli śmierć w jednej z przepaści Kangchendzönga.

W przynębieniu posuwa się ekspedycja dalej. Tragarze huntuja się, nie chcą już igrać swem życiem. Kierownictwo wyprawy uspakaja ich. 1 września zawieje śnieżna. Przejmująco, tnąco, lodowato wieje wichr 8 dni bez przerwy. Ale w końcu niebo się wyjaśnia, a podróżnicy są już, że cel wreszcie będzie osiągnięty. Nagle nieprzebyta ściana skalna na drodze. Cała praca idzie na marne! Trzeba albo zrezygnować wogóle, albo zaczynać od początku!

Szp.

FUTRA

w wielkim wyborze wszelkiego rodzaju w surowym i gotowym stanie poleca

„Kamczatka”

19 PIOTRKOWSKA 19 Ceny
 telef. 162-23.
 Przyjmuje się wszelką kuśnierską robotę. **zniżone**

2 za darmo 2

aby przekonać Szan. Publiczność o niedoścignionej jakości naszego wykonania pierzemy każdemu

2 KOŁNIERZYKI ZA DARMO

od dnia 26 do dnia 30 października włącznie przy oddaniu **najmniej 5 sztuk.**

Posiadając nowy sposób obniżamy cenę z 30 gr. na **25 gr.** za pranie i prasowanie 1 kołnierzyka o pięknym, srebrzystym połysku, który ma tę jeszcze zaletę, że nie dopuszcza zupełnie brudu, przez co zapobiega szybkemu niszczeniu bielizny, a tem samem zaoszczędza pieniądze.

Parowa Chemiczna Pralnia i Farbiarnia

Fabryka: ul. Wólczańska 257, Tel. 210-01.

Filje: ul. Piotrkowska Nr. 4, 67 i 147 (Tel. 127-87), ul. Narutowicza 27, ul. Główna 48.

PRZYCHODNIA LEKARSKA DLA ELEKTROTHERAPII

LECZENIE PRADEM WYSOKIEGO NAPIĘCIA syst. Zeileisa.

Choroby przemiany materji (artretyzm, cukrzyca, nadmierna otyłość), Chroniczny reumatyzm stawów, mięśni i kości. Porażenia, paralize i niedowłady, nerwobóle, nerwice, epilepsja, migreny, bezsenność, wyczerpanie psychiczne, bóle przy fabetes, impotencja. Arterioskleroza, osłabienie mięśnia sercowego, miejscowe zaburzenia krążenia. Choroby wątroby, żołądka, jelit, gusy krwawnicze. Brak menstruacji, włókniaki. Egzema, lojotok, trądzik, czyraki, nerwowe swędzenie skóry, wrzody goleni. 44-3

Baczność, Łodzianki!

Znana mistrzyni cechu rosyjskiego i polskiego F. GRYNBLAT, która istnieje od 1902 r., chcąc dać możliwość szerokim warstwom społeczeństwa nauczenia się tak intratnego fachu, jakim jest krawiectwo i bieliźniarstwo, naucza kroju, szycia i modelowania teoretycznie i praktycznie (na materiałach) systemem szkół paryskich i angielskich. Cała nauka trwa 3 miesiące i kosztuje tylko 75 zł. Kończącym świadectwa. Za gruntowne nauczanie gwarantuje. Uwaga: Nauczam również bieliźniarstwa systemem szkół wiedeńskich. Dla niezamożnych ulga. F. GRYNBLAT Żeromskiego 9 pr. of. I. p. m. 35, tel. 231-03.

LECZNICA CHOROÓB OCZU

ze stałymi łózkami
D-ra Donchina
 ul. Piotrkowska 90,
 tel. 221-72 9546

Przyjmuje się chorych wymagających przebywania w lecznicy (operacje etc.), a także chorych przychodzących. Godz. przyjęć od 9 1 i od 4-7 1/2

Motory

elektryczne nowe i używane po cenach najniższych. Warsztaty reperacyjne. Przewinięcie motorów i dynamomaszyn. Instalacje elektryczne siły, światła, sygnalizacji wykonywa **Przeds. Inżyn. Elektro-Mech.**

M. RAK

ZAWADZKA 12, tel. 214-11. Przedstawicielstwo belgijskich pasów transmisyjnych.

Światło zgasło, motor stanął? dzwoni **telef. 170-17** „Pogotowie Elektryczne” dyskursy przez całą dobę, w w niedziele i święta. **?? Naprawa natychmiastowa ??**

Eleganckie Panie!!!

wiedzą, że **TRWAŁĄ ONDULACJĘ** najnowszym systemem i aparatem **FARBOWANIE** we wszystkich modnych kolorach **CZESANIE I STRYZENIE** według najnowszych żurnali, **MANICURE** oraz **obsługa salonu męskiego** wykonywa się wyłącznie przez pierwszorzędnych fachowców w zakładzie fryzjerskim **A. HOŁODYNIAKA, Piotrkowska 27.** tel. 138-09. **UWAGA:** Specjalny salon kosmetyczny dla Pań.

Drzewka Owocowe i Róże

w wielkim wyborze po cenach niższych od cen katalogowych polecają

„OGRODY WIDZEWSKIE”

poczta Pabjanice, skrz. poczt. 54. (Dotychczasowe odznaczenia firmy: 3 Złote oraz 2 Wielkie Srebrne Medale) Tereny szkółek założone na świeżych ziemiach, dających gwarancje zdrowych i dorodnych drzew.

Olej słonecznikowy

jadalny, rafinowany, świeży

wyborowej jakości, fabrykacji

Towarzystwa Akcyjnego Kurlandzkiej Olejarni we Wilnie

poleca przedstawiciel: **Inż. STANISŁAW GROŚBERG, ŁÓDŹ** Kilińskiego 89, tel. 111,76.

„SANATO”

Zakład Położniczo-Chirurgiczny

Ogrodowa 10, tel. 213-57 I i II klasa Oddział

położniczo-ginekologiczny Dr. med. Sz. Eigerowa Dr. Reitler Kurjańska Dr. med. J. Baum Dr. med. W. Eychner

Cena porodu na II kl. wraz z zabiegami 200 zł.

Opieka nad dziełtami Dr. med. J. Polakow

Oddział chirurgiczny Dr. med. M. Kantor, godz. przyjęć 1-2 pp.

Oddział oczny Dr. med. J. Krausz, godz. przyjęć 11-12 w p.

Dr. ROMAN

Bornstein

ord. w chor. wewnętrznych i nerw. (specj. przemiana materji) **TRAUGUTTA 9 6 i pół-8-ej**

Doktor

WOŁKOWYSKI

Cegielniana 4, tel. 216-90

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. **leczenie djatermją i elektroterapią (lampą kwarcową)** Przyjmuje od 9-2 i od 5-9. w niedziele i święta od 9-1. Dla pań od 5 do 6 po poł. oddzielna poczekalnia.

PORADNIA

WENEROLOGICZNA

Lekarzy-specjalistów **Zawadzka 1** TEL. 205-38

czynna od 8 rano do 9 wiecz. 11-1) przyjmuje 2-3) kobieta-lekarz w niedzielę i święta od 9-2 pp, leczenie chorób **wenerycznych i skórnych PORADA 3 ZŁ.**

Palta Łapkowe

w najlepszych gatunkach wykwintnego wykonania, poleca po cenach zniżonych **pracownia Okryć Damskich**

P. HERSZKOWICZ, ZAWADZKA Nr. 8. Telefon 165-32.

Nigdzie taniej nie kupicie

Łózka metalowe, Materace wszelkiego rodzaju, **Wózki dziecięce** w największym wyborze i t. p. poleca

najstarsza fabryka mebli żelaznych

J. B. Wołkowyski

Istnieje od 1896 r. Łódź, Narutowicza 11, tel. 187-70.

Tylko z pierwszej ręki zakupujcie opał!!!

Węgiel bezpośrednio z Warsz. T-wa Kopało „Kazimierz” i „Juljusz” Koks „Gotthard” i „Wolfgang” dla centr. ogrzewań Koks „dla Młynów i celów kowalskich” Koks „z koksowni Zarwińskich dla celów odlewniczych polecają se składów **Abramowicz i Wodzisławski Łódź, Kilińskiego 66** bocznicą kolejową tel. 147-60.

Dzwilkowy Kino-Teatr „Przedwiośnie”

Zeromskiego 74-76 66g Kopernika. Dofaad tramwajami: 5, 6, 8, 9 i 16

Ostatnie 2 dni!

NOCE KAUKASKIE

Nadprogram wesoła komedijka i aktualności filmowe

Początek seansów w dni powsz. o g. 4 p. p., w niedzielę i święta o g. 2 p. p., ostatni seans o g. 10 wiecz. Ceny miejsc: I 1.25, II 90 gr., III 60 gr. — Następny program: „Wiatr od Morza” Dramat na tle arcydzieła Stefana Żeromskiego. W rolach głównych: Marja Malicka, Adam Brodzisz, K. J. Stępowski, Eugenjusz Bodo.

Kupony ulgowe po 75 gr. na wszystkie miejsca ważne we wszystkie dni z wyjątkiem sobót, niedziel i świąt. Passe-partouts i bilety wolnego wejścia w niedzielę i święta bezwzględnie nieważne.

Dramat z życia emigracji gruzińskiej i rosyjskiej p. t.

W rolach głównych: **Gina Manes, Natalia Lisienko, Jacques Catelian, Jan Toulout i Nestor Ariani.**